Keresztút—Levél

A Felsőpetényi és Ipolyvecei Evangélikus Gyülekezetek Hírlevele

2010 Reformáció—
2011 Szentháromság,
2012. június

Mózes reformációja (2Móz 18,13-24.)

Sokatmondó Jetró tanácsának első mondata: *„Ekkor azt mondta Mózesnek az apósa: Nem jól csinálod a dolgot. Teljesen kimerülsz te is, meg a nép is, amely veled van. Túlságosan nehéz neked ez, nem tudod egyedül elvégezni. Most azért hallgass a szavamra, tanácsot adok neked, és Isten is veled lesz. Légy te a nép szószólója Istennél, és te vidd ügyeiket Isten elé!" (17-19.)* Jetró nem köntörfalaz, nem kezdi szépíteni a dolgot, nem tesz tiszteletköröket, hanem segítőszándékát nyíltan, egyenesen fogalmazza meg. Nem fél attól, hogy azonnal a lényegre térve hibának meri nevezni, amit hibának lát. Nem tesz véleménye elé olyan élt elvevő, élet (ki)csorbító szóvirágokat, hogy „szerintem", „talán", „úgy látom", „véleményem szerint", stb. Nem, ő igen tárgyilagosan kezdi tanácsát: *„Nem jól csinálod a dolgot." (17b.)*

J. James Tissot: Mózes és Jetró

Manapság egy ilyen kezdetre szinte automatikusan kötelező sértődötten felfortyanni, hogy mit is képzel a másik, hogyan mer ilyen kritikát megfogalmazni. Vajon mi, személy szerint, hova tartozunk? A balga módon orrukat felhúzók közé? Vagy inkább merünk olyanok lenni, mint Mózes, aki sértődés helyett hajlandó a hibás gyakorlaton javítani — a *de*formációt (torzulást) *re*formálni (visszaalakítani)? Mert itt tulajdonképpen egy ószövetségi reformációs történetet olvashatunk.

Luther számára fontos volt az egyetemes papság elve. Ez annak a következménye, hogy *„Általa van szabad utunk mindkettőnknek egy Lélekben az Atyához." (Ef 2,18.)* Ha pedig szabad utunk van Istenhez, akkor nincs szükségünk papi közvetítőkre, mint az ***Ószövetség*** népének. Így derül ki, hogy az a kényelmes felfogás, amely szerint a gyülekezet szolgáló tagja tulajdonképpen csak a lelkész, legfeljebb még néhány tisztségviselő — nem biblikus. Ha egyszer mindannyian közvetlenül járulhatunk Urunkhoz, akkor ez azt is jelenti, hogy mindannyiunknak vannak papi megbízatásaink — kinekkinek egyénre, képességeihez, elhívatásához szabottan. Nemcsak gyakorlati, anyagi teendők tekintetében, de lelki feladatokban is.

Semelyik keresztyén gyülekezet nem élhet úgy, ahogyan Izráel napjai zajlottak Jetró javaslata előtt. Senki nem képes egy személyben egy egész gyülekezet terheit viselni. Ha a lelkészi hivatás nem is azonos egy világi munkahellyel napi nyolc órában és heti öt napban, hanem jogos a szolgálatra tekintettel ennél több áldozatot igényelni, attól még képtelenség heti 55 óránál sokkal többet munkával tölteni! Ezért elengedhetetlen nemcsak Mózes, de egy lelkész számára is, hogy időbeosztása, munkamennyisége szerint is átélhesse a reformációt. Ezt pedig csak úgy lehet megtenni, ha a gyülekezet köréből további munkások állnak be az úr szőlőjébe dolgozni.

Ugyanezt láttuk pl. 2012 Pünkösdjét megelőző vasárnapon, amikor *Csel 6,1-7*-ből olvastuk, hogy a gyülekezeti szolgálatok ellátására újabb *'tisztségviselőket'* választ az ősgyülekezet. Jetró tanácsa azt emelte ki, hogy istenfélő embereket válaszszon *(21.)*, az ősgyülekezetben pedig, mivel már Pünkösd után vannak, még konkrétabb megfogalmazás szerepel, milyen embereket is kell megválasztani: *„akik telve vannak Lélekkel és bölcsességgel" (Csel 6,3b.)*.

Nemcsak az ősgyülekezetnél, de valójában Mózesnél is megjelenik a Lélek szerepe, ha még nem is ebben a történetben, hanem akkor, amikor a 70 vénre száll a Lélek és prófétálnak. Minden tekintetben azt látjuk tehát a

A hét diakónus választása

Szentírásban, hogy semmiképpen sem egyetlen, még csak nem is néhány vezető szükséges Isten népe életéhez, hanem sok-sok szolgálattevő.

Hadd emeljem ki épp itt, gyülekezeti újságunkban annak szerkesztési terheit. Hiszen itt is pontosan a mózesi eset igaz. Évről évre egyre nehezebben készülök el vele, egyre később jelennek meg a számok — pedig az eredeti elképzelés szerint évente többször kellene megjelennie az ünnepekhez kapcsolódóan. Néha úgy tűnik, helyesebb lenne beszüntetni hírlevelünket. Ugyanakkor vannak, akik várják a megjelenését. Szükség lenne arra, hogy cikkek írásában, gyülekezeti események beszámolóírásában segítő tollforgató kezek kapcsolódjanak be. Sajnos az eddigi kísérletek vagy csak egyedi alkalmakra, egy-egy cikk megírására terjedtek ki (ilyen módon csupán átmeneti megoldást nyújtva), vagy egyáltalán nem vezettek eredményre — *'pályázatot'* is hirdettem, sikertelenül. Buzdítok hát mindenkit, hogy gyülekezet eseményeinkről írjon beszámolót, amely aztán megjelenhet újságunk hasábjain! Különben — ha nem is a politikai életben megszokott, de — *'megszorítások'* elé kell néznünk: ha netán folytatódik is még e hírlevél, az ***Esemény—Tár*** nadrágszíját meg kell valamiképp húzni — így viszont a gyülekezet elveszít egyfajta sajátos gyülekezettörténeti dokumentumot.

Mózesnek volt reformációja, mert Jetró tanácsát követve és Isten áldását elnyerve-élvezve akadtak istenfélő segítői, akik felelősségteljesen átvállaltak a terhekből, feladatokból. Az ősgyülekezetnek volt reformációja, amikor Szentlélekkel eltelt diakónusok álltak be a szolgálatba — és tudjuk, hogy közülük került ki az első keresztyén vértanú (István), valamint egy nagyszerű evangélizátor (Fülöp). Lesz-e gyülekezeteinknek és gyülekezeti újságunknak is effajta reformációja, akadnak-e a jövőben munkatársai? Kikerülnek-e ezzel együtt gyülekezetünkből a Krisztust istváni hévvel és Lelékkel hirdető bizonyságtevők, akár mártírok, valamint fülöpi odaszánással misszionáló munkatársak?

Lesz-e tehát gyülekezetünknek, lesz-e egyházunknak reformációja? Talán nem is tartjuk fontosnak e kérdést. Talán megelégszünk azzal, hogy az eddig megszokott módon zajlik a gyülekezet és az egyház élete. De a létünk fordul meg azon, meghalljuk-e és megszívleljük-e Jetró szavát, amelyet egészen bizonyos vagyok, hogy Isten nekünk is mond: *„Nem jól csinálod a dolgot." (17b.)* Elhessegetjük *'az após tanácsát'* magunktól? Letagadjuk jogosságát? Felháborodunk a kritikán? Meghazudtoljuk igazságát? Ez esetben csak a *de*formációt, az elhajlást rögzítjük.

Jetró bölcs tanácsában nem fél ilyen módon szólni Mózeshez, még ha a veje, mint próféta és népvezér, közvetlen kapcsolatban is van az Úrral: *„Most azért hallgass a szavamra, tanácsot adok neked, és Isten is veled lesz."* Lesz-e nekünk is *re*formációnk, visszahajlásunk-visszaalakulásunk ahhoz, amit Isten is helyesnek lát? Úgy is fel tehetjük a kérdést: Lesz-e jövőnk? Mert egészen bizonyos, hogy ha megmaradunk annál a gyülekezeti modellnél, amelyben néhány ember hordozza a terheket, akkor csak azt a folyamatot szolgáljuk ki, sőt, erősítjük, amely egyházunk további fogyásához vezet. Lesz-e jövőnk? Lesz-e reformációnk? Attól függ, lesznek-e istenfélő és Lélekkel telt *'véneink', 'diakónusaink', 'mártírjaink', 'evangéliumhirdetőink'*, lesznek-e áldozatot időben, anyagiakban, munkában nem sajnáló szolgálattevők a gyülekezetben, egyházban!

Szakács Tamás

Jetró és Mózes találkozása

Érdemeink a mennyben

Mózesnek egyszer álmában a Jóisten megmutatta a mennyországot. Mennek, egyszer egy ezüstpalotához érnek. Mózes kérdi:

— Kié lesz ez az ezüstpalota?

— Ide kerülnek azok, akik megtartották a törvényeket.

Mózes bólogat, az Úr igazságos. Mennek tovább, amikor egy aranypalotához érnek. Mózes kerek szemekkel nézi:

— Uram, ha a törvényeket megtartóké az ezüstpalota, akkor itt kik laknak majd?

— Ide azok kerülnek, akik megtartották a törvényeket és támogatták az özvegyeket és árvákat.

Mózes megnyugszik: igen, ők valóban jogosan kapnak szebb lakhelyet. Amikor azonban egy minden korábbinál gyönyörűbb gyémántpalotához érnek, Mózes nem bírja megállni és ismét megkérdezi:

— Uram, kiknek készítetted ezt a gyémántpalotát?

— Ide kerülnek az érdem nélküliek.

Ismeretlen szerző

Ünnep—Tár
2010 Reformációtól — 2011 Szentháromságig

Bibliavasárnapra és reformáció ünnepére:

A végigcsókolt Biblia

Sok porosodó, drága Biblia,
ha kinyitását mindhiába várja,
lenne nagyörömest
távoli, vaktestvérünk bibliája.

Elveszítette mindkét karját,
rászakadt a vakság éjjele.
De felragyogott néki Krisztus,
és az élete fénnyel lett tele.

Szomjazott az ige kristályvizére.
Hogyan is olvashatna Bibliát?
Keze sincsen, hogy betűit tapintsa,
és nem betűzheti, mint aki lát!

Mégis Bibliát olvas!
Előtte vakírásos Bibliája.
Nyelvével tapintja ki betűit,
s lelke az Ige mélységeit járja.

Így csókolta elölről-végig többször,
Isten szent könyvét. Az az élete,
vigasztalása, kincse, békessége!
S bibliája sokunk ítélete.

Éhezzük-e, ahogy ő éhezi,
s látó szemünk tapad-e úgy rája?
Nem vádol-e bennünket távoli
testvérünk végigcsókolt bibliája?!

Túrmezei Erzsébet

Tudod-e, ki hogyan hal meg?

Milyen változatos is a nyelvünk. Csodálatos képszerű nyelv! Íme, egy kis *'halottak napi koszorú'*:

Az aratóért jön a kaszás,
A házmester beadja a kulcsot,
A molnárt felőrli az élete,
A szabónak elszakad élete fonala,
A pék megeszi kenyere javát,
A kertész a paradicsomba kerül,
A postásnak megnyílik a mennyország kapuja,
Az órásnak üt az utolsó órája,
A kalauz eléri a végállomást,
A prímásnak elszakad a húrja,
A matróz az örök nyugalom tengerére hajózik,
A pénztáros elszámol az élettel,
A búvár örök álomba merül,
A trombitásból kifogy a szusz,
A koldus jobblétre szenderül,
A díjbirkózót maga alá gyűri a halál,
A bérlő örökös otthonra lel,
A boldogtalan megboldogul,
A léghajósnak elszáll a lelke,
A vegetáriánus fűbe harap,
A virágárus alulról szagolja az ibolyát,
A lovász elpatkol,
A papnak harangoznak,
A vadásznak lőttek,
A színésznek legördül a függöny,
A muzsikusnak elhúzzák az utolsó nótáját,
A borbélyt kinyírják,
A kis embereket elteszik láb alól,
A meteorológusnak befellegzett.

Ismeretlen szerző

Advent dala

Kitárja Csend a kapuját,
Beengedi rajta a Hőst,
Kit vár a megváltott világ
Adventben, karácsony előtt.

Adventben, karácsony előtt
Boldog, aki várva remél,
Vigyázva néz a napba fel,
Mert minden advent véget ér.

Mert minden advent véget ér,
Jő az, Akit ígér a Csend,
Megdobban minden szív, s dicsőn,
Biztatón advent dala zeng.

Biztatón advent dala zeng,
S nem érti meg, ki zajban jár,
Csak kit magának tart a Csend,
Aki karácsonyra vár.

Aki karácsonyra vár:
Bízik, remél türelmesen,
És karácsony szent hajnalán
Jézussal az égbe megyen.

Jézussal az égbe megyen,
Örök karácsony várja őt,
S megáll boldogan, győztesen
Advent után, a Csend előtt...

Kárász Izabella
(elhangzott Felsőpetényben, 2010 Adventjében)

Istenhez való viszonyunkat nem intézhetjük el hűségnyilatkozattal, hanem hűséges élettel, és hűséges munkával.

Czakó Gábor író

Karácsony van megint!

Karácsony van megint, nagy örömmel tele,
Megváltónk jöttének, szép öröm ünnepe.
Karácsonyt ünnepel, ismét a nagyvilág,
gyertyafényben ragyog, templom, fenyőfaág.
Jézus születése, bár régen végbe ment,
mégis úgy ünneplik, mint pólyás gyermeket.
Pedig kőistállót, régen elhagyta már,
megváltott hű népe, jövetelére vár!
Szomorította Őt, a bűn, a szenvedés,
rang és hírnév után, küzdelem, törtetés.
Jézus, nem azért jött, hogy ünnepeljük Őt,
hanem üdvre hívni, minden bűn-kedvelőt.
Akit ravasz Sátán, bűnökre csábított,
Alkotója ellen sarkalt, és lázított.
Jézus meghalni jött, a bűnös emberért,
érte áldozta fel szent vérét, életét!
Sírtak az angyalok, Urukat látva lent,
midőn áldozata, kereszten végbe ment!
Jézus karácsonykor, értünk a földre jött,
megjelenni velünk, mennyei trón előtt!

Pecznyík Pál
(elhangzott Felsőpetényben, 2010 Karácsonyán)

Elég!

Sötét vonat
siet velem.
Tájak tűnnek
el hirtelen.
Szemem hosszan
visszatekint:
Így suhant el
egy év megint!
Kezdődjék most
a számvetés:
Elég! Elég!
Kevés! Kevés!

Örvendezve
énekelem,
hogy elég volt
a kegyelem.
A tovatűnt
év harcain,
munkáján és
kudarcain,
élesztve a
gyenge hitet,
hordozott és
átsegített.

De tart tovább
a számvetés.
Gyötörni kezd:
Kevés! Kevés!

A szó, a tett,
a rím, a dal,
az imádság,
a diadal,
a szeretet
és az erő,
mások terhét
felemelő...
az Úr elé
csendesedés...
Kevés! Kevés!
Kevés! Kevés!

Leroskadok,
Uram, eléd.
Ó, födje el
a nagy „elég”
dúsan azt a
sok keveset!
Sebeimre
írt keresek.

Tűnnek évek...
erdők, hegyek...
de mindig új
felé megyek,
s kegyelmednek
nincs vége még.
Elég! Elég!
Elég! Elég!

Túrmezei Erzsébet
(elhangzott Felsőpetényben, 2011. Újévén)

Az utolsó vacsora

János a Mester nagy szívén pihen,
E tiszta szíven, e csöndes szíven
pihen, de lelke a holnapra gondol,
S fiatal arca felhős lesz a gondtól.

Mély hallgatás virraszt az asztalon.
Az olajfák felől a fuvalom
Hűsen, szomorún a szobába téved,
Be fáj ma a szél, az éj és az élet!

Tamás révedve néz a mécsvilágra,
Péter zokog, és árvább, mint az árva,
Júdás se szól, csak apró szeme villan,
Remegve érzi: az ő órája itt van!

Csak egy nyugodt. Nagy, sötétkék szemében
Mély tengerek derűs békéje él benn.
Az ajka asztali áldást rebeg,
S megszegi az utolsó kenyeret!

Juhász Gyula

A húsvétról (részlet)

Ő az üdvösségünk húsvétja [paszkája],
Ő az, aki sokakért sokat szenvedett,
Ő az, akit megöltek Ábelben,
akit megkötöztek Izsákban,
aki idegenként vándorol Jákóbban,
akit eladtak Józsefben,
akit kitettek Mózesben,
akit a bárányban leöltek,
akit Dávidban üldöztek,
akit a prófétákban megaláztak.

Ő a szótlan bárány,
Ő a leölt bárány,
Ő az, aki Máriától szép báránykaként született,
aki a nyájból vétetett, s akit leölésre szántak,
kit este levágtak,
és éjjel eltemettek,
akit a kereszten össze nem törtek,
aki a földben el nem oszlott,
feltámadt a halottak közül,
és feltámasztotta az embert a mély sírból.

Jöjjetek hát mind emberiség családjai,
kiket megrontott a bűn,
és vegyétek bűneitek bocsánatát!
Mert én vagyok megbocsájtástok,
én vagyok üdvösségtek húsvétja (paszkha)
én vagyok az értetek levágott bárány.

Ő az Alfa és az Omega,
a kezdet és a Vég,
– kimondhatatlan kezdet és felfoghatatlan vég –
„Ez a Krisztus”.
Ő a király,
Ő Jézus,
Ő az Úr,
Ő az, aki feltámadt halottaiból,
Ő az, aki az Atya jobbján ül.

Ő az, aki az Atyát hordozza, s akit az Atya hordoz,
akinek dicsőség és hatalom mindörökké, Ámen.

Szardeszi Melitón
(2. században élt püspök)

Anya-hajó

Anyák napján

Nincs szebb a boldog asszony-arcnál,
Míg nézi gyermekét;
S ha ráragyog a tiszta szempár,
Nem adná kincsekért...
Nincs jobb a hű édesanyánál!
Ha csöndes, halk fohásza felszáll,
Kitárul akkor fönn az Ég,
S a Menny a Földdel összeér,
Az égi üdv a Földre ér.

Ma néktek szól a boldog ének,
Ti, drága, jó anyák!
Mind zengjük áldó Istenünknek
A hála himnuszát!
Szent béke, boldogság kísérjen
Titeket itt e földi létben!
Megáldom lábatok nyomát...
Ma néktek nyílik a virág,
Ma rátok gondol a világ.

Gerzsenyi Sándor

Pünkösd napja

Aki nem tud a hit szárnyán
A magasba szállni,
Nem is tud a Megváltónak
Szentlelkére várni.
Ó, emberek! Krisztus nélkül
Mit ér ünnepléstek?
Nincs ott pünkösd, nincs ott áldás,
Ahol nincs Szentlélek.

Azért tehát Őt várjátok!
Őt várjátok, — eljő
Hittel égő lelketekbe,
Mint a nyári szellő...
Eljön Krisztus szeretettel,
Eljön Szentlelkével,
Ha várjátok s imádjátok
Pünkösdi reménnyel!

Megtelik a szív és lélek
Nemes indulattal,
Ha bevonul oda Krisztus
Teljes diadallal.
Csak úgy lehet pünkösd napja
Áldás, öröm, béke —
A győzelmes, igaz hitnek
Gyönyörű pecsétje!

Somogyi Imre
(elhangzott Felsőpetényben, 2011. Pünkősdjén)

Aki állandóan lelkeket akar ápolni és felebarátainak szolgálni, annak Isten által gondozott lelket kell magában hordoznia.

Kroecker

Mag—Tár

Kötőjeles történetek

Dr. Hézser Gábor válogatásában jelentek meg a kötőjeles történtek még 1998-ban a *Kálvin Kiadó* gondozásában. A történetek egy-egy élethelyzetre vonatkozóan tanulságosak lehetnek, segíthetnek, tanácsolhatnak, vigasztalhatnak. Nem bibliai történetekről van szó, mégis mindegyikhez kapcsolódik a könyvben egy-egy igehely is — éppen ezért is kerültek a *Mag—Tár*ba. Úgy vélem, hasznosak lehetnek mindannyiunk számára e történetek.

Vonaton (Jn 16,33.)

Értesítettek, hogy a félelmem üdvözletét küldi és tudatja, kiváló egészségnek örvend. Legutóbb, ennek már jó két hete is lehet, Lausanne és Fribourg között láttam, amikor kidobtam a vonatablakon. Miért, ötlött fel bennem hirtelen a kérdés, miért ne szabadulhatnék meg egy ilyen kolonctól? Mivel éppen egyedül voltam a kupéban, kedvezett az alkalom, és az ötletet tett követte. Amennyire tudom, ez nem büntetendő cselekmény. Legalább is nem láttam olyan táblát az ablak alatt, amelyen az állt volna, hogy „félelmet kidobni tilos”! Elhatározásom feletti örömömben természetesen megfeledkeztem arról, hogy mennyire szívós lények a félelmek. Mindent túlélnek, még minket magunkat is. Az én félelmem például valamikor az anyámé volt. Ő meg valószínűleg az egyik nagynénjétől örökölte, de ebben már nem vagyok egészen biztos. Bárhogy is legyen, mi, emberek, élünk és meghalunk, a félelmek viszont boldogan élik világukat és, ha kell, hát új gazdát keresnek. Nem csoda, hogy egyáltalán nem árt meg nekik, ha valaki kihajítja őket a robogó vonatból. Lelkesedésem persze eleve értelmetlennek bizonyult. Amint az várható volt, most kiderült, hogy az egészséges erdei levegő igen jót tett neki, jó színben van és új erőre kapott. Lám, már üdvözletét küldi. Hamarosan kipihenten és felfrissülve tér majd vissza hozzám, a kiválasztottjához. Egyesek azt mondják, hogy manapság a hűség ritkaság számba megy. Ilyesmit csak az állíthat, aki megfeledkezett, vagy netán meg akart feledkezni kísérőtársáról, a félelemről. Mert még a mai világban is olyan hűséget, mint a félelmünké, senki másnál nem tapasztalhatunk.

Kurt Martí nyomán

Ránk mosolygott az Isten (4Móz 6,25.)

Az idősödő onkológus-sebész professzor, aki a gyermekek ágya mellé térdel, hogy szemmagasságban legyen kis pacienseivel, ha beszél velük, és akit a gyerekek, ha akarják, tegezhetnek, operációra készíti fel a 8 éves kisfiút.

Közölnie kell a gyermekkel és az ágy másik oldalán rettegő szülőkkel: mindenre számítani kell, lehet, hogy amputálni kell térdből a lábát a tumor miatt. Ő mindent meg fog tenni, de az operáció alatt kell hogy meghozza a döntést. Előre nem mondhat biztosat.

A gyermek keserves sírásban tört ki:

Akkor nem fogok tudni focizni, hiába csinálsz nekem falábat.

A szülők és a mellettük álló kórházlelkész a visszanyelt könnyeik vasmarkának szorítását érezték torkukon.

A szipogó gyermek könnyes arca azonban hirtelen széles mosolyra derült:

De akkor majd végre anyuéknak meg kell engedniük, hogy lovagolni járjak, mert azt ám falábbal is lehet! — és kacagni kezdett.

A folyosón az orvos belekarolt a lelkészbe és csak ennyit mondott:

Észrevetted, hogy ebben a rémségben, a kisfiú könnyes arcából ránkmosolygott az Isten. Engem egy ilyen pillanat hetekig éltet...

H. Hamdorf-Ruddies nyomán

Jézus panasza:

Ti Mesternek hívtok, és nem kérdeztek engem.
Útnak neveztek, és nem jártok rajtam.
Világosságnak hívtok, és nem néztek reám.
Életnek neveztek, és nem kerestek engem.
Hatalmasnak neveztek, és nem kértek engem.
Bölcsnek hívtok, és nem követtek engem.
Irgalmasnak hívtok, és nem bíztok bennem.
Igazságnak neveztek, és nem féltek tőlem.
Ha egyszer örökre elvesztek, ne okoljatok engem!

Ismeretlen szerző

Szüntelenül imádkozzatok!

Sorozatunk a keresztyén élet elengedhetetlen, létfontosságú elemével foglalkozik. Urunk egy példázattal szemléltette számunkra, hogy szüntelenül imádkoznunk kell, megfáradás nélkül, lankadatlanul *(Lk 18,1kk.)*. Nyilvánvalóan az Ő nyomdokán járva mondja az apostol is a sorozat címéül választott felszólítást: *„Szüntelenül imádkozzatok!" (1Thessz 5,17.)* Sorozatunk Ordass Lajos: ***Az imádkozásról. Imádkozóknak és imádkozni akaróknak szóló tanácsok*** c. könyvén alapul, és annak fejezetei szerint halad.

I. Az imádkozásról általában (2. rész)

Mi beszélünk istenhez

Uram! Mit akarsz, hogy cselekedjem?
(Apostolok cselekedetei 9:6.)

Induljunk ki ma ebből a megállapításból: Isten hatalmaz föl minket arra, hogy az imádság útján tartsuk fönt vele szüntelen kapcsolatunkat.

Álljunk is meg egyben legalább egy pillanatra ennél a megállapításnál. Bizonyos, hogy Isten minden földi gyermekének megadja ezt a fölhatalmazást. Ezért tehát az volna a természetes, ha minden ember imádkoznék. S ha így áll a dolog, akkor ebből kitűnik, hogy nem az imádkozó ember a furcsa és beteges tünemény a földön, hanem inkább az az ember, akit Isten megszólít ugyan, azonban ő nem hallja meg Isten hangját és akinek a szavát Isten várja, de ő néma marad. Lelki siketnéma.

Mit beszélünk az imádságban Istennel?

Mindent! Mindent elmondunk neki, ami életünkben erő, vagy gyöngeség, győzelem, vagy bűn veresége, öröm, vagy lesújtó bánat. Egyáltalában mindent, ami hozzátartozik az életünkhöz.

A későbbiekben majd egész részletességgel elő is veszem sorban ereket a kérdéseket. Ma azonban csak arról szeretnék szólni, ami mindezeket a kérdéseinket egybefogja és ami éppen ezért alapvetőm fontos az Istennel való társalgásunkban.

Egész keresztyén életünknek minden kérdését csak ez az egyetlen vágy foghatja egybe, hogy világosan álljon előttünk Isten áldott szent akarata. Láthassuk annak céljait és ezeknek megfelelően bocsáthassuk az Ő rendelkezésére egész életünket. Mert ebben a világban az embernek a gondolkozása annyi meglepő — sokszor fájdalmas — változáson megy át, hogy amennyiben nincsen egy állandó, változatlanul maradó örök és szent akarat a szemünk előtt, akkor valami kíméletlen sorsnak a játékszereivé válunk.

Imádságunkban tehát mindenekelőtt magára az örök és szent Istenre vágyunk. Nem annyira az Ő adományai a fontosak számunkra, hanem Ő maga. Ő kell nekünk. Hogy vele élhessünk, hogy Őt tudjuk magunk fölött, magunk mellett. Hogy Ő töltse be szívünket egészen önmagával.

Imádkozásunk kifejezési formája legtöbbször a szó, amelyet neki, Atyánknak a gyermek bizalmával mondunk el. De közben nem felejtjük, hogy imádkozni az Istenhez mégis csak egészen más és sokkal több, mint imádságot „mondani".

Isten — Atyánk

Mi Atyánk, ki a mennyekben vagy!
(Máté 6:9.)

Az emberiség élete fölött elmúlt történelmi időkben az emberek Istent a legkülönbözőbb módon képzelték el. Ennek megfelelően nagyon sokféleképpen is ábrázolták és számtalan néven nevezték.

Istent Jézus Krisztus Urunk, Isten Fia nyilatkoztatta ki számunkra tökéletesen. Hiszen Ő színről-színre látta Istent. Úgy nyilatkoztatta ki Őt, mint mennyei Atyánkat. Azóta, hogy az evangéliomokból így ismerjük Istent, imádkozásunk közben nem állunk valamilyen arckép, vagy szobor előtt elmélkedve, hanem Atyánk színe előtt tudjuk magunkat és az Istennek adott nevek közül ezzel a mindennél drágább névvel szólítjuk Őt: „Atyánk!" Erre fölhatalmazást kaptunk éppen abban az imádságban, amelyre Jézus Krisztus Urunk tanított meg minket.

A „Mi Atyánk" kezdetű imádsággal kapcsolatosan igen sok mindent szeretnék majd még elmondani a továbbiakban. Most ez a kérésem: Gondolkozzunk el kissé ezen a megszólításon.

Ha „Atyánk"-nak szólítjuk Őt, akkor ugyanezzel magunkat gyermekeinek valljuk. És ebből a viszonyból sok minden következik.

Bizalommal járulhatunk hozzá, hiszen csak a javunkat akarhatja. S Ő, a Mindenható a maga szent és üdvözítő akaratát meg is tudja valósítani. Öröm ilyen hatalmas Atya gyermekének lenni. Gyermekségünk fölötti örömünknek át kell hatnia gondolatainkat, érzéseinket és mindennapi tetteinket. Úgy is kell tehát élnünk, mint akik a mennyei Atya gyermekei vagyunk. Hadd ismerhessen rá a világ Istenre mirólunk, mivel mi hasonlítunk hozzá.

Ugyancsak lesz még alkalom, amikor visszatérek a „Mi Atyánk" imádságának erre a „Mi" szócskájára. Most

csak annyit zárjunk a szívünkbe, hogy ezáltal minden imádkozásunk alkalmával emlékeztetést kapunk arról, hogy életünk nem elszigetelt magányos élet, hanem beleépülünk egy óriási közösségbe, amelytől nem vagyunk függetlenek sem akkor, amikor ez a beletartozás áldást és jót jelent, sem akkor, amikor ennek a terhei bizony miránk is nehezednek.

„Ki vagy a mennyekben” — mondjuk tovább Jézus tanítása szerint. Ahányszor kimondjuk, szemünk mindig odairányul, ahonnan jöttünk és ugyanez a megszólítás figyelmeztet arra is, ahová végül is el kell érkeznünk.

Atyámmal bizalom köt össze

Ki az az ember közületek, aki, ha a fia kenyeret kér tőle, követ ád néki? És ha halat kér, vajjon kígyót ád-e néki?

Ha azért ti gonosz létetekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékot adni, mennyivel inkább ád a ti mennyei Atyátok jókat azoknak, akik kérnek tőle?

(Máté 7:9-11.)

Ezeknek az egyszerű mondatoknak az olvasása közben világosan érzem, hogy általuk Jézus az imádkozni akaró emberben a bizalmat igyekszik fölkeltegetni. Az imádkozáshoz nélkülözhetetlen bizalmat.

Elgyönyörködöm tanításán.

A földi atya szeretetéről legalkalmasabban akkor tanít, amikor annak képeit a mindennapi életből meríti. Nem a kivételes, ritka alkalmakról beszél, amikor az apa talán gazdag esküvői lakodalmat készít gyermekének, vagy egyszeri nagy értéket jelentő ajándékot nyújt neki. Más összefüggésben és más céllal az Atya ilyen szeretetéről is mondott hasonlatot Istenről, de ebben az összefüggésben ez a kép lényegesen alkalmasabb. Most a kenyérről és a tó-parti szegény lakosság mindennapi eledeléről, a halról beszél, amelyre a gyermeknek mindennap szüksége van és ezért mindennap kéri is és amelyet az Atya mindennap megad gyermekének. Akárhány gyermeke van, mindegyik gyermekének megadja. Nem hirtelen eszébejutó szeszély alapján cselekszik, hanem állandó, folyamatos, gondviselő szeretettel.

Alkalmas kép. Megérti minden olyan ember, aki szerető apára tud emlékezni. De még az olyan ember is, akinek korai árvaság jutott osztályrészül, vagy — ami ennél még nehezebb — akinek szeretetlen apja volt, megértheti Jézus tanításának a lényegét. Az ilyen ember azzal a vággyal tekinthet a mennyei Atyára, amely vágy a földi szülő részéről nem kapott kielégítést.

Ezt tartsuk szemelőtt, amikor imádkozni készülünk. Ezt a viszonyt: szülő és gyermeke közt. Ezt viszi át Jézus — egyenes következtetéssel — az Isten és az ember közötti életviszony magasabb síkjára. Ha a földi atya így szeret: „mennyivel inkább” szeret mennyei Atyátok! Istentől mindannyian mindent mindennap kérhetünk. Megadja.

Erre a gyermeki bizalomra van szükségünk ahhoz, hogy igazán imádkozni tudjunk. Mert az „Istenség”-hez, vagy a „Világformáló Őserő”-höz, vagy a „Mindenség”-hez nem lehet bensőséges bizalommal szólni. Azelőtt legföljebb meghunyászkodni és rettegni lehet.

Ne feledjük: Jézus az Atyáról nemcsak tanított, hanem az evangéliomok bizonysága szerint Istent mindig Atyjának tudta és szólította. Innen van imádságainak a meleg bensőségessége.

Az imádkozók nagy serege

Mi, akiket a bizonyságoknak ily nagy fellege vesz körül, félretéve minden akadályt és megkörnyékező bűnt, kitartással fussuk meg az előttünk lévő küzdőtért!

(Zsidókhoz írt levél 12:1.)

Amikor imádkozni készülünk, nem szükséges magunkat ősrengeteg vadonán áttörnünk, mert olyan út van előttünk, amelyet igen sokan jártak. Elképzelni is bajos, hányan járták. Azért írtam ide a zsidókhoz címzett levélnek ezt a mondatát, mert olyan szépen fejezi ki azt, amire most gondolok. Nem közvetlenül az imádkozásról írja ezt, de bizonyos, hogy akiket a „bizonyságok nagy fellegében” lát, azok mind imádkozó emberek voltak.

Megcáfolhatatlan tény, hogy mindenütt, ahol ember él, élt, mindig is megvolt az imádkozás. Ezt a megállapítást a legtágabb értebben használhatjuk. Mert nemcsak egy bizonyos emberfajra jellemző az imádság, hanem idetartozik minden faj, minden szín és minden nyelv. Nemcsak bizonyos kor embere imádkozott, hanem így volt a történelem hajnalában és így van ma is. Nem is csak valamely műveltségi fok szintje alatt, vagy fölött álló ember érzett indítást az imádkozásra, hanem imádkoztak a legkezdetlegesebb állapotok között is és a legvirágzóbb műveltség idején is.

Azért azt hiszem, teljes joggal és bátor hangon meg lehet állapítani, hogy az imádság az ember egyik legmélyebb ösztöne volt és maradt. Igazolja ezt még azoknak a magatartása is, akik általában nem szoktak imádkozni. Veszélyben, felelősségteljes elhatározás előtt, aggódások között, gyászban ez az ősi ösztön utat szokott törni magának nemcsak a közömbösek lelkében, hanem még az imádság ellenzőinek életében is.

S ha mindez így van, akkor egyenes ez a következtetés : Nem az az ember vesz föl magába valami idegen dolgot, vagy: Nem abba az emberbe oltanak bele mesterségesen valamit, aki imádkozik, hanem sokkal inkább az a helyzet, hogy az az ember öl meg magában valamit, aki nem imádkozik és ezzel elhanyagolja ezt a fontos ösztönét, amelynek az egészségben maradására neki magának volna a legnagyobb szüksége.

Sokat vívódunk mostanában korunk aggasztó tünetével: az egyensúlyát vesztett egyes ember gyakori jelenségével, és fölborult társadalmi rend rettegtető kérdésével. Okkal. Csak azt ne felejtsük el, hogy mindez nem ma van először így a világban. Sokszor volt ez már így. S ha a történelmet megkérdezzük, miképpen jutottak ki bajukból a fejvesztett korok, akkor meglepetéssel kell tudomásul vennünk, hogy a beteg korok gyógyító orvosságai között egészen elsőrendű gyógyhatása volt — mindig — az imádkozásnak. Amikor az egyes ember is és a széles társadalom is tudatára ébredt annak, hogy a baj gyökere az ember Istentől való elfordulásában van és a gyógyulás az Istenhez való visszafordulóson múlik.

Ha most a nagyvilágra gondolsz és azt mondod ezekről a szavaimról: ez csak álmodozás! — akkor megkérlek, ne a világra gondolj most, hanem csak magadra. Kíséreld meg a gyógymódot magadon! Tudom és hiszem: Isten hozzásegíthet téged, hogy magad is boldogan valljad: az imádság jó gyógyulást ad!

Ordass Lajos

Ha imádságról szól sorozatunk, érdemes alkalmanként egy-egy konkrét imádságot is hozzácsatolni Ordass Lajos gondolataihoz, ezúttal vers formájában:

Egy Péter-napon

Uram, én vártalak. Nappalon, éjen,
Uram, én vártalak. Őriztem mélyen
benn a szívemben a vágyamat.

Olyan üres volt, céltalan, árva...
Keresve, várva, epedve, vágyva,
már feléd tártam az életem.

Uram, én vártalak. De fényességed
földre leroskaszt és látom: Néked
szolgálni, Uram, én nem tudok.

Eredj el éntőlem! Fényed ha rámhull,
szépséges magambul, büszke ruhámbul,
nem látod, Uram, csak rongy marad!

Eredj el éntőlem... életem üdve!
Hagyj nyomorultan a porba' feküdve
szegényen, üresen, céltalan!

Eredj el éntőlem... célom, jövendőm!
Ily nyomorultan, ilyen esendőn
hiába követném nyomdokod.

Eredj el éntőlem! Az, aki voltam,
maradjak tovább is könnyesen, holtan,
nem várva soha már semmire!

Eredj el éntőlem! — S szólal a Mester:
Így, megalázva, telve sebekkel,
összetörötten vagy az enyém.

Túrmezei Erzsébet, 1934.

Péter szobra Kapernaumban

Kirakatkeresztyénség és kamrakeresztyénség

Az Északi Egyházkerület elhatározta, hogy megjelentet egy prédikációs kötetet, amelynek alapigéi *Máté evangéliumán* haladnak végig, és a kerületben aktívan szolgáló lelkészeket kérik fel az igehirdetések megírására. Így született meg a *Máté 118* című kötet — mivel 118 lelkész igehirdetéséből állt össze. (Nekem a *Mt 6,16-18.* szakaszt sorsolták.) A kötet korlátjai miatt behatárolták egy-egy igehirdetés terjedelmét, ugyanakkor azt kérték, hangozzék el valamely alkalmon az igehirdetés. Nos, nálunk 2011-ben Szentháromság ünnepén történt meg ez — viszont a kötet korlátjai helyett hosszabb terjedelemben történt. Itt most az elhangzás alapjául szolgáló írott változatot közöljük:

„Amikor pedig böjtöltök, ne nézzetek komoran, mint a képmutatók, akik eltorzítják arcukat, hogy lássák az emberek böjtölésüket. Bizony, mondom néktek: megkapták jutalmukat. Amikor pedig te böjtölsz, kend meg a fejedet, és mosd meg az arcodat, hogy böjtölésedet ne az emberek lássák, hanem Atyád, aki rejtve van; és Atyád, aki látja, ami titokban történik, megfizet neked." *(Mt 6,16-18.)*

Igehirdetés-ötvözet

Bárkinek föltűnhetett, hogy a szokottal ellentétben csupán egyetlen igét olvastam az oltár előtt. Aki megnézte, mik is lesznek a mai igék, vagy legalábbis az igehirdetési, az azon is csodálkozhatott, miért az oltárnál olvastam fel, és a szószéken miért valami egészen mást. Nos, a titok most nem a rejtett böjtölésben, nem is a Szentháromság vagy az Egyház a Pál által emlegetett titkában áll, hanem egy egyházkerületi kezdeményezésben... Ugyanis őszre egy *Máté evangéliumá*t sorra végigvevő prédikációs kötetet terveznek kiadni, és az egyházkerület lelkészei között felosztották a szakaszokat, kitől-kitől a ráeső szakasz alapján egy igehirdetést kérve. A héten volt a beadási határidő.

Az igehirdetési kötet felkérése párosult azzal a nemes szándékkal, hogy a megírt igehirdetés el is hangozzon valamely alkalommal. Mellesleg a magam szakasza nem fordul elő a perikópában (az egyházi év textus-elírásai), ugyanakkor keresztyén életünk egy igencsak elhanyagolt mostohagyermekéről, a böjtről szól, amelyről igehirdetésekben sem szoktunk beszélni, ezért valóban igen kívánatos, hogy valóban elhangozzék a kötetbe szánt prédikáció. Persze jó kérdés, elkészülte után mikor?

Nos, a kötet rám eső alapigéjében nemcsak rejtetten és nyilvánosan gyakorolt böjtről van szó, hanem a rejtetten figyelő Istenről is, Aki előtt nemcsak kirakatéletünk, hanem kamraéletünk is nyilvánvaló. A mára (Szentháromság ünnepére) kiírt *Ef 3,8-12*-ben pedig arról van szó, hogy Isten a maga öröktől fogva rejtett titkát az egyházban teszi ismertté-nyilvánvalóvá. Szükséges ugyan hozzá egyfajta svédcsavar, hiszen az eredeti szakasz Istenre és az ő titkára és kinyilatkoztatására koncentrál, a kötetbe szánt textus pedig a magunk rejtetten vagy nyilvánosan zajló életére, mégis e kétfajta rejtettség és kétfajta nyilvánvalóság valamelyest egy húron pendül, ezért

alkalmasnak tűnt épp e napon lecserélni az egyházi év szerinti igeszakaszt. Az *EÉK* 328. is épp azért alkalmas főéneknek, mert szól arról, hogy a kétkedő-hitetlen számára Isten rejtetten munkálkodik, a hívő számára mégis kinyilatkoztatja-kijelenti Magát igéjében. Ugyanakkor célszerűnek tűnt az a szándék, hogy az ünnep jellege ne vesszen el teljesen, ezért lekcióként (oltár előtti igeként) használtam fel az alapigéjét. Ezen túl most az eredetinek szánt igehirdetéshez igazodom, nem a beküldött, lényegesen rövidebb verzióhoz...

Kirakat és kamra

Jézus a vallásos élet két ősi típusával szembesít minket a ***Hegyi beszéd*** közepetáján. *Máté evangéliumá*nak *6. fejezet*e kegyességünk gyakorlásának csapdáiról beszél. Három konkrét területet vonultat fel előttünk: adakozásunkat, imaéletünket, és böjtölési szokásainkat. Most utóbbiról van szó: miként is gyakoroljuk a böjtöt? A három példa során különbözőképpen megfogalmazva, mégis azonos ellentétpárt szegez szívünknek.

Mesterünk azt a kérdést teszi fel Neked, Kedves Olvasó/Hallgató, hogy nyilvános vagy rejtett-e a hitéleted. Azaz képmutató vagy-e, vagy őszinte? A nyilvánosság előtt látványosan fellépő képmutató magatartása olyan, mint egy üzlet kirakata: ügyes tervezéssel, apró trükkökkel igyekszik vonzónak, nagyszerűnek feltüntetni az üveg mögötti portékát. Nevezzük hát ezt a típust kirakatkeresztyénségnek. A követendőként elénk adott imaéletre azt mondja Jézus: történjék belső szobánkban. Mivel hasonlóan beszél az adakozásról is, böjtről is, ragadjuk meg ezt a belső szobát, majd kereszteljük át egy szinonima mentén kamrára — így a Jézus elénk tárta kegyességgyakorlást nevezzük most kamrakeresztyénségnek.

Mielőtt továbbmennék, kettős magyarázattal kell kezdenem — magyarázni kell bizonyítványomat a kötet olvasóinak, és magyarázni gyülekezetem igehallgatóinak is. Jelen igehirdetési kötet felkérése párosult azzal a nemes szándékkal, hogy a megírt igehirdetés el is hangozzon valamely alkalommal. A kötet rám eső alapigéjében nemcsak rejtetten és nyilvánosan gyakorolt böjtről van szó, hanem a rejtetten figyelő Istenről is, aki számára nemcsak kirakatéletünk, hanem kamraéletünk is nyilvánvaló. A Szentháromság ünnepére kiírt *Ef 3,8-12*-ben pedig arról van szó, hogy Isten a maga öröktől fogva rejtett titkát az egyházban teszi ismertté. Szükséges ugyan hozzá egyfajta svédcsavar, mégis e kétfajta rejtettség és kétfajta nyilvánvalóság valamelyest együtt rezeg, ezért alkalmasnak tűnt épp e napon lecserélni az egyházi év szerinti igeszakaszt. Mivel pedig a kötetbeli igehirdetés terjedelmi keretei szűkebbek, mint egy istentiszteleti igehirdetés, ezért célszerűnek látszott az a gondolat, hogy az ünnep jellege se vesszen el, hanem egyfajta keretbe szőve kapjon majd helyet.

Most pedig vizsgáljuk meg, milyen előnyökkel ill. hátrányokkal jár a kirakatkeresztyénség ill. a kamrakeresztyénség!

> Az Isten Fia nem azért szenvedett egészen a halálig, hogy az embereknek ne kelljen szenvedi, hanem azért, hogy szenvedéseik olyanok lehessenek, mint az Övé. *(Gerge Macdonald: **Unspoken Sermons**)*

A kirakatkeresztyénség előnye

A kirakatkeresztyénség legfőbb előnye, hogy villámgyors eredményként arathatja le az emberek elismerését. Megcsodálhatják elszántságomat, hiszen a böjt rögös útját járom, összeszorított foggal-körömmel, emberfeletti erőfeszítéssel igyekszem megzabolázni testemet. Mindegy, hogy bűnömért vezekelek így, vagy épp valami nagy feladatra iparkodom méltóvá válni Isten szemében, vallásos teljesítményemet sokan megcsodálják, komor tekintetemet és eltorzított arcomat elbűvölve nézik.

A babérokat tehát könnyű learatni. Az evangélium szövege az arc eltorzítását a színészi maszk felhúzását jelentő szóval fejezi ki. És hát nem jó színelőadásban játszani? Nem jó aztán learatni a tapsot, elismerést? Nem nagyszerű dolog a böjtölés? Hiszen ez töri meg a test kívánságait, és erősíti bennem a lelki embert. Böjtölésemből is láthatják körülöttem az emberek, milyen lelki ember vagyok! Meg van hát a jutalma a kirakatba tett kegyességemnek, hiszen sokan megbámulják portékámat a vitrinben... Az emberek látják, milyen keményen harcolok a test kívánságai ellen...

A kirakatkeresztyénség tehát olyan, mint a látványpékség: gyors a siker, szemmel látható.

A kirakatkeresztyénség hátránya

Mégsem felhőtlen a kirakatkeresztyének élete! A látványpékség terméke ugyan lehet jó — a kirakatkeresztyénségé viszont sosem! A könnyű sikerért cserébe ugyanis túl nagy árat kell fizetni. Lehet ugyan, hogy fogat összeszorítva kell kegyesnek lenni — mégis felesleges erőfitogtatás ez, mert Isten nem tekint rá! Az eltorzult arcú böjtölés ugyan komoly erőfeszítésnek látszik — ám mindez csak színészi játék, valójában csupán könnyed színlelés! Nehézséget jelent ugyan, hogy állandóan színlelni kell, erősen odafigyelni, hogy le ne lepleződjön képmutatásom, mindez azonban pusztán a könnyebb út választása, a gyors sikerre törés lustasága.

Igaz ugyan, hogy a böjtölés a test megtagadását, az önfegyelem lelki gyakorlatát jelenti, a kirakatkeresztyénség mégis ellenkezőleg jár el, és a testet dicsőíti azáltal, hogy a figyelem reflektorát önmagára irányítja, hogy mindenki lássa — pedig a kamra rejtettségében végzett böjt zabolázza meg valóban a testet, olyannyira, hogy el is tereli önmagáról a figyelmet, hogy ne váljon színészi teljesítménnyé. *„A böjtölés célja ugyanis nem az, hogy reklámozzuk, hanem hogy fegyelmezzük magunkat.” (John Stott: **A Hegyi beszéd. Harmat)*** Ha ebben sikerül előbbre jutnunk, az épp elég jutalom, emellett nincs szükség emberi elismerésre és sikerre. Hiszen az emberek előtti tetszelgésem igazából nárcisztikus önzésem gyümölcse, amellyel tetszelegni akarok magam előtt: lám, ilyen vallásos hőstettekre is kapható vagyok!

A kirakatkeresztyénség előnye, miszerint gyors sikerrel, könnyed munkával elnyerhető a jutalom, egyúttal az átkává is válik: elvette jutalmát az emberektől, ám nincs jutalom Istentől! Mindaz, ami könnyen megszerezhető,

egyúttal maga is könnyű, súlytalan — értéktelen. Kiderül, hogy a maszk mögött nincs semmi! Lehet itt a földön a dicsőség útját járnunk, de Isten Országában a maszk lehull, és az álarc által rejtett dolgok láthatóvá válnak. Jaj nekem, ha így lelepleződöm, és a mindenség Ura megfizet kirakatkeresztyénségemért!

A kamrakeresztyénség hátránya

Megvan hát a kirakatkeresztyénség hátránya — mégpedig Isten értékítéletében megvalósuló hátránya! Jobb akkor a kamrakeresztyénség? De hát ennek is vannak bőven hátrányai! Mindenekelőtt az, hogy nincsenek szemlélői, elismerői, méltatói, támogatói, tanácsolói. Teljesen magamra hagyva kell járnom e kamraböjt útját — kétségek is gyötörnek rajta. Valóban jó úton járok? Nem kaphatok másoktól se választ a gyötrő kérdéseimre, se elismerést, se útbaigazítást — csak Istenre kell hagyatkoznom, nincs más támaszom.

Érdemes hát megfeszítenem minden izmomat? Először is, hogy böjtöljek, hogy megvonjak számtól falatot vagy testem igényeiből valami mást? Másodszor pedig azon is erőlködnöm kell, hogy ez ne látsszon meg rajtam, hanem ápoltan jelenjek meg az emberek előtt? Magam számára pl. a reggelek a legnehezebbek: a felébredés. Nem is igen megy kávé nélkül, különben kába vagyok. Másnak más esik nehezére, de egy biztos: mindannyiunknak van megzabolázni valója testében. Urunk *„Nem a böjtöt magát, hanem a böjtölés nyilvános mutogatását ostorozza”. (Szegedi Bibliakommentár)* — És épp ez teszi nehézzé: az érdemet, elismerést megtagadja tőlünk, viszont a szenvedést, erőlködést megköveteli...

A kamrakeresztyénség, és ezen belül a kamraböjt jelentős hátránya, hogy nem engedi meg azt az eltévelyedést, amely a kamra rejtettségét, a külső megfigyelhetetlenséget meglovagolva úgy gondolja, hogy Jézus szavait a legegyszerűbb úgy megtartani, ha egyszerűen nem is böjtölünk! Ez azonban nagy tévedés! *„Hogyan lehetséges akkor, hogy a Hegyi beszédnek ennek a részében Jézus nemcsak elvárta tanítványaitól, hogy böjtöljenek, hanem még utasításokat is adott nekik arra vonatkozólag, hogyan tegyék?”* Nem tehetünk úgy, *„mintha ezeket a sorokat kitépték volna a Szentírásból.”*[1]

*„Nehezen készül fel Krisztus szolgálatára az olyan élet, amely teljesen önmegtartóztató gyakorlatok nélkül marad”. (Dietrich Bonhoeffer: **Követés**. Evangélikus Sajtóosztály)* Jézus éppen azt adja tudtunkra, hogy hitéletünk elengedhetetlen részét alkotja a böjtölés is, nem hagyhatjuk el, mintha csak egy választható lehetőség volna. Az emberek elől kell elrejtőznünk belső szobánkba hitéletünkkel, és nem Atyánk elől elrejteni hitéletünket azáltal, hogy valójában nem is gyakoroljuk! Nem ez a feladatunk — jóllehet a kamrakeresztyénség egyik nehézsége éppen az, hogy a kirakatkeresztyének valóban kinevetnek: Ugyan már! Ezt mered te böjtnek nevezni?!

A legnehezebb úgy lemondani valamiről Istenért, hogy azt észre se vegyék az emberek, hanem ott maradhasson szívem kamrájában. Ez igazi keresztyén művészet! Ez az a művészet, amely képes még a böjtöt is *‘megböjtölni’* annak érdekében, hogy valóban ne az emberek előtt kegyeskedjek. *„Az embereknek ne mutasd, hogy mennyit böjtölsz. Nem rájuk tartozik, hanem Istenre.”*[2]

Emlékszem pl. olyan esetre, amikor böjtöt tartottam — viszont olyan helyzetbe kerültem, hogy vendégség során intenzíven kínálgattak. Most mit tegyek? Legyek udvariatlan, és utasítsam el? Netán mentegetőzzem, hogy böjt miatt nem fogadhatom el? Urunk arra hív, hogy megmosakodjam szokás szerint — tehát ne legyenek külső jelei böjtömnek, ne tűnjön fel senkinek. Azaz: nyugodtan böjtölj a kamrádban, és nyugodtan engedj a kínálásnak a vendégségben! Sőt, a fejünk megkenése révén valójában *„Jézus arra szólítja fel tanítványait, hogy leplezzék böjtjüket úgy, mintha ünnepre készülődnének”*! *(Szegedi Bibliakommentár — Újszövetség)* Ez azonban már tovább vezet minket, és rámutat a kamrakeresztyénség áldására.

A kamrakeresztyénség előnye

Reménytelennek tűnő helyzetekben szokás mondani: csak a láncainkat veszíthetjük — igaz ez a böjtre is... Jézus elveszi tőlünk a kirakatböjt előnyeit, és helyette alaposan felpakol annak hátrányaival. Aztán a kamraböjtnek sok hátrányát is nyakunkba aggatja súlyos igaként. Itt már tényleg ideje van elveszíteni láncainkat! Ám Jézus le is oldja a terhet — hiszen követésére hív, ígéri, hogy az Ő terhe könnyű, igája boldogító *(Mt 11,30.)*. A böjt éppen így nem gúzsbakötésünket jelenti — és épp ezért nem komorra torzított arccal tesszük. A böjt valójában a béklyóinktól szabadít fel, és éppen ezért örömünnepet jelent, megszabadulást életünk nyűgjeitől, ami által belső erőket szabadít fel bennünk a Teremtő. Ahogyan a kirakatkeresztyénség előnye vált végeredményben átokká, úgy a kamrakeresztyénség igája válik végeredményben áldássá.

Igaz, hogy a kamrakeresztyénségnek nincsenek szemlélői, elismerői, méltatói. Igaz, hogy egyedül járjuk a kamraböjt útját. Igaz, hogy kétségek is gyötörnek. Igaz, hogy nem kaphatok másoktól se elismerést, se útbaigazítást — egyedül Istenre kell hagyatkoznom. De éppen az a jutalmam, hogy Az látja böjtömet, és Az fizet meg érte, Akinek a látása és áldása egyedül számít. Nincs ugyan siker, elismerés az emberek részéről, de annál inkább van Isten részéről!

A böjt azt jelenti, hogy a bűn csábítása keltette igényeimről, vágyaimról lemondok — de épp ezért ez nem komorsággal jár, hanem örvendezéssel. Nem valami euforikus hangulatot vár — hiszen így az ellenkező végletbe csúsznánk, és épp túlzott vidámságunk lenne kirakatböjtté. *„Kálvin találóan állapítja meg: »Krisztus nem úgy tart vissza bennünket a képmutatás egyik nemétől, hogy a másikba beleűzzön.«” (John Stott: A Hegyi beszéd. Harmat)*

---

[1] John Stott: *A Hegyi beszéd. Harmat*

[2] Joó Sándor: *A Hegyi beszéd. Ajtony Artúr*

Vidáman böjtölni?! Lehet, hogy a kirakatkeresztyének azt mondják, hogy ez nem böjt — de csak azért, mert nem ismerik Isten szívét és hatalmát. Nem értik, miként lehetséges, hogy az Atya halálra adja Fiát, és nem értik, miként vállalhatja mindezt Jézus maga is önként — tulajdonképpen örömmel, mert értünk áldozza magát, amikor nem az élelemről, hanem az életről lemondva böjtölt.

Jézus jól tudja mit beszél, amikor ünneplőbe öltöztetett arcot kér követőitől, miközben böjtölnek. Jól tudja, mit beszél, hiszen azért született erre a világra, hogy egész földi élete böjt legyen — hiszen az üdvösség bőséges mennyei lakomájából kellett megérkeznie hozzánk, ahol földi élete legpompásabb étkezése is csak szigorú böjtölés volt ahhoz képest, amit értünk otthagyott. Rejtetten tette ezt, az Emberfiában rejtőzködő Istenként. Böjtje egészen a legmélyebb megaláztatásig, a kínhalálig tartott. Ellentétes látszat alatt élt, hogy a kamra rejtettségében a lehető legszorosabb kapcsolatban legyen Atyjával, Aki rejtve van, de látja, ami titokban történik.

Az igazi böjt éppen ezért Krisztussal való közösséget, a gyalázatban és halálában való osztozást jelent... Ez az igazi kamrakeresztyénség! És ez az igazi jutalom: Vele lehetünk, sorsában osztozhatunk, győzelméből részesülhetünk — hiszen végül nem maradt sírkamrájában, hanem visszatért az életbe, visszatért a mennybe. Ezt az utat kínálja nekünk a böjt által — és csak ezt az utat.

Itt a földön böjtölünk és Krisztus útját járjuk, de Isten Országában a rejtett dolgok előjönnek, a kamrában történtek napvilágra kerülnek. Mindennél nagyobb öröm és megtiszteltetés, ha kamraajtómon a Világ Világossága süt be majd, és megfizet kamrakeresztyénségemért!

Az egyik legnagyobb kirakatkeresztyén kínkeservek közepette tanulta meg, hogy a böjt, a test megzabolázása, a vezeklés erőfeszítése nem sokat ér a Megváltó szemében, mert senkinek sem adhat üdvösséget. Aki viszont átélte már, hogy a Golgotán érte halt Krisztus vére elveszi bűneit, az felhagy a kirakatkeresztyénséggel, és beáll a kamrakeresztyének közé, ahogyan reformátorunk is tette. Egyedül a keresztutat járva Jézussal lehet igazi, Isten előtt elismert a böjtölésünk, kegyességünk. A Golgotán lerakhatjuk a meddő kirakatkeresztyénségünk széles útját, és az üres sírnál megtalálhatjuk a kamrakeresztyénség keskeny ösvényét. Ez az egyetlen Életre vezető, igaz út — mert ez Jézus maga! Olajjal megkent fejű, megmosott arcú böjtölő tanítványok járnak rajta. Rajta, induljunk!

Ámen

Imádkozzunk!
Megvalljuk Neked, Jézusunk, hogy szívesen gyakoroljuk a kegyességünket a vitrinben, ahol mások is láthatják, ahol kivívhatjuk az emberek elismerését. Hiszen oly szép előnyökkel kecsegtet a kirakatkeresztyénség, hogy érdemes érte megfizetni a hátrányait is... Mégis vedd el tőlünk ezt a képmutatást, és tedd vállunkra a kamrakeresztyénség terheit, hiszen ezek csak ideiglenesek, míg cserébe örök jutalmat ígérsz! Áldunk Téged, hogy Te, aki titkon látsz minket, megtisztítasz a színészkedéstől, és kegyelmeddel ajándékozol meg!

Ámen

Szeret, nem szeret

2011. augusztus 14-én Urunk igen meglepő keresztyén erényre igyekezte tanítani a magyarországi evangélikus gyülekezetek tagjait: gyűlöletre. Hogyan?!? Hát a keresztyénség nem a szeretet vallása?! Természetesen az is igaz, hogy mindenekelőtt Isten embermentő szeretetének hirdetését bízta ránk az egyház Ura — mégpedig azt, amelyik Jézus Krisztusban jelent meg és ment egészen a keresztig —, ez azonban nem jelenti azt, hogy csatlakozhatnánk ahhoz az amúgy divatos véleményhez, miszerint a keresztyén embernek mindent szeretnie kellene, mindent el kellene tűrnie. Éppen ezt próbáltam megvilágítani az igehirdetésben — amelyet most nem kívánok elővételezni úgy, hogy *'lelőjem a poént'*, hanem inkább közzéteszem újságunkban egyrészt az akkori igehirdetést, másrészt egy cikket, amely egy református honlapon jelent meg nem egészen két héttel az ominózus vasárnapi igehirdetést követően egy nyári táborról; meglepő a címe, épp ez hívta fel a figyelmem: ***Szeretlek, haragom!*** Figyeljünk hát Isten igéjére és a tábor-beszámolóra, mert fontos, különleges, és ritkán említett dolgokra kíván megtanítani általa Megváltónk a szeretet-gyűlölet témában! Legelőször is frissítsük fel emlékezetünket a ***Hegyi beszéd*** következő részletéről, mint alapigéről, majd olvassuk el az igehirdetést:

„Hallottátok, hogy megmondatott: Szeresd felebarátodat, és gyűlöld ellenségedet. Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket, hogy legyetek mennyei Atyátoknak fiai, mert az Ő napját felhozza gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak és hamisaknak. Mert ha azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, mi a jutalmatok? Nem ugyanezt teszik-e a vámszedők is? És ha csak atyátokfiait köszöntitek, mennyivel tesztek többet másoknál? Nem ugyanezt teszik-e a pogányok is? Ti azért legyetek tökéletesek, mint ahogy mennyei Atyátok tökéletes." (Mt 5,43-48.)

Emberi ellenség-gyűlölet

Ma meg kell tanulnunk gyűlölni — hogy megtanulhassunk szeretni. Mármint igazán szeretni, ahogyan Isten is szeret, hogy tökéletesek lehessünk, amint Ő tökéletes... Jézus kortársainak és a régieknek az volt a hibája, hogy ott is gyűlöltek, ahol nem szabadna — nekünk az a hibánk, hogy ott se gyűlölünk, ahol kellene — a tökéletes Atyát követve.

A régieknek is megmondatott: szeresd barátodat, gyűlöld ellenségedet! Ez sokkal elfogadhatóbb, mint amit Jézus követel! Még hogy szeressük az ellenséget?! Mondja ezt valaki annak az embernek, aki a héten kiásta magát, miután a szerb-makedón uzsorás élve elásta újabb trófeának a többi, legalább 4 áldozat mellé! Valóban szeresse az áldozat az ilyen ellenségét?! Vagy a majdnem 100 áldozat családja szeresse azt a norvég merénylőt, aki nemrég csak úgy lemészárolta a szigeten tartózkodó fiatalokat, ahova a miniszterelnököt várták?! Hát ilyen esetekben nem inkább az ún. *táliót* kell alkalmaznunk, és érvényre juttatni a szemet szemért, fogat fogért ószövetségi elvét?! Az emberi igazságérzet háborog, amikor arra

tekint, hogy súlyos bűnöket csak kisebb büntetéssel büntetnek, mint azt arányosnak véljük.

(Pl. az uzsorát 3 évig terjedő börtönnel is talán kevésnek tűnik, de mondjuk 4-5 ember élve eltemetését *Csepel*en, 100 ember lemészárlását *Norvégiá*ban még a tényleges életfogytiglan sem biztos, hogy méltó módon bünteti meg, hát még amikor pár évtized múlva jó magaviselettel szabadulhat is valaki.)

Egyszóval forr az ember vére, amikor ezeket a bűnesteket, vagy a világban más gaztetteket, kegyetlenkedéseket, állami vagy épp lázadói erőszakot tekintjük, és azt halljuk, hogy az ilyen gonosztevő ellenségeinket is szeretni kellene, áldani és imádkozni értük. Minden porcikánk tiltakozik hát Jézus szavai ellen... Nehéz hát a lecke...

A közelmúlt eseményei alapján ma a szeretet helyett inkább a gyűlöletről kell beszélnünk. Ám nemcsak ezért, sőt, nem ezért kell beszélnem a gyűlöletről — hanem azért, hogy jobban megértsük Jézus eme szavait és a ***Szentírás*** egészét. Azért, hogy helyesen beszélhessünk a szeretetről, ne pedig a magunk elképzelése szerint eltorzítva. Beszélnünk kell a gyűlöletről, de nem a magunkéról, hanem Istenéről — mert az Ő gyűlölete az egyetlen, ami jogos gyűlölet, és a ***Biblia*** szerint tulajdonképpen egyedül ebben a gyűlöletben lehetünk mi is érintettek.

Beszélni kell tehát a gyűlöletről, mert téves az az elképzelés, hogy ennek egyáltalán, semmilyen formában nincs helye a keresztyén életben — Isten igéje egyértelműen elénk tárja azokat a részleteket, ahol a gyűlöletnek nemcsak helye van, hanem egyenesen ez a szentek dolga (még később előveszem pl. az üdvözültek által képviselt gyűlöletet). Beszélnünk kel a szeretet mellett a gyűlöletről azért is, mert amikor igyekeztem megérteni Jézus mai szavainak jelentését, akkor azt kaptam, hogy a gyűlölet megértése a kulcsa a szeretet megértésének. Meggyőződésem szerint ez az oka annak, hogy Jézus sem csak annyit mond, hogy szeresd ellenségedet, hanem előtte elmondja, hogy megmondatott, hogy gyűlöld ellenségedet.

Annyit beszélünk mézes-mázosan a szeretetről, hogy ezért is figyeljünk most inkább a szeretet mellett kiemelten legelőször is a gyűlöletre. Arról természetesen rengeteget hallunk az egyházban, hogy szeretni kell. Ez önmagában igaz is. De ha csak önmagában beszélünk a szeretetről, akkor tulajdonképpen hazugsággá válik! Mert hát mi a helyzet a gyűlölettel? Végiggondoltuk ezt már? Most tegyük meg, hisz Jézus is egyfajta kettősségre utal a szeretet-gyűlölet kapcsán.

Ahogyan a világosság még feltűnőbb pl. egy festményen, ha sötét háttér kontrasztjában találkozunk vele, úgy tulajdonképpen a szeretet is akkor lesz feltűnőbb, ha a gyűlölet hátterén szemléljük. Azt, hogy mit is jelent a fény, jobban értjük, ha tudjuk, mi is a sötétség. Hasonlóan Isten szeretetét is jobban értjük, ha tudjuk, mi is a gyűlölet.

Arról az ellenség-gyűlöletről viszont, amit Jézus említ, talán nem is szükséges túlságosan sokat szólni. Mert ez valóban elvetendő, mondhatni gyűlölendő. Gyűlölendő benne az is, hogy a régieknek is csak azért mondatott meg, mert kiforgatták Isten igéjét, tévútra vitték — Isten igéje ilyen utasítást nem tartalmaz, a kutatások szerint ezt az esszénus közösség vallotta és terjesztette. Fontosabb azonban arról beszélni, ami a gyökere annak a gyűlöletnek, amit a régiek megmondtak — mert ez már nem az emberi, hanem az isteni gyűlölet!

Igen kemény eledel ez a mai… Látszólag szép, édeskés beszédet lehetne mondani egyfajta *'szirup-keresztyénségről'*, amelynek ajkán csöpög a mindenkire, jókra és gonoszokra áradó *'szeretetmaszlag'*. Hát nem Jézus is épp erről beszél? Isten is felhozza napját jókra-gonoszokra (személy)válogatás nélkül!

Igen ám, de amikor Ő szeretetről beszél, akkor abban nem az negédes hangulat csepeg, hanem a Golgotai vér! Amikor Ő szeretetről beszél, akkor nem véletlenül hozza elő a közmondást a gyűlöletről. Bizony, ráirányítja figyelmünket — épp a szeretet kapcsán — a gyűlöletre, haragra is. Mind a szeretetből, mind a gyűlöletből kétfajta van. Van emberi szeretet és van isteni szeretet. Ám van emberi gyűlölet és isteni gyűlölet is.

Az ellenség gyűlölete kapcsán az, amit Jézus így jellemez: megmondatott, az emberi (és ezért téves) gyűlölet példája. Ez a felfogás abból adódik, hogy *„A nagyon buzgó vallásos indulat a maga ellenségét Isten ellenségének tekintette (sohasem megfordítva: az Isten ellenségét a mi ellenségünknek!) és istentiszteletébe bevonta az ellenség szidalmazását és átkait."* *(Ravasz: **Az Ó/Újszövetség magyarázata**)* Erre valóban nemet mond Jézus.

Lehet erről a jézusi témáról könnyedén, szépen is beszélni — de akkor teljesen elvétjük a Mester által kitűzött irányt. Ha Őhozzá ragaszkodva próbálja meg az ember megszólaltatni a szeretet-gyűlölet témáját, akkor bizony erről igen nehéz, meglehetősen kellemetlen prédikálni! Persze hallgatni sem könnyebb, amit Jézus mond...

Már önmagában arról is nehéz prédikálni, amit könnyedén kiragadhatunk: arról, hogy szeressük ellenségeinket. Hiszen a zsidereink ellenkeznek, és igencsak meg fognak orrolni némelyek, akiknek bizony eszük ágában sincs az ellenséget szeretni, hanem inkább a régiek *'megmondása'* alapján meg vannak győződve arról, hogy az ellenséget gyűlölni kell! Azonban ha arról is szólni akarunk, mi is a gyűlölet sötét háttere, ami megmondatott a régieknek, és hogy mi az, amit Jézus nevez meg gyűlölet-tárgynak, akkor pedig a másik szélsőség képviselője fog megorrolni, aki úgy hirdeti, hogy egyedül és kizárólag csak a szeretet jelentkezhet ebben a világban, de legalábbis a keresztyén életben...

Atyai ellenség-gyűlölet

Mindamellett, hogy Jézus elveti az emberi gyűlöletet, nem vetett el egy másik gyűlöletet. Mi magunk persze hamis vallásossággal szeretjük elvetni a gyűlöletet, mondván, hogy ez ószövetségi csökevény, nem pedig keresztyén vonás. Aztán repülhet a gyerek is a fürdővízzel. Egyik tévtanítás szerint Isten senkit nem gyűlöl, hanem mindenkit szeret (feltétel nélkül?). Ez azonban nem igaz, hiszen pl. Páltól is tudjuk, hogy *„Isten ugyanis haragját nyilatkoztatja ki a mennyből az emberek minden hitetlensége és gonoszsága ellen"* *(Rm 1,18a.)*.

Ebből a korrekcióból adódik a másik népszerű tévtanítás, miszerint Isten a bűnt gyűlöli, miközben a bűnöst szereti. Csakhogy nem olvastuk el a páli vers második felét! A teljes mondatban ugyanis ez áll: *„Isten ugyanis haragját nyilatkoztatja ki a mennyből az emberek minden hitetlensége és gonoszsága ellen, azok ellen, akik gonoszságukkal feltartóztatják az igazságot."* *(Rm 1,18b.)* Tetszik, nem tetszik, igenis haragját — ha úgy tetszik, gyűlöletét — jelenti ki Isten nemcsak a

bűnök, hanem a bűnösök ellen is! Lehet, hogy ez a mi *'moderneskedő-humanistáskodó'* fejünkbe nem fér bele, de ettől Isten még ezt nyilatkoztatja ki.

Van hát egy olyan különleges ellenségeskedés, amelyben Isten maga is *'gyűlölet-párti'*. Ám ezek nem az emberek közti természetes ellenségeskedésből fakadó esetek, hanem Isten bűn elleni haragjának következményei. Ezért rendkívüliek Izráel háborúi, és ezért nemhogy nem tiltotta meg őket az Úr, hanem kötelezte népét rá. Egyedül Isten választott népének háborúi voltak *'szent háborúk'* a világban, mert azok valójában Isten háborúi voltak a pogány világgal szemben. Ezeket Jézus nem ítéli el — akkor amúgy is el kellene ítélnie Isten egész történetét népével. Ám Mózes és Józsué, vagy Dávid esetén pl. arról volt szó, hogy egyrészt a pogány és bálványimádó népeken Isten végrehajtotta ítéletét, másrészt arról, hogy megvédje népét a pogány befolyásoktól. *„A Közel-Kelet történelmét feltáró legújabb kutatások szerint a kananeusok vallása és kultúrája teljesen romlott volt. Fertelmes szertartásaik olyannyira undorítóak voltak, hogy maga a föld is »kihányta őket«. Izráel fiai is hasonló sorsra jutottak volna, ha követték volna nyomdokaikat (vö. 3Móz 18,25.28; 20,22)." (*Stott: ***A Hegyi beszéd)***

Persze a zsoltárok között is találunk bőven bosszú- és átokzsoltárokat. Ezzel mit kezdjünk? Mi akkor a gond a régieknek megmondatottakkal? Az, hogy feje tetejére állították a dolgokat. Az írástudók arról beszéltek, hogy a saját, személyes ellenségeinket tekintsük Isten ellenségeinek, és mintegy Isten haragjával gyűlöljük őket. Csakhogy Isten sosem szólít fel ilyesmire. Kizárólag az ellenkezőjére szólít fel: arra, hogy akik Isten ellenségei és ezért Ő gyűlöli, afelé mi is ilyen isteni hozzáállással forduljunk. Egyszerűen abból az okból, hogy teljesen azonosulnunk kell Isten ügyével. Ez az egyetlen alapja a bosszúzsoltároknak is!

Nem véletlen, hogy így vall Dávid: *„Ne gyűlöljem-e gyűlölőidet, Uram? Ne utáljam-e támadóidat? Határtalan gyűlölettel gyűlölöm őket, hiszen nekem is ellenségeimmé lettek. Vizsgálj meg, Istenem, ismerd meg szívemet! Próbálj meg, és ismerd meg gondolataimat! Nézd meg, nem járok-e téves úton, és vezess az örökkévalóság útján!" (Zsolt 139,21-24.)* Annyira a mennyei Atya tökéletességét követi még gyűlöletében is, hogy azonnal Istenhez kiált, hogy valóban tiszta szívvel, Isten akaratából teszi-e ezt, és nem jár hamis, bálványimádó úton. *„Az, hogy mi nemigen vágyakozunk erre, nem lelkiismeretünkre, hanem ennek hiányára utal. Nem az emberek iránt érzett nagyobb, hanem Isten iránt érzett kisebb szeretetünknek a jele, mely voltaképpen azt tükrözi, hogy képtelenek vagyunk a bűnöst „tökéletes", nem pedig „személyes" gyűlölettel gyűlölni." (*Stott: ***A Hegyi beszéd)***

És figyeljünk csak oda arra is, hogy nemcsak *'bosszúzsoltárok'* léteznek, hanem az újszövetség legvégén, az idők legvégén, a mennyben, a mártírok is azért kiáltanak, majd az egész üdvösséget nyert mennyei sereg is, hogy Isten szolgáltasson igazságot — azaz büntesse meg a megátalkodottakat, a vétkeseket!

Attól, hogy sokszor visszaéltünk már a szent harag, a jogos gyűlölet szavaival, még léteznek ezek a jelenségek, és Isten el is várja tőlünk! Csupán három igét hadd idézzek. Legelőször is Jézustól magától *„Ha valaki hozzám jön, de nem gyűlöli meg apját, anyját, feleségét, gyermekeit, testvéreit, sőt még a saját lelkét is, nem lehet az én tanítványom." (Lk 14,26.)* Ószövetségi példák: *„Újholdjaitokat és ünnepeiteket gyűlölöm én, terhemre vannak, fáraszt elviselni." (Ézs 1,14.)*; *„Gyűlölöm, megvetem ünnepeiteket, ünnepségeiteket ki nem állhatom!" (Ám 5,21.)* Látszólag az ünneppel, áldozattal van a baj — valójában azonban a bűnöket elkövető népre önti ki haragját! A szent gyűlölet és szent harag tehát nem az én ellenségeimre kell irányuljon, hanem Isten ellenségeire!

Ez fejeződik ki a vértanúk imájában is a mennyben *(Jel 6,10.)*, és ezt fejezi ki is egész megváltott népe is az üdvösség honában.

Jobban tesszük tehát, ha nem csak a szeretetet csöpögtetjük ma, hanem arról is szólunk, hogy amint a szeretetet is általában félremagyarázzuk egyfajta romantikus semmitmondó szóvirágként, úgy a haragot és gyűlöletet is.

Emberi barát-szeretet

Az emberi szeretet sokféle oldalát jól ismerjük. Jézus világosan meg is ítéli szívünket. Bizony, mi legtöbbször csak azért szeretünk, mert valaki már szeretetet tanúsított irántunk és így pusztán viszontszeretünk, azokat szeretjük, akikkel ezt kölcsönösen tehetjük. Máskor pedig azért szeretünk, mert igyekszünk *'bevágódni'* másvalakinél, ill. viszonzásban reménykedünk. Pitizünk, mint a kutya egy falat húsért vagy darabka csontért. Ennyit is ér ez a szeretet, ahogyan Jézus mellünknek is szegezi a kérdést: Ugyan, mi ennek a jutalma?! Hát ezt a maffiózók, a gengszterek is megteszik, ebben ugyan semmi dicsérendő nincs! Ezt a hitetlen pogányok is meg tudják tenni, ezzel egy szemernyivel se kerülsz közelebb a mennyei Atyához és az Ő tökéltességéhez!

Pl. sokan el akarják hitetni velünk, hogy az a jó ember, akinek ajkát egész életében nem hagyja el hangos szó, aki mindig mindenkivel kedves. El akarják hitetni, hogy ez a szeretet... Valóban, ez a mi emberi, barát-szeretetünk. Jézus azonban felebaráti szeretetről szól, és ez más!

Bármennyire is arcul csapva érezzük magunkat Jézus eme szavaitól, nagyon jól tesszük, ha meghalljuk, mi több, alaposan megszívleljük szavait, és igyekszünk az általunk gyakorolt szeretetet helyesen értékelni, levetni a piedesztálról, és helyette azt a szeretetet gyakorolni, amit emberileg képtelenség megtenni: az ellenségét. Azt a szeretetet követni, ami a tökéletes mennyei Atya tökéletes szeretete. Azt a szeretetet, amellyel Isten már akkor szeretett, amikor még ellenségei voltunk *(ld. Rm 5,10.)*.

Atyai ellenség-szeretet

A ***Hegyi beszéd*** mindig zavarba hozza az embert. Leginkább azért, mert egyrészt tiltakozik értelmünk, de minden porcikánk is azokkal a kijelentésekkel szemben, amiket Jézus mint a tanítványi lét jellemzőiként elmond, másrészt lelkünk érzi, hogy

valóban ez kellene legyen nemcsak a tanítványság, de egyáltalán ez emberség alapvonása is; végül pedig végképp zavarba hoz a ***Hegyi beszéd***, mert nyilvánvalóan látjuk, hogy nem tudunk megfelelni a jézusi kívánalmaknak. Most végképp így van, mert annyira végsőkig feszül a Jézus-követés, hogy itt aztán már minden kötél elszakad. Valami általános szeretetet még csak elfogadunk és jónak látunk — de miért is szeretnénk az ellenséget, aki minduntalan ránk tör és meg akar semmisítani?! Pedig Jézus nem ismer kivételt: bizony, ezen a ponton is hasonulnunk kell Hozzá, mert a mennyei Atya tökéletességében kell járnunk!

„A Hegyi Beszédben itt hangzik el először az a szó, amely minden eddig elmondottat összefoglal: a szeretet, és azonnal az ellenség iránti szeretet elrendelésében. A testvérszeretet félreérthető parancs lenne, az ellenség szeretete félreérthetetlenül világossá teszi, amit Jézus akar." *(Bonhoeffer: **Követés**)*

Ha ritkán is, de azért akad példa ma is az ellenség szeretetére, de legalábbis a gyűlölethullám-ellenességre: *„A Birminghamben szerdán elgázolt férfiak családjai arra kérték az embereket, hogy maradjanak nyugodtak, és ne legyenek újabb rendbontások."*

Jézus nemcsak beszélt az ellenség szeretetéről, nemcsak nekünk adta kötelező penzumként, hanem ezt is élte: a legszélsőségesebb formában jelentkező ellenségeiért imádkozik a kereszten! Az egyik Jézus-film megrázó jelenete, amikor imáját hallva a jobb lator leszól a lent álló írástudónak: Hallod? Érted imádkozik!

Így hát, ha végigverekedtük magunkat az emberi és isteni gyűlölet, valamint az emberi szeretet témáján, épp ideje az isteni szeretetre figyelni, mert az előzmények segítenek abban, hogy jobban megértsük Jézus szavait.

Miért gyűlöli a világ az ellenségeit? Mert le akarja győzni. Nos, Jézus azt tárja elénk, miért is szereti Isten az Ő ellenségeit amellett, hogy haragját nyilatkoztatja ki felettük: azért, hogy akár baráttá is váljon! Ez az oka annak, hogy Isten már akkor szeretett minket, amikor még ellenségei voltunk — szíve vágya pedig az, hogy barátaivá és munkatársaivá legyünk! Nem csak akkor szeret, ha aztán baráttá leszünk — ezt mi emberileg nem köthetjük ki, hogy csak akkor szeretünk, ha a másik *'jó útra tér'*. Isten célja tehát: *„Az ellenség legyőzése — az ellenség szeretete által, ez Istennek törvényében foglalt akarata."* *(Bonhoeffer: **Követés**)*

Ha szóltam arról, hogy van eset, amikor épp az a feladatunk Istentől, hogy gyűlöljünk, akkor most hangsúlyozottan kell szólnom arról, hogy *„Igazság szerint a gonosz embert nekünk is éppúgy kellene gyűlölnünk és szeretnünk egyszerre, mint ahogy Isten egyidejűleg szereti és gyűlöli őt (noha Ő gyűlöletét haragjával fejezi ki). „Szeretni" őt nem más, mint buzgón vágyni arra, hogy megtérjen, megbánja bűneit és ezáltal megmeneküljön. „Gyűlölni" őt pedig azt jelenti, hogy ugyanolyan szenvedélyesen kívánjuk, hogy Isten ítélete lesújtson rá, ha konokul elutasítja a hitet és bűnei megbánását. Imádkoztunk-e már valaha egy bűnös ember … üdvösségéért azt kérvén, hogy Isten ítélete alá essen, ha visszautasítaná a felkínált üdvösséget."* *(Stott: **A Hegyi beszéd**)*

Aki ide eljut, tökéletességre jut — nem abban az értelemben, hogy hibátlan és bűntelen lesz, hanem abban az értelemben, hogy ezt csak az képes megtenni, akiben Krisztus él. Márpedig akiben Krisztus él, az célhoz érkezett — ez az egyik jelentése a tökéletesnek. A másik jelentése pedig az, amire a tökéletesség igényének említésekor Jézus Maga is utal, mint ószövetségi háttérre: *„Az ótestamentumi 'tökéletes' szentet jelent, vagyis az egész embernek mindenestül, testestül-lelkestül Isten szolgálatára való rendelését. Legyetek szentek, mint én szent vagyok!"* *(Ravasz: **Az Ó/Újszövetség magyarázata**)*

Jézus tehát arra szólít, hogy tökéletesek legyünk, és szeressük ellenségeinket. Szeressük ellenségeinket, hogy legyőzzük őket — de nem a rosszal és gyűlölettel, hanem szeretettel és jóval. Éppen erről szól az év igéje is: *„Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval."* *(Rm 12,21.)* Így légy tökéletes mennyei Atyád tökéletes gyermeke! Mert ez valóban isteni tökéletességet, szentséget jelent. Így mondta *„Alfred Plummer … »A jóért gonosszal fizetni — ördögi, a jóért jóval fizetni — emberi, a gonoszt jóval viszonozni — isteni.«"* *(Stott: **A Hegyi beszéd**)* Úgy is mondhatjuk: az ellenség gonoszságát szeretettel viszonozni tökéletességet jelent...

Ámen

Imádkozzunk!
Tökéletes Mennyei Atyánk! Bocsásd meg tökéletlenségünket — hogy magunk is olyan gyakran bolondságnak tartjuk szavadat, ha talán nem is nevetünk rajta, mint a hitetlenek; máskor meg kimagyarázzuk és különféle kibúvókat keresünk, megideologizáljuk bűneinket, okosabbnak képzeljük magunkat annál, amit szavadból ismerhetünk. Taníts minket a Te tökéletességedre! Mi csak pirulhatunk, mennyire távol vagyunk attól a tökéletes szeretettől, melyet számon kérsz tanítványaidon. Segíts mégis, hogy ne csak azokat szeressük, akiktől kedvességünk viszonzását várhatjuk. Segíts, hogy ne ragadjunk le annál, amit a természetes emberi akarat diktál még a bűnösöknek, még a hitetleneknek is … Nyisd meg hát szívünket-lelkünket Szentlelked előtt, hogy belénk áradhasson isteni, mindenkire érvényes szereteted, és tökéletességed részesei lehessünk!

Ámen

Az igehirdetés után pedig lássuk az említett cikket!

Szeretlek, haragom! (riport)

Amikor mérges vagyok, jól tudok írni, imádkozni és Igét hirdetni, mert az egész vérkeringésem fölgyorsul, az értelmem kiéleződik és minden földi kellemetlenség, kísértés eltűnik – így vallott a haragról Luther Márton, a reformáció egyik atyja. A harag érzését mindenki ismeri, de eltérően viselkedünk, ha felgyúl bennünk. A ***DURIT 2011***, avagy a ***Dunántúli Református Ifjúsági Tábor*** a harag témakörét boncolgatta a múlt héten. Az előadásokat Gondos Gábor tartotta csaknem kétszáz fiatal előtt. A zánkai református lelkipásztor szerint a harag szelídítetlenül akár pusztító is lehet.

Egyáltalán miért leszünk mérgesek? Mire reagálunk haraggal?

Ha nagyon egyszerűen akarok fogalmazni, mindenre, ami fenyeget minket – ideértve a környezetünket, a szeretteinket. Mindenre, ami veszélyezteti életünk különböző részeit, például a karrierünket, céljainkat. Ilyenkor úgy érezzük, nem kell elmenekülnünk, hanem még ha éretlen, romboló formában is, de van lehetőségünk szembeszállni.

Romboló a harag?

A harag eszköz, ajándék az ember életében, ami szelídítetlenül nagyon pusztító lehet, de talán éppen az a feladatunk, hogy megtanuljuk jól használni. Az egész hét lényegi mondanivalója, hogy a haragra ne destruktív erőként gondoljunk, hanem olyan indulatra, amit munkára foghatunk, ami megszelídítve előreviszi, építi az életünket, kapcsolatainkat, a környezetünket, tehát konstruktívvá válik.

Ezek szerint a rosszul kezelt harag torzulásokat okozhat, vagy akár tönkre is teheti egy ember életét?

A rosszul kezelt vagy még inkább rosszul megélt harag – nevezzük egyszerűen destruktív haragnak, valahol bennünk, körülöttünk természeténél fogva elvégzi romboló munkáját. A rombolás tárgya lehet a környezet, a másik ember, az emberi kapcsolataink, a saját fizikális-mentális egészségünk, az embereknek rólunk alkotott képe, bármi. Extrém esetben – illetve abban sem vagyok biztos, hogy ma ez kirívónak számít – tönkreteszi az ember életét.

Mi történik akkor, ha valaki tartósan elnyomja a haragját? Lenyeli a mérgét?

Mi történik azzal, aki lenyel valamilyen mérget? Meghal tőle. Ez a fajta méreg talán egy kicsit lassabban hat. A harag annyiban más, mint a valódi méreg, hogy sokan nincsenek tudatában a lassú önpusztításnak. Még rosszabb, ha esetleg ráébrednek, de akkor sem biztos, hogy tudnak tenni ellene. Lehet persze mindezt finomabban, szebben mondani, de ettől még a folyamat nem lesz más.

Hogyan haragudhatunk jól?

Ez az utolsó nap témája volt, amit igen nehéz egy mondatban összefoglalni. Talán kezdetnek annyi is elég az ember életében, ha megbarátkozik önnön haragjával, és nem úgy tekint rá, mint átokra, hanem valamire, amit munkára foghat. Már ez sokat változtat bennünk. Fontos a haragot néven nevezni, kimondani, hogy ne tudjon elbújni, más formában megjelenni, ahol nem is látjuk. Fontos odakötni ahhoz a helyzethez, vagy személyhez, ami miatt keletkezett, hisz ott kell a problémamegoldó erejét kifejtenie. Fontos megőrizni építő jellegét, de a legfontosabb Isten elé vinni, mert ott megcsendesedik, és igazán alkotóvá válik.

Hogyan lehet elmondani, hogy haragszunk a másikra, anélkül, hogy megsértenénk, vagy még inkább elmérgesedne a helyzet?

A helyzet éppen akkor mérgesedik el, ha nem mondunk ki valamit a másiknak, mert ha „jótékonyan” elrejtjük a haragunkat, az bennünk tovább dolgozik és folyamatosan mérgezi két ember kapcsolatát. Ha a másiknak kimondjuk őszintén, szeretettel, hogy valamiért haragszunk rá, azzal a munkát elvégeztük, és feladatot adtunk a másiknak. Valamit kénytelen kezdeni ezzel. Nem biztos, hogy megoldás születik, de a kapcsolat őszinte marad, és ez mindennél fontosabb. Aztán mi is könnyen kaphatunk feladatot másoktól. Ezt meg nekünk kell tisztességgel elvégezni.

De hogyan kezdjünk hozzá?

Talán legjobb egy imádságban megkérni Istent, hogy tanítson meg jól haragudni minket. Érdemes ezt is Tőle tanulni, ha már az Ő tanítványainak valljuk magunkat.

Valóban igaz, amit mondott az előadásában, hogy aki nem tud igazán haragudni, az nem tud igazán szeretni sem?

Ez kicsit veszélyes mondat, könnyű félreérteni. Ezt a kérdéskört a közöny oldaláról közelítettük meg. Próbáltuk megrajzolni egy olyan gyermek portréját, aki rosszat tesz, butaságot csinál, és erre válaszul a szülő részéről nem jelenik meg a harag, hanem mindenre közönyösen legyint. Úgy éreztem, szinte együtt tudtuk kimondani a fiatalokkal, hogyha ezt a gyermeket a szülő szeretné, akkor igenis haragudna, mert nem közönyös számára a gyermeke sorsa. De ez nem csak a szülő-gyermek kapcsolatra igaz, hanem a létező összes emberi kapcsolatra; párkapcsolatra, baráti kapcsolatra, de akár egy egyszerű szomszédságra is. Ha hiányzik ez a féltő, építő harag a kapcsolatainkból, a szeretetünk mellé kérdő, de legalább-is valamilyen hiányjel kerül.

Mit jelent az, hogy Isten haragja? Hogyan érezhető az, hogy most nem egy másik ember, hanem Isten haragszik rám?

Ha van nehéz téma a keresztyén teológiában, akkor ez ilyen. Vagy nem veszünk tudomást Isten haragjáról, vagy minden arról szól, mint egykor Jónásnak. Ahogy a tökéletes szeretetet Istennek tulajdonítjuk, úgy ez a haragra nézve is igaz kell legyen. Az ő haragja tökéletes. Konstruktív harag. Még amikor úgy tűnik, hogy rombol, akkor is épít. Erre mi, emberek nem vagyunk képesek, de tanulhatjuk, pont úgy ahogy a szeretetről is azt tartjuk, hogy egész életen át tanulnunk kell.

Ha egészen őszinték vagyunk magunkkal és Krisztus által Atyánknak tekintjük őt, tudjuk, hogy mikor haragszik jogosan Isten, de akkor is ugyanazzal a végtelen szeretettel szeret, amivel megteremtett minket, és amivel jelen van az életünkben. Amikor haragszik, akkor ez a harag (ez a tényleges és meglévő harag) nem minket talál el, hanem Krisztust, aki a helyünkre állt.

Fekete Zsuzsa

Szeretlek, haragom! (beszámoló)

175 fiatalt vonzott a Balaton partjára augusztus 15 és 20. között a ***Dunántúli Református Ifjúsági Tábor (DU-RIT)***, amelyet már tavaly is nagy sikerrel rendeztek meg. A szórakozás és fürdés mellett lelki épülés is várta a középiskolás diákokat. A hét fő témája a harag, és annak szimbólumaként a kő volt, így elmondható, hogy mindenki kövekkel a kézben jött *Balatonfenyves*re.

Válassz színt!

Érkezés után a táborozókat azonnal feladat elé állították a szervezők, hiszen választaniuk kellett tizenkét különböző színű karkötő közül. A karpereceknek később komoly jelentősége lett, mert a színek szerint kerültek

kiscsoportokba. Az előadások után a 12-14 fős csoportok együtt beszélték meg az előadásokon hallottakat. A lányok többsége a színesebb karkötőket, főleg a rózsaszínt választotta, a fiúknál pedig a sötétkék és fekete színek voltak népszerűek. A regisztrációt követően mindenki megkapta az ágyneműjét, majd a szobabeosztást, így még ebéd előtt beköltözhetett.

Délután BÁTKI DÁVID GÉZA, a tábor vezetője ismertette a házirendet és a *Balaton* mellett elengedhetetlen vízi szabályzatot. Ezután jöttek a kihagyhatatlan közösségépítő játékok, majd GONDOS GÁBOR zánkai lelkész beszélt néhány szóval a keresztyén lelkigondozásról ***„Lélektől lélekig”*** címmel. A fiatalok többsége a vacsoráig fennmaradó időt fürdőzéssel vagy pihenéssel töltötte. Az estét BELLAI ZOLTÁN püspöki főtanácsos szavai nyitották meg: *„kívánom, hogy testvérekre találjatok, többek legyetek, és többre jussatok a héten”*. Ezután az ***Iránytű*** együttessel énekelhettek a táborozók imádságos szívvel.

A fiatalos énekek után BÁTKI DÁVID GÉZA etei lelkipásztor tartott áhítatot a *János evangéliumá*ban található házasságtörő nő történetéről, Jézus kegyelméről és intéséről. A programoknak itt még nem ért vége, hiszen háromnegyed kilenckor FEKETE ZSUZSA újságíró bizonyságtételét hallgathatták meg az érdeklődők. Az előadáson Zsuzsa elmesélte, hogyan csöppent bele a református egyház világába, és a ***Parókia Portál*** munkatársaként miként tudja hasznosítani az egyházban csaknem két évtizedes világi újságírói tapasztalatát. Az előadó arról is beszélgetett az érdeklődőkkel, hogy mi igaz és mi hazugság a mai médiában, és hogyan manipulálják a médiafogyasztókat. A nap hivatalosan este tízkor zárult, de nem kétséges, hogy a szobákban még jó ideig tárgyalták az aznapi eseményeket a táborozók.

Vagányság

A hosszú éjszaka után az étkezőben fél nyolckor várták a fiatalokat reggelire. A napot az ***Iránytű*** énekei mellett HELLA FERENC kezdte ***„Még testvérek is...”*** című áhítatával, ahol Káin és Ábel történetét elevenítette fel. A nagykanizsai lelkipásztor arról is beszélt, hogy mekkora öröm számos érdeklődő fiatalt látni egy helyen. *„Ez a vagányság, amikor ki mersz állni olyan értékek mellett, amit mindenki kerülni próbál” —* fogalmazott. Az áhítatot követő előadásokat GONDOS GÁBOR tartotta, aki először a harag két oldaláról beszélt, vagyis arról, amikor ránk haragszanak, és amikor mi haragszunk másokra. Egy megszelídítésre váró lóhoz hasonlította az emberi haragot, és a hallgatók nagy meglepetésére kiderült, hogy nem csak negatív, hanem pozitív harag is létezhet.

A délelőtti órákban erről folytak a beszélgetések a kiscsoportokban, ahol személyes élményeiket osztották meg egymással a táborozók. Ebéd után ismét érdekes fórum zajlott ***„Miért választottam a lelkészi hivatást, s hogy készülök rá”*** címmel. A lelkészek – BÁTKI DÁVID GÉZA, DONATIN TAMÁS, FARKAS BALÁZS, GONDOS GÁBOR, HEGYI GIZELLA KATALIN és TÓTH ÁGNES – osztották meg gondolataikat az érdeklődőkkel. Vacsora után ifj. BELLAI ZOLTÁN kaposvári lelkipásztor tartott áhítatot: ***„Ember, aki haragban volt a világgal, de megbékélt vele, avagy megadni a világnak a tartozást”*** címmel. A gyerekkorunk óta ismert Zákeus-történet központjába most nem a fügefa, hanem a vámszedőnek az Istennel, az emberekkel és önmagával szembeni megnyugvása, megbékélése került. A záró énekekkel mindenki bemelegíthette a hangját, hiszen az este karaokepartival folytatódott. A fiatalok kedvencei mellett olyan retro előadók számai is felcsendültek, mint például az *Edda*, a *Republic* és a *Hungária*. A fárasztó kedd végén az éjszaka is csendesebbnek bizonyult.

Függő kérdések

A táborozók nem is gondolták, hogy mennyi érdekes program várja még őket a hét közepétől is. Jézus mindenki felé kezet nyújt – mondta HAJDÚ BÁLINT KADOSA a szerda reggeli áhítaton, amikor Júdás történetéről beszélt. Ezután a kétfajta – destruktív és konstruktív – harag volt az előadás központjában, melyet a kiscsoportok ebédig még tovább fejtegettek. Este egy másik tanítvány, Péter esete került elő. FÜSTÖS GÁBOR adorjánházai lelkipásztor a szeretet és a sírás kapcsolatát fejtegette.

Ezután következett a *KIMM* (*Kallódó Ifjúságmentő Misszió*), a *Ráckeresztúri Rehabilitációs Központ*ból érkezett fiúk bizonyságtétele, amelyre csaknem megtelt az előadóterem. Jól tette, aki eljött, mert a kábítószer fogságából szabadulni vágyó Gábor és Gergő, valamint a már hosszú évek óta tiszta Karesz megnyerő őszinteséggel és nyíltsággal válaszolt a kérdésekre. A drogterápiás otthon életéről és hangulatáról egy teológushallgató mesélt.

Oldódás a vízben

Csütörtökön az Isten felé irányuló vádról volt szó, melyet HAJDÚ SZABOLCS KOPPÁNY magyarázott a gonosz szolga történetével. A lelkipásztor előadásában a bűnbeesésre épülve fejtette ki a félelmet és a haragot az elrejtőzés szimbólumaként. A csoportok ezután megtárgyalhatták, milyen az, amikor az ember haragban van Istennel, és hogy mennyi mindenért neheztelhet ránk az Úr. Délután kezdődött a dunántúli egyházmegyék versenye, ahol a résztvevők tíz feladatban mérhették össze erejüket. A nyelvtörők mellett, a tesztkérdésekkel is meggyűlt a bajuk, de a vizes feladatoknál újra feltöltődhettek energiával és életkedvvel. A kimerítő munka után vacsora következett, majd FARKAS BALÁZS, lajoskomáromi lelkipásztor beszélt Pál apostol indulatáról az egyházzal és Istennel szemben. Az estét a ***Séta a múltba*** című amerikai film zárta. A konferenciaterembe nagyon sok érdeklődő jött el, hogy együtt nézzék meg a romantikus filmet, ami egy menő srác és egy lelkész lányának csodálatos szerelmét meséli el.

Mérges ember

A pénteki lelki épülésért TÓTH ÁGNES, a *Schweitzer Albert Református Szeretetotthon* lelkésze volt a felelős, aki ***„Mózes, a mérges ember”*** történetét, és szelíddé válását tárta a táborozók elé. A pénteki előadás meghozta a várva várt megoldást, azaz, hogy milyen lehetőségei vannak a harag feloldásának. Ezután az utolsó csoportbeszélgetések is ennek a szellemében teltek el. A napot az ***„Ütközések”*** című film vetítése zárta, melyet FICSOR GÁBOR ANDOR, balatonendrédi lelkész Mózes és az Aranyborjú történetéről szóló áhítata előzött meg.

Lehulltak a kövek?

Végül elérkezett a szombat, az utolsó nap, mely nagyrészt már az összepakolásról, szobatakarításról és a búcsúzásról szólt. A zenét ezúttal is az ***Iránytű*** zenekar

szolgáltatta. A záró istentiszteletet KÖNTÖS LÁSZLÓ, egyházkerületi főjegyző tartotta, aki azt tanácsolta a fiataloknak, hogy *„az az indulat legyen bennük, ami Krisztus Jézusban is megvolt”*. Ebéd után lassan mindenki hazaindult, elhagyta a tábort. Remélhetőleg sokan elmondhatják otthon, hogy azok a bizonyos kövek lehulltak, és immár bátran mernek Istenre nézni akkor is, amikor a haraggal találkoznak.

Orbán Anita (forrás: parokia.hu)

Fűnyírás és a bűneink

Ezúttal nem egy újabb teljes igehirdetést citálok, hanem csak egy illusztrációt a 2011. augusztus 7-i igehirdetésből:

Képzeljük el a parókia körüli kertet, vagy a saját házunk körüli udvart. Tételezzük fel, hogy idén még nem volt időnk füvet nyírni. Hát, akkor bizony egy gaztól vagy fél méteres magasságban felvert terepet kell elképzelnünk, ahol most füvet kell nyírnunk! Különböző nehézségű részek vannak, és különböző a szem előtt létük is...

Vannak könnyebb terepek, egyenletes talajjal, jól látható helyen, ahol annyira meg se nőtt a fű, simán lehet haladni egy hagyományos fűnyíróval, látványos az eredmény is.

Van kicsit egyenetlenebb talaj is, benne néhol kivágott fatönkök is akadályoznak — itt már meg kell dolgoznunk az eredményért, és a hagyományos fűnyírót is fel kell cserélnünk damilosra.

Aztán képzeljünk el olyan területet is, ahol a gaz alatt gallyak rejtőznek. Itt már alig lehet füvet nyírni, hiszen a damil minduntalan a gallyakba csapódik, és gyorsan elfogy — meg kell elégednünk annyival, hogy biztonságos, 10-20 cm-es magasságban egyenletesre nyírjuk a füvet. Távolról attól még ugyanolyan jól mutat, mintha csak 1-2 cm maradt volna! Csakhogy valójában ez nem elrendezése a problémának, hanem elleplezése!

Végül van olyan terep is, ahol a faágak mellett a gaz maga is vagy centi vastagsággal éktelenkedik. Itt a damil már nem is viszi a szárakat. Nos, itt az ember már nem is próbálkozik — egyszerűen hagyja az egészet, ahogy van. Meg is magyarázzuk, hogy képtelenség ezeket a vastag szárakat damillal elvágni, ezért jobb meg sem próbálni. Igen nehéz ilyenkor eredményt elérni. Egyszerűen meg kell adnunk magunkat a nálunk nagyobb hatalomnak! Na de mi lesz a dzsungellal? Ha a damil nem viszi, hát neki kell állni pl. kézzel egyesével gyökerestől kihúzkodni! Aztán a maradékot már könnyen le lehet nyírni.

Persze mindezt nem azért mondtam el, hogy bárkit is a fűnyírás témájával untassak. Ez tulajdonképpen egy példázat. Mert a füves-gazos mező nem a parókia körül vagy bármelyikünk háza körül található, hanem a szívünkben! Ez a fűnyírás jelképezi megoldásainkat a bűnre. Mielőtt valaki Jézus követőjéül szegődne, a szíve pontosan olyan, mint az előbb elrettentésül felvázolt gazos kert. Az Ő követőjének viszont az a feladata, hogy rendet vágjon a kertben, lenyírja a füvet.

Az egyenletes talajon, mások szeme előtt levő helyen valóban könnyű erkölcsösnek feltűnnünk az emberek szemében. Hiszen nem vagyunk gazemberek, nem követtünk el kiáltó bűnöket, sem tolvajok, sem gyilkosok, stb. nem vagyunk! Az ilyen szélsőséges bűnmező számunkra egyenletes talajt jelent, könnyed fűnyírást.

Ám az egyenetlenebb talajon, kivágott fatönkök között már meg kell dolgoznunk az erkölcsösségünkért — de még elég könnyű dolgunk van.

A gallyakkal borított talaj esete arról szól, miként igyekszünk elrejteni mások elől bűneinket. Távolról szép és egyenletes, nyírt fű képét mutatjuk — közelről azonban már látszanak a visszásságok, képmutatások.

Ám még ez sem a végállomás, jön a dzsumbuj is! Itt már egyszerűen engedünk a bűnnek, mert az sokkal egyszerűbb, könnyebb. Meg is magyarázzuk, hogy nálunk erősebb hatalomról van szó, nem tehetünk ellene semmit. Ám ilyen lélekkel nem lehet harcolni a bűnnel! Ha a damil nem viszi, hát neki kell állni pl. kézzel egyesével gyökerestől kihúzkodni, harcolni életre-halálra a bűn ellen!

Ez a fűnyírás, bűnnel hadakozás persze igencsak fárasztó — de Jézust másképp nem lehet követnünk... Ugyanis Ő azt mondja, hogy aki hisz Őbenne, az ne maradjon sötétségben — azaz harcoljon a bűnei ellen, ne kifogásokat keressen, hanem álljon neki a gyomlálásnak. Mert ha csak halljuk szavát, de nem tartjuk meg beszédét, akkor bizony sötétségben járunk és ítéletet jelent számunkra igéje, nem örökéletet — kertünkön végképp elhatalmasodik a gaz...

Gyermekszáj

- Kedves Isten! A jelmezbálon ördögnek fogok öltözni. Nem baj?
- Kedves Isten! Nekem a Miatyánk a kedvencem. Egyből megírtad, vagy sokat kellett törnöd a fejed? Ha én írok valamit, mindig újra kell írnom.
- Kedves Isten! Köszönöm a kistestvért, de én egy kiskutyáért imádkoztam.
- Kedves Isten! Kérlek, tegyél még egy ünnepet Karácsony és Húsvét közé!
- Kedves Isten!Ha nekem adod Aladdin lámpáját, bármit Neked adok, amit csak akarsz, kivéve a pénzem és a sakk-készletem.
- Kedves Isten! Kérlek küldj nekem egy pónilovat. Eddig még sose kértem semmit. Utánanézhetsz.
- Kedves Isten úr! Jobb lenne, ha az emberek nem jönnének szét olyan könnyen. Rajtam három öltés van, és kaptam injekciót is.
- Kedves Isten! Lehet, hogy Káin és Ábel nem ölte volna meg egymást annyira, ha külön szobájuk lett volna. Nálunk ez működik a bátyámmal.
- Kedves Isten! Lefogadom, hogy nagyon nehéz neked mindenkit szeretni az egész világon. Mi csak négyen vagyunk a családban, és mégse megy.
- Kedves Isten! Nem gondoltam, hogy a narancssárga megy a lilával, amíg kedden nem láttam a naplementét, amit Te készítettél. Klassz volt.
- Kedves Isten! Ha vasárnap figyelsz a templomban, megmutatom az új cipőmet.

Esemény—Tár

Közös reformációi istentisztelet a baptistáknál

Immáron hagyományosnak tekinthető, harmadik közös reformációi istentiszteletünket tartottuk 2010. október 31-én este a baptista imaházban. Szintén hagyománynak tekinthető már, hogy a vendég lelkész igehirdetéssel, a házigazda pedig előadással szolgált.

A fentieknek megfelelően jómagam prédikáltam, mégpedig *Mk 10,17-27.* alapján ***Az üdvösség lehetetlenje*** címmel — a gazdag ifjú és az ifjú LUTHER, valamint mindannyiunk történetéről, életéről, az üdvösség kereséséről.

Az evangélikus gyülekezet délelőtti istentiszteletén a 36. zsoltár mondanivalóját az ún. reformátori alapelvekre fűzve fejtettem ki. Utána kérés hangzott el, miszerint kinyomtatva is jó lenne ezen elveket látni. Ezért a délutáni közös istentisztelet igehirdetését ezen papírok kiosztásával kezdtem, hiszen máig aktuális irányjelzők ezek:

LUTHER írásmagyarázati elve:

A ***Szentírás***ban az a fontos, az keresendő, ***ami Krisztusra mutat*** (*was Christum treybet*).

A reformátori 4 elv:

Egyedül kegyelem *(sola gratia)* — Isten szeretete egyedül kegyelemből lehet a miénk.

Egyedül hit *(sola fide)* — a megigazulás egyedül hit által lehetséges.

Egyedül a Szentírás *(sola Scriptura)* — az Élet egyedül a ***Szentírás*** forrásából meríthető.

Egyedül Krisztus *(solus Christus)* — az üdvösség egyedül Krisztusban nyerhető el.

Térjünk azonban vissza a gazdag ifjú történetére! Sokak talán meglepődtek: mi köze ennek az embernek a reformációhoz? Remélhetőleg az igehirdetésből az is kiderült. Arra mindenképp alkalmas az igeszakasz, hogy jelezze: a reformáció nem LUTHER-ünnep! Ha LUTHER pusztán egy haladó szellemű teológus, egy forradalmi lelkületű ember, aki korához igazodva új utakat tört magának, akkor nem állnék itt, és nem gyűltünk volna össze.

A reformáció nem LUTHER MÁRTON katolikus szerzetes ünnepe — hanem Isten igéjének ünnepe! Isten igéjének, amely feltartóztathatatlanul utat tört magának egy olyan korban, amikor az egyház eltakarta azt. Ezért a reformáció nem emberek ünnepe, hanem az Úré, és nekünk is Őt kell ünnepelnünk, nem a reformátorokat. Luther csak cserépedénye volt az Úrnak, aki az evangélium kincsét mutatta fel.

Egy ifjú lelke nyugtalan — mert tudja, hogy az élet legfontosabb kérdése az üdvösség. Nem menekülhetsz meg Te sem e kérdés elől: Mit tegyek, hogy elnyerjem az örökéletet? Nincs üdvbizonyossága, sőt, kárhozatbizonyossága van. Ezért nyugtalan, ezért hull térdre Jézus lábainál, és szeretné meg tudni, mit kell még tennie azon felül, amit eddig is ifjúságától fogva megtett, példás életet élve.

Márton is nyugtalan. Fél a kárhozattól. Mit tegyen, hogy elnyerje az örökéletet? Kicsoda üdvözülhet? Kész volt megfelelni az egyház: a jó ember üdvözül, aki Istennek szenteli magát. És szerzetes lett. A gazdag ifjúnak is biztos sokan mondták, hogy tartsd meg a törvényt, és Isten megjutalmaz! És kiváló emberré nevelte magát. Meg kell vallanunk, hogy közelébe se érünk a buzgóságának. Akkor mitől nyugtalan ő? És mi mitől vagyunk nyugodtak?! Még Jézus is megkedveli.

Márton mégis nyugtalan. Ő sem keresi kevésbé Isten akaratát, mint a gazdag ifjú — bizonyára őt is megkedvelte volna Jézus. De akkor miért nyugtalan? Hiszen másoknál jobban törekszik a jóra! Te jó ember vagy, és a jó emberek üdvözülnek. Mégsem elégítette ki ez a válasz sem Márton, sem az ifjút. Valami nagyot szeretne hozzátenni, hogy biztos lehessen a dolgában...

Sokszor nem vesszük észre, hogy ha cselekedeteinkkel mérjük keresztyén életünket, akkor nem az Úr akaratát teljesítettük.

Nagy dolgokat tett Márton is, az ifjú is — de lelkük továbbra is nyugtalan. Nekik is, nekünk is azt mondja Jézus: Valami még hiányzik belőled! A gazdag ifjú nem merte vállalni a Jézusra hagyatkozás bizonytalanságát. A gazdagságában jobban bízott, mint Jézusban. Bálványa volt a vagyona — mert abban látta biztonságát. Mindannyiunknak vannak bálványaink. LUTHERnek vallásos bálványa volt: jó cselekedetek, kegyes élet, vallásos cselekedetek. Amíg arra figyelek, hogy mit kell tennem az üdvösségért, addig saját cselekedetem rabjai vagyok, bálványimádó. Így próbálkozott MÁRTON testvér is — amíg cselekedetekben kereste az életet, addig nem volt nyugalma.

Végül Jézus lába elé borult: Mit tegyek, hogy elnyerjem az örökéletet? Jézus pedig azt válaszolta neki is, hogy így lehetetlen. Lehetetlen cselekedetekből üdvözülni, mert bármit teszek is, megmaradok bűnösnek Isten előtt, és ezért kárhozatra jutok. Könnyebb a tevének átjutni a tű fokán. Tökéletesen értik is a tanítványok, így is lehetne fogalmazni kérdésüket: Akkor egyáltalán ki üdvözülhet? Jézus pedig azt válaszolja, hogy ez lehetetlen. Lehetetlen cselekedetekből üdvözülni — Isten igéjének tanulmányozása alapján erre jutott a wittenbergi professzor is.

Akkor ki üdvözülhet? Az embereknek lehetetlen, de Istennek semmi sem az. Mit cselekedjek, hogy elnyerjem az örökéletet? Semmit! Amíg cselekedetekből akarok üdvözülni, addig lehetetlen. Ellenben az írás azt mondja, hogy az igaz ember hitből él. A kereszten meghalt Krisztus mindent elvégzett. Hiszed-e ezt? Amíg igaznak tartod magad, addig Isten nem tud megigazítani.

A gazdag ifjú is elmegy, nem tudja elfogadni Jézus szavát... Jézus nem változtat mondandóján, hogy gyere, ha ez nem megy, akkor kicsit könnyítek! Az egyházat sem kényszerítette is erővel, hogy holt cselekedeteiből megtérjen — csak éppen Szentlelkével támasztott egy embert, aki miután teljesen összetört a válasz alatt, mégis rátalált az üdvösség útjára.

Felismerte, hogy ha az embere nem is juthat el Istenhez cselekedetei révén, de Isten eljuthat az emberhez. Hiszen Jézusban ezért lett emberré, és váltsága szabadít meg — ha semmit nem is tehetünk az üdvösségünkért, a hit útja azt jelenti, hogy nem is kell, mert Jézus már mindent megtett. A Belé vetett hit tesz hát mintegy méltóvá az örökéletre. A hit tehát az egyetlen létező jó cselekedet! Így hát Luther kárhozatbizonyossága akkor fordult üdvbizonyossággá, amikor megértette, hogy mindent Isten visz végbe. Szeretet által, kegyelemből. Mivel Isten cselekszik, ezért bizonyos.

Térj hát meg, és cselekedeteid meddőhányója helyett az életedet add át Jézusnak — mindenestül! Semmi másra nincs szükséged, csak arra, hogy higgy! Ez már nem is cselekedet, nem is mi hajtjuk végre, hanem Isten Szentlelke munkálja ki bennünk.

Isten (testté lett) Igéje a legalapvetőbb szükséglet az üdvösséghez,mert ezen keresztül jön közénk a Megváltó. Ezért ünnepeljük Luther helyett az örömhírt és Jézust, Akiről az örömhír szól, Isten igéjét, és azt az üdvösséget, amelyet a Golgotán szerzett nekünk.

Az igehirdetést követő előadásban Sellyei Imre azzal kezdte előadását, hogy a reformáció előzményéről azt érdemes tudni, hogy az akkori *Németország*b nagyon széttagolt volt — legyen az birodalmi gyűlés, gazdasági fejlettség, politikai egység, vagy papság — sehol sem volt egység, központosított hatalom. Mint a Bírák könyvében is olvassuk: mindenki azt csinált, amit akart.

Így aztán hamar kialakultak a kiskirályok, és a papság is két osztályra tagolódott: felső réteg (főpapok, érsekek, püspökök, egyházi méltóságok) és a másik réteg (azok az egyházi személyek, akik a néppel éltek, és a megélhetésük is nehéz volt). A főpapság annyira fényűző és pazarló életet élt, hogy a nép általános felháborodását váltotta ki.

Ebben az időben lép színre Luther Márton, a wittenbergi egyetem bibliai professzora. Fontosnak tartotta, hogy éveken keresztül egy-egy könyvet magyarázzon. Így tanulmányozta pl. a *Római level*et is — eközben jut el nagy felismerésére: az ember csakis Isten kegyelméből igazulhat meg, nem pedig a jó cselekedetek által.

Mégsem ez váltja ki a reformáció indulását, hanem a búcsúcédulák árusítása. arról próbálták meggyőzni az embereket, hogy ezeket megvásárolva örökéletet, bűnbocsánatot lehet nyerni. (X. Leó pápa ebből szeretné a római szent Péter bazilika építését befejezni.)

Ezek hatására szögezi ki Luther a tételeit 1517. október 31-én — nem akar szakítani a római katolikus egyházzal, csak meg akarja szüntetni a visszaéléseket, meg akarja reformálni az egyházat.

Sellyei Imre a 95 tételből a főbb tételeket említette, pl.:

- Csak hit által üdvözülhetünk — a jó cselekedetek kevesek az üdvösséghez.
- Elvetette Mária és a szentek tiszteletét — csak Jézust lehet dicsőíteni.
- Csak azt kell hinni, ami az evangéliumban van, semmi mást.
- A ***Szentírás***t kell tanulmányozni, és ami nincs benne, azt el kell hagyni.
- Elvetett a cölibátust — meg is nősült.
- Az egyházi birtokokat világi kézbe akarta adni, hogy az egyháznak minél kevesebb világi hatalma legyen.
- Fellépett a búcsúcédulák ellen.
- Követelte az anyanyelvű igehirdetést (a latin helyett), hogy mindenki értse.

Ennek a 95 pontnak hatalmas hatása volt — mert minden társadalmi réteg megtalálta a maga követeléseit.

1520-ban a pápa kiközösítette az egyházból, de Bölcs Frigyes választófejedelem védelmébe veszi. Az új tanok azonban nagyon gyorsan terjednek. Végül 1529-ben a Speyeri birodalmi gyűlés kimondja, hogy Luther és követői megmaradhatnak hitükben, de hitüket nem terjeszthetik. Ez ellen tiltakoznak — azaz protestálnak. Ebből lett a protestáns elnevezés.

1531-ben a protestáns fejedelmek szövetséget hoznak létre, hogy megvédjék magukat a katolikus hadsereg ellen. 1555-ben kimondják, hogy akié a föld, azé a vallás: a földesurak megválaszthatták vallásukat, az alattvalóknak azonban urukat kellett követniük.

Néhány ember elindított egy olyan folyamatot jó néhány száz évvel ezelőtt, ami az egész társadalmat megváltoztatta. Ha egy Isten Lelkével felruházott ember színre lép, hatalmas változásokat tud hozni. Ha a keresztyének összefognak egyszer valamikor, ugyanilyen változásokat hozhatnának — a társadalomban, a gyülekezetben, a magánéletben.

Hittanból vizsgázik a diák. Mondja a tanár:

— Sorold fel a 10 parancsolatot tetszés szerinti sorrendben!

Felel a diák:

— 3, 6, 1, 8, 4, 5, 9, 2, 10, 7.

„A Szentlélek nélkül Isten távol van, Krisztus csak múlt marad, az evangélium holt betű, az egyház puszta egyesület, a tekintély az uralkodás egyik formája, a misszió propaganda, a liturgia szellemidézés, a keresztyén élet pedig rabszolgamorál.”
(Athénagórasz, 20. századi ortodox pátriárka)

Ádventi estek Felsőpetényben és Ipolyvecén

A 2010-es év ádventi estjeinek ***Akiket nagyon vártak*** volt a sorozatcíme, és olyan bibliai személyekről szólt, akiket nagyon vártak már szüleik, és akik Isten népe számára is vártak, fontos egyének voltak. Így élhettük át a szülők hálaéneke kapcsán a Sámuel-ádventet, János-ádventet, Jézus-ádventet.

Pablényi Edina

Ádvent második hetében, 2010. december 7-én Pablényi Edina, a hatodéves gyakorlatát Vanyarcon töltő teológa jött közénk, hogy ádventi igehirdetéssel szolgáljon. A János-ádventről beszélt Zakariás éneke kapcsán, *Lk 1,5-25.57-66.* alapján.

Az elmúlt héten Sámuel, most Keresztelő János áll előttünk, akinek születéséért nagyon sokat könyörögtek szüleik. Mindketten az Úr szolgálatába álltak. Áldássá váltak szüleik számára, és áldássá váltak mindazok számára, akik általuk meghallották Isten igéjét. Azonban ők csak előkészítői voltak az igazi megjelenésnek, a Világ Világosságának. A próféta Sámuel és Keresztelő János maguk is részesei annak a várakozásnak, amivel a teremtett világ vágyakozik, sóvárog Megváltója után.

Malakiás próféta után Isten nem adott prófétát mintegy 400 éven keresztül, nem adott új kijelentést. Nagy volt hát a lelki éhség. Ebben az élethelyzetben találjuk Zakariást is, aki most papi szolgálata közben kijelentést kap Isten angyala által, hogy idős korára gyermeke születik, aki ugyan nem a várva várt Messiás, de annak útkészítője lesz. Nemcsak szülei, rokonai számára, hanem az egész nép számára öröm lesz a gyermek — mert ő készíti elő Isten népét az Úr jövetelére.

Nem is akarja elhinni, hogy a két dolog, amiért oly sokat imádkozott — gyermekáldás és a Messiás eljövetele —, egyszerre teljesül. Nem is tudja elhinni — ezért a beteljesedésig megnémul, így nem tudja másokkal is megosztani örömét, nem tudja elmondani, Istennek milyen terve van ezzel a gyermekkel... Amikor viszont megnyílik az ajka, akkor első dolga, hogy dicsőítse Istent.

Meglepő körülmények között János lesz a gyermek neve — amely azt jelenti: kegyelemben gazdag. Ez mintegy programszerűen meghatározza a gyermek későbbi életét és feladatát. Növekedése során nem is marad kétséges, hogy Istennek terve van a gyermekkel.

Azt kérdezik az emberek: Mi lesz ebből a gyermekből? Mi jól tudjuk: az Úr prófétája, a Messiás útkészítője! A mi figyelmünket is arra irányítja, hogy álljunk készen Jézus érkezésére!

Malik Péter Károly

Egy héttel Pablényi Edina után is vendéget fogadtunk, az ősztől beosztott lelkészként Lucfalván szolgáló Malik Péter Károly személyében. Míg Keresztelő János az előkészítés munkáját végezte, ezen a héten már Jézus megérkezésének híre hatotta át ádventi estünket. Az igehirdetés az angyali üdvözlet *(Mt 1,18-25.)* alapján hangzott.

Furcsa azt mondani, hogy Jézus nem várt gyermek volt — hiszen évszázadok óta várták a Messiást! Mégis, Mária és József még csak jegyesek voltak, de kiderült, hogy Mária áldott állapotban van. Akkoriban ez megkövezéssel járó vétek volt. Józsefről azt olvassuk, hogy igaz ember volt — azaz Istennel szoros kapcsolatban volt. Ezért alaposan megfontolta, mit tegyen. Arra jutott, hogy titokban bocsátja el jegyesét.

Amit elhatározott, bölcs és szeretetből fakadó volt — ám éppen itt szólt bele az életébe Isten. A Dávid fia megszólítással emlékezteti az angyal, hogy királyi vérből való — a messiási ígéretek örököse! Az angyal elmondja neki, hogy itt most Isten cselekszik, nem kell félnie feleségül vennie Máriát, mert Szentlélektől fogant, és a Megváltót szüli majd meg, Aki megszabadítja népét bűneiből — ezért kell Jézusnak nevezni.

Jézus nem azért jött, hogy Izráel felszabadítsa a római uralom alól — hanem hogy megszabadítson a bűntől. Azoktól a dolgoktól akar megszabadítani, amelyek tönkreteszik az életünket, amelyektől nem tudunk megszabadulni. Befogadjuk-e Őt? várjuk-e Őt? várjuk, hogy megszülessen bennünk is?

Ádventi szeretetvendégség Felsőpetényben

Böjtben ugyan egy hirtelen közbejött elfoglaltság miatt nem tudott megvalósulni a tervünk, Ádventben (2010. december 12-én) mégis sorra kerülhetett ***Iszlám és keresztyénség*** címmel Fischl Vilmos előadására, amelyben az arab világban tett látogatásairól tartott élménybeszámolót, valamint az iszlám vallás kulisszatitkaiba nyújtott betekintést.

A vetített diasorozat révén egy régi, 1992-es egy hónapos észak-afrikai (marokkói) út képeit tekinthettük

meg, amely egy nemzetközi keresztyén társasággal történt. Ám az arab világgal való megismerkedés sokkal korábbra vezet vissza, ugyanis 8 éves korától Vilmos négy éven keresztül Líbiában élt, így általános iskolába is ott járt — természetesen arabul tanulva.

A képek segítséget nyújtottak abban, hogy ízelítőt kapjunk az észak-afrikai földrajzról (sivatagi vidékek, oázisok) és élővilágról, valamint az arab építészetről (amely pl. jellemzően lapos tetejű házakat készít, és általában egy településen minden ház azonos színű), viseletéről, művészetéről.

Az asszonyok számára kötelező a haj eltakarása, valamint a csuklóé és bokáé. Az arc eltakarása nem kötelező, bár gyakori. A haj eltakarása nekünk sem ismeretlen — nemrég még Magyarországon is szokás volt több vidéken a haj eltakarása kendővel, stb. Ez jelezte, hogy az illető már nem hajadon. Az iszlám törvények szerint egy férfinak legfeljebb négy felesége lehetett — de ez nagyon ritka, majdnem 100%-ban egy felesége van egy férfinak. (Tehát ez egy tévhit, hogy a muszlim férfiaknak több feleségük van.) Második feleséget is leginkább csak

akkor vesz valaki, ha az első megbetegszik, és nem tudja ellátni a családi teendőket.

A mecset nagyjából olyan fontos a muszlim világban, mint nálunk a templom. Az imám az, aki a müezzint kiáltja. Az imámnak két feltételt kellett teljesíteni: titoktartónak kell lennie, és jó csillagásznak kellett lennie. Miért kell a titoktartás? Ma már ugyan hangszórót használnak, de régen fel kellett mennie a toronyba a müezzint kiáltani — ahonnan akaratlanul is belelátott a lapos tetejű családi házakba, így tanúja lehetett olyasminek is, amit nem kellett volna meglátnia. Miért kell a csillagászat? Ma már az újságban olvashatjuk a napfelkelte valamint az ünnepek időpontját — régen azonban az imámnak kellett mindezt meghatároznia, amihez csillagászati ismeretek szükségesek.

Az iszlámnak öt alappillére van: 1. Hitvallás: *„Nincs más Isten Allahon kívül, és Mohamed az ő prófétája.”* 2. Alamizsna: Évi jövedelmük 2,5%-át kell a szegények számára felajánlani. 3. Imádság: naponta ötször imádkoznak (napfelkeltekor, délelőtt, délután, naplementekor és az éjszaka beálltakor). Minden imádságot kéz-, arc- és szájmosás előz meg. 4. Ramadán (böjt): Minden évben egy hónapos böjt van, ami azt jelenti, hogy napfelkeltétől naplementéig nem esznek semmit — viszont egész éjszaka esznek és isznak, hogy a másnapi böjtöt kibírják. (Más kérdés, hogy így mi értelme van, ugyanakkor mivel ez egy mozgó időszak, minden évben két héttel korábban van, ezért eshet akár a nyári rekkenő hőségre is — nos, ekkor egész nap nem enni, végképp nem inni, igencsak embert próbáló.) 5. Zarándoklat: Életük során legalább egyszer el kell jutniuk a szent városukba, Mekkába.

Az muszlim vallás világa mellett a vetített képek segítségével az arab világ mindennapi életébe is betekintést nyerhettünk, amely számunkra, az európai kultúrában élők számára igen érdekes és egzotikus volt.

Ökumenikus imahét

Felsőpeténybe

A felsőpetényi nyitóalkalom január 16-án zajlott a baptista imaházban. Grúber Géza plébános hirdette Isten igéjét *Csel 2,1-12.* alapján. Jézus a félénk apostolokra bízta az evangélium hirdetését. Erőt és bátorságot — ígérete alapján — Pünkösdkor kaptak, amikor Szentlélek rájuk szállt. Először maguk hallják a szélzúgáshoz hasonló hangot, majd az egész város ünnepi sokasága. Jel ez, amelyre összecsődült a sokaság.

Péter igehirdetése adott magyarázatot a jelenségre — a sokaság meglepve tapasztalta, hogy a galileai tanulatlan emberek beszédét a különböző országokból érkezők mind saját anyanyelvükön hallják. Péter pedig a Lélek erejével tesz bizonyságot Krisztusról — több ezren térnek meg és kérdezik: Mit tegyünk? Péter pedig eligazítja őket: higgyenek Krisztusban. Ehhez a Krisztushoz hív az ökumenikus imahét is, hogy a keresztyénség egységben éljenek. Hiszen milyen szomorú is, hogy amikor azt mondjuk: *egy*ház, akkor több dologra gondolunk...

Január 19-én, szerdán a római katolikus templom adott otthont az imaheti estnek, ahol jómagam prédikáltam *Csel 2,42-47.; 4,32-37.* üzenetét megszólaltatva.

Mivel a szervezők által hétfőre ill. szerdára javasolt a két igeszakasz egymással rokon, ezért azonos üzenetet dolgoztam fel *Patak*on két nappal korábban is. Így hát a kifejtést az ipolyvecei imahét ismertetésénél közlöm...

20-án csütörtökön a nőtincsi római katolikus templom vendégei voltunk, az igehirdetésben *Jn 6,48-59.* alapján szóltam Jézus azon beszédéről, amelyen a tömeg megbotránkozott, ugyanis testének rágására, vérének ivására szólít fel mindannyiunkat.

Szeretnél-e kannibál lenni? Talán elborzadsz, mint az ember a TV előtt, amikor a világhírű énekes BOB MARLEY-ről és az általa képviselt *rasta vallás*ról játszottak műsort. Elhangzott, hogy minden vallásnak megvan a maga szokása, a keresztyénségben az úrvacsora, a *rasta vallás*-ban a marihuána elfüstölögtetése, akár elszívása…

Szeretnél-e kannibál lenni? Talán kéjes vágyat érzel, hogy kipróbáld. Milyen íze is lehet az emberhúsnak? Ízletes, vagy nem vesztünk semmit, ha kihagyjuk étrendünkből?

Szeretnél-e kannibál lenni? Micsoda pogány kérdés! Elborzadsz, vagy épp kíváncsiskodsz, a helyzet mégis az, hogy vagy *'szent kannibál'* leszel és eszel, vagy bűnösként elveszel és nem leszel! Vagy rágsz, vagy *be*rágsz!

Ha tegnap azt mondtuk, hogy nehéz téma volt az anyagiak kérdése, mások anyagi támogatása, akkor most még inkább elmondhatjuk. Hiszen itt nemcsak arról van szó, hogy gazdag ifjúként csendesen eloldalgunk, hanem egyenesen az történhet, hogy a zsidó sokaság mintájára felháborodunk Jézus szavain, megbotránkozunk igéjén, vitatkozni kezdünk kijelentésén, végül Ellene támadunk!

Pedig Jézusé valóban csak akkor lehetünk, ha úgy teszünk, ahogyan mondta: rágjuk a testét, isszuk a vérét — azaz *'szent kannibálok'* leszünk. Persze nem úgy, ahogyan a keresztyének elleni vádak hangoztak az ókorban: vért isznak! Mert a keresztyén kannibalizmust nem lehet szó szerint érteni — ugyanakkor nagyon veszélyes csak jelképesen-allegorikusan venni!

Írásmagyarázók tanakodnak azon, hogy Jézus eme beszédében szabad-e az úrvacsorára gondolni, vagy csak a keresztre, ahol testét és vérét adja a világért. Ám, mivel az utolsó vacsorán a kettőt tulajdonképpen összekapcsolja, mégis úgy gondolom, nem tévedünk, ha nem pusztán a Golgotára értjük szavait, hanem az úrvacsorára is.

És épp az úrvacsora az egyik teológiai vita-terület, amely nagyon megosztja a felekezeteket. Legalább annyira, amennyire Jézus mostani szavai megosztják hallgatóságát. Úgyannyira, hogy elkezdenek egymással vitatkozni — ahogyan a felekezetek is vitatkoznak egymással.

Hiszen bűnbánattal meg kell vallanunk, hogy nincs egység Jézus teste és vére fogyasztásában. Kannibalizmus és allegória között vergődünk mi, felekezetekre csonkolt keresztyének! Egyesek megbotránkoznak azon, hogy lehetne Jézus testét és vérét fogyasztani — csak jelképesen értendő. Mások pedig megbotránkoznak azon, hogyan lehetne nem komolyan venni Jézus szavait, miszerint az utolsó vacsorán testét és vérét kínálja fel kenyérben és borban. Egyesek misztikus rendszert dolgoznak ki, miként alakul át a kenyér és bor anyaga Krisztus testévé és vérévé. Mások fejüket csóválják: mi szükség *hogyanokat* feszegetni, amikor ez Isten dolga, nekünk elég, hogy Jézus azt mondta, hogy ez a teste és vére...

És aztán mi lett az eredmény? Nem tudunk közösen részesülni a szentségből! És akkor hogyan is szóljak én ma arról, hogy ha nem rágjuk Krisztus testét, nem isszuk Jézus vérét, akkor nincs élet bennünk, hanem menthetetlenül elveszünk és szétmállunk, mint a molyrágta ruha?!

Az úrvacsora titkát képtelenek vagyunk eszünkkel felfogni, értelmünkkel megérteni. Nem is arra adta Jézus — hanem hogy éljünk vele, hogy rágjuk és igyuk az Ő életet jelentő testét, megbocsátást szerző vérét.

Január 21-én pénteken *Ősagárd*ra mentünk, ahol SELLYEI IMRE baptista lelkipásztor hirdette az evangéliumot *Mt 6,5-15.* alapján, az imádságról gondolkodva. Mindennek az alapja az imádság, amely nem más, mint beszélgetés Istennel. Az első időben nem voltak teológiai viták az egyházban. Nem volt idő vitatkozni, hanem egyek voltak a kenyér megtörésében, a közösségben, a keresztségben és az imádságban. Egyszerűen nem értek rá a hívek arra, hogy egymással vitatkozzanak — mert nem lehetett tudni, kit mikor fognak bebörtönözni, mikor fog az arénába kerülni. Nem volt idő vitatkozni, hanem a misszióval foglalkoztak, ill. a hitvédelemmel, hogyan kell más vallásokkal szemben megvédeni a keresztyén hitet.

Protestáns fordításban úgy szól Jézus, hogy amikor imádkozol titokban — katolikus fordításban, hogy amikor imádkozol rejtekben. Az *Ószövetség*ben ez a szó a

szentélyt jelenti! Azt teszi hozz, hogy amikor imádkozol, akkor menj be a belső szobádba — az akkori lakásokban ez a legkisebb helyiség a lakásban; egy olyan *'titokzug'*, ahova az utcáról nem lehet belátni, csak a lakásból lehet bejutni — ahol senki nem zavar. Ha csak vele akarsz lenni, menj be ebbe a belső zugba, ahol csend van. A mai ember nem szeret csendben lenni — ha az imádság meggyengül, akkor szétesik a csend...

Ne legyen képmutató az imádság — azaz ne a külsőségekre figyeljünk, ne arra, hogyan is kell imádkozni, hanem Jézusra figyeljünk. Az imádság nem teljesítmény, nem az számít, hány szót mondunk — Isten a szívet figyeli. Éppen ezért nem egy erőltetett beszélgetés, hanem a szívből fakad.

Az imádság ezért nagyon fontos. A tanítványok is észrevették ezt Mesterük imádságos életét látva, ezért kérik Őt: Taníts minket imádkozni! Erre válaszul tárja eléjük a ***Miatyánk***ot, mint mintaimádságot, amelyben Atyának szólíthatjuk Isten. Ez a bizalmas megszólítás akkoriban már-már istenkáromlás volt!

Összefoglalva: az imádság beszélgetés, nem teljesítményre megy, az imádság véd a képmutatástól, és — talán a legfontosabb — az imádság egységet ad.

A záróalkalmat (szeretetvendégséggel) nálunk tartottuk január 23-án. Sellyei Imre *Mt 5,21-26*-ot választotta alapigének.

Az este mottója a jeruzsálemi gyülekezetek összeállításában: békesség. Ezt nem lehet kicsiholni magunkból — Isten adja. Azt olvassuk, hogy a ***Hegyi beszéd*** végén a sokaság ámult azon, ahogyan Jézus tanított: elsősorban Mózes törvényét, ezen belül is a ***Tízparancsolat***ot, amelyekben Isten útmutatásokat ad, hogyan is kellene élnünk.

Van egy olyan felosztás, hogy az első kőtáblán azok a parancsolatok szerepelnek, amelyekben az szerepel, hogy *„Én, az Úr vagyok"*. Eszerint az második kőtábla első parancsolata a *„Ne ölj!"* Ezzel kezdi Jézus a mostani tanítását. Bevezetésként azt mondja: *„Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek"*. De honnan veszi a bátorságot, hogy Mózes szavait így toldja meg: *„Én pedig azt mondom nektek ..."*? Az a feltehetően rabbinikus magyarázat, miszerint *„Mert aki öl, méltó arra, hogy ítélkezzenek felette"* úgy tűnik, nem zavarja, de a toldással kifejezi, hogy az évszázadokkal előbb, eredetileg kijelentett ige és a mai gyakorlat között óriási különbség van. Megmaradt a betű, de a tartalom már elveszett.

Jézus nem betűt, a külsőséget hirdeti, hanem a kegyelmet, a lelket, a belsőt hozta el az evangélium által. A szívünket akarja elérni. Milyen a szíved állapota? Tiszta, vagy koszos? Ezzel kapcsolatban javasolja: ha tisztátalan a szívem, ha emiatt felebarátomnak panasza van rám, akkor inkább hagyjam ott az áldozati oltárt, hagyjam ott az istentiszteletet, az úrvacsorai oltárt, és menjek el kibékülni a másikkal, hogy csak azután térjek vissza Isten színe elé. Rendezetlen élettel Isten áldó jelenlétét nem tapasztalja meg. Békülj meg tehát legelőször is embertársaddal — a béke a nap fő témája. Megbékélés másokkal — és megbékélés önmagunkkal. Legfőképpen pedig megbékélés Istennel.

Sajnos úgy van a nép tudatában, hogy a bocsánatkérés a gyengeség jele — és az emberek nem akarnak gyengének feltűnni, így nem hajlandók bocsánatot kérni. Pedig bocsánatot kérni az igazi bátorság! Ha rendezi az ember a rendezetlen ügyeit. Ha nincs békességünk, nincs is hitünk! Ha nagy a békességünk, nagy a hitünk is. Legyen hát megbékélés, épp ezért kérjünk bocsánatot egymástól, és bocsássunk meg egymástól. Azt mondja Jézus, hogy a megbocsátásnál, megbékélésnél fontosabb nincs.

Ipolyvecén

Kezdő alkalmunkat január 16-án tartottuk a római katolikus templomban, ahol Cserey András mise keretébe illesztette ökumenikus imahetünket. Szokás szerint a vendég prédikált, azaz én. A programot kidolgozók kezdőnapra javasolt textusai közül *Jn 14,15-21.* alapján.

Ennek az igének pünkösdi hangulat van, hiszen a Paraklétoszt, azaz Szentlelket ígéri benne Urunk. Nem véletlen ez, hanem a heti program összeállítóinak szándékát fejezi ki. Pünkösd teljesen ökumenikus ünnep.

Isten szeretet, és Szentlélek, Aki szintén Isten, szintén szeretet. Ilyen módon kapcsolódik össze két nagy titok: Szentlélek rejtelmes személye és az isteni felfoghatatlan szeretet. Szentlélek legnagyobb ajándéka ugyanis a szeretet — a szeretet, mely nem hagy magunkra, amely kijelenti magát nekünk, és a hitben való megállás révén örökéletre vezet.

Jézus ezt ígérte: *„Ha szerettek engem, megtartjátok az én parancsolataimat, én pedig kérni fogom az Atyát, és másik Pártfogót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké” (15k.)* Jézus annak ígéri a valóság, az igazság Lelkét, *„Aki befogadja parancsolataimat, és megtartja azokat” (21a.)*.

Civilizációnk nagy találmánya az elektromosság. Nehéz gépeket működtetnek azáltal, hogy egy vékony vezetéket csatlakoztatunk hozzá. Isten is hatalmas dolgokat munkál egyháza által. De jaj nekünk, ha olyanná válunk, mint áramszünet esetén a vezeték: hiányzik belőle a delej, a működtetéshez szükséges erő! Jaj az egyháznak, ha nem áramlik benne Szentlélek árama! Nincs szomorúbb és kiábrándítóbb, mint amikor az egyházban állnak ugyan a templomok, megvannak intézményei, szervezetei, csak éppen a pünkösdi Lélek nem tudja átjárni és így nem tudja szeretetét, áldásait közvetíteni általuk.

Szentlélek hozzánk jövetelének egyetlen akadálya van: ha ismert bűnben élünk, amely ellene van Jézus kifejezett parancsának. Testvérem, vedd észre: Rajtad múlik a gyülekezet élet! Rajtad áll az ökumené! Rajtad múlik a keresztyénség jövője, az egyházak egysége!

Kérd hát Isten Szentlelkét, és Ő bőven hullatja majd Rád szeretetét, mindenféle áldásait! Ne legyenek kétségeid: mérhetetlen szeretetét kínálja fel, és Szentlelke által megerősíthet hitedben, parancsolatait követő szeretetedben.

Cserey András meghívásának eleget téve 17-én hétfőn a pataki katolikus templomban vettem részt imaheti alkalmon, és prédikáltam a hétfőre ill. szerdára kitűzött igepárról, *Csel 2,42-47.; 4,32-37*-ről.

Éppen az e szakaszokban olvasható gyülekezet állította össze idén az imahét programját! Azt mondják, hogy ugyanezt élik meg ma is.

Könnyű volna levonni azt a hirtelen következtetést, hogy ma is arra van szükség, mint az ősegyházban — és meghirdethetnénk a szív és lélek tökéletes egységére hivatkozva a legszorosabb közösséget a gyülekezeten belül, és bibliai alapon kötelezővé tehetnénk a vagyonközösséget. **Nem kell megijedni —** Isten nem ezt várja tőlünk!

De ne higgyük, hogy bármiben, akár az anyagi tehervállalás tekintetében könnyedén elhessegethetjük magunktól a felelősséget, és azt gondolhatnánk, hogy kihúzhatjuk magunkat annak felelőssége alól, hogy anyagi tehervállalással is tartozunk Krisztusnak és egyházának! Tehervállalással. Azaz nem pusztán pár elejtett fillérrel a feleslegünkből, hanem olyan mértékű adakozással, amelyet valóban megérzünk — ámde Krisztus iránti hálából örömmel adunk.

Az a fajta vagyonközösség, amit Jeruzsálemben igyekeztek megvalósítani, hosszabb távon nem maradt fenn — de ez nem jelenti azt, hogy lemondhatunk róla! A napokban hallottam pl., hogy valamelyik faluban összefogtak az emberek egymás megsegítésére. Ahol gyermek születik, ott 1-2 hétig minden nap visznek ebédet a családnak. Amikor pedig valaki elveszíti az állását, akkor közösen fizetik a törlesztőrészleteket, nehogy elússzon a család háza.

Az imahetet összeállító mai jeruzsálemi keresztyének maguk vallanak így: *„A javaknak ez az önzetlen megosztása ma is jellemzi a jeruzsálemi keresztyének életét. Ez az egyik jele annak, hogy fenntartják a folytonosságot az első keresztyénekkel. Ez fontos jel és kihívás minden egyház számára. … A javaknak ez a megosztása tanúságtétel az Úr Jézus feltámadásáról, és jele az apostoli, jeruzsálemi egyházzal való folytonosságnak, de jele a mi egységünknek is.*

Sokféleképpen történhet a javak megosztása. Az apostoli egyházban ennek olyan radikális formája valósult meg, hogy senki nem maradt szükségben. Beszélhetünk még egymás terheinek, küzdelmeinek, fájdalmainak és szenvedéseinek közös hordozásáról is. Ugyanakkor egymás örömében, sikereiben, áldásaiban és gyógyulásaiban is osztozhatunk. … Javaink ily nagylelkű megosztása az apostolok tanításához és közösségéhez való ragaszkodásunk gyakorlati következménye, valamint a keresztyének egységéért mondott imádságaink gyümölcse.” (Imaheti füzet)

A rászorulókon való segítés lelkülete mindannyiunk számára érvényes: *hogyan tudnánk életünket az evangélium világossága szerint berendezni?* Hogyan tudnánk kapcsolatainkban is a **Feltámadottról tenni bizonyságot**? Hogyan tudnánk még az **anyagiakhoz való viszonyunkkal is Istent szolgálni**?

Egy szív és egy lélek tudunk-e lenni itt a templomban, a faluban, mint keresztyének? *Látszik-e rajtunk kifelé valami Krisztusból?*

Sok kérdés fogalmazódik meg az igeszakasz kapcsán, amiket nem kerülhetünk ki mi magunk sem. **Ugye, hogy nemcsak egyháztörténeti kuriózumról van szó Lukács tudósításában, hanem mai életünk alapjairól?**

Záróalkalmunknak evangélikus templomunk adott helyet január 23-án. Az istentisztelet keretében Cserey András igehirdetését hallgathattuk meg *Mt 5,21-26.* alapján.

Szép ünnepnap ez a mai nap azok számára, akik a kereszténység egységéért munkálkodnak. Hiszen 100 évvel ezelőtt *Edinburgh*ban volt az első olyan találkozó, ahol a különböző felekezetek képviselői elkezdték azt a nagy munkát, ami folyamatosan tart a mai napig is, hogy megszűnhessék az a botrány, hogy az egy hitvallást vallók mégis külön legyenek.

Ezt a nagy, 100 éves, jubileumot a nyáron fogjuk ünnepelni. Az évfordulóra nem is lehetett jobb igei részt

választani: *„Ti vagytok erre a tanúk”*. Valóban tanúkká kell lennünk, annak a Krisztusnak, aki értünk meghalt, és feltámadt, és elhozta számunkra az üdvösséget. Mert, ahogy Szent Pál mondja: Jézus értünk vállalt üdvösséget szerző magatartása, a zsidóknak botrány, a pogányoknak balgaság, de nekünk Isten dicsősége!

Részemről igen nagy jelentőségű ezeknek a napoknak a történései. Mint ferences diák mindig gondot okozott az a tény, hogy miért van az, hogy egy a ***Biblia***, és mégis annyiféleképpen magyarázzák, mint ahány felekezet van. Miért vannak a felekezetek között olyan nagy ellentétek? Főleg érthetetlen ez a missziós területeken. Hiszen hogyan tanítja bárki is az egységes Jézusi szeretett, ha közben egymás torkának esünk? Fiatal koromban ugyanis, még nem találkoztam azokkal a gondolatokkal, hogy a felekezetek között lehetséges párbeszéd is.

Ha valóban az egységre akarunk törekedni, akkor mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy igazi tanúkká legyünk. Azaz ez azt jelenti, hogy elsősorban a saját életünkbe kell befogadnunk Jézust.

Hogyan tudunk igazi tanúkká lenni? Azáltal, hogy dicsőítjük Azt, aki az élet és feltámadás ajándékát adta nekünk. Azáltal, hogy felismerjük, hogy Isten munkálkodik az éltünkben. Azáltal, hogy megvalljuk Krisztus győzelmét minden szenvedés felett. Azáltal, hogy keressük, hogyan lehetünk még hűségesebbek Isten igéjéhez. Azáltal, hogy növekedünk hitben, reményben és szeretetben.

Tudni kell azt, hogy a világ folyásával szembe kell haladnunk, mert nem elég, ha állunk, mert akkor elsodor az ár. Ha igazán Isten Országát akarjuk építeni, akkor szükséges a folyamatos árral szemben való haladás. Ehhez a mi erőnk igen kevés. Szükséges Isten kegyelmét kérni, hogy valóban a tiszta erkölcsöt képviselve, Isten Országáért munkálkodhassunk.

Szupplikáció

Évente böjtben érkeznek hozzánk teológus hallgatók, hogy szupplikációs szolgálatot végezzenek. 2011-ben Bajnóczi Márió érkezett Felsőpeténybe és Ipolyvecére, március 27-én. A vasárnapi igehirdetési alapigéről, *Jn 1,29-34*-ről prédikált gyülekezeteinkben:

A zsidóknak megvolt az elvárásuk az eljövendő Messiásról: Dávidhoz hasonló nagy király, aki majd újra nagy néppé teszi a zsidókat, lesz majd hatalmas gazdagság és nagy hatalom! Vagy talán a Messiás egy Főpap lesz. Végül teljesen mást kaptak, mint amit vártak. És sajnos ők nem ismerték fel Jézus Krisztust. De mi felismertük? Látjuk Őt?

A felolvasott igeszakaszban Keresztelő János különös alakja áll előttünk. Hirtelen, váratlanul tűnik fel, egyszer csak elkezd terjedni a hír, hogy Júdea pusztájában feltűnt egy ember, aki prófétál, bűnbánatra, megtérésre szólít és keresztel. Mindenki erről az új prófétáról beszél, megmozdul az egész Jeruzsálem, és messze földről mennek hozzá az emberek.

A vallási vezetőket sem hagyja érintetlenül, küldöttséget küldenek hozzá: Ki vagy te? És János őszintén felel: nem vagyok az, akinek gondoltok. Nem én vagyok a Messiás. Nem én vagyok a visszatért Illés. Nem én vagyok a próféta, akit vártok. Én csak kiáltó hang vagyok a pusztában! Nem magáról beszél hanem a Krisztusról tesz inkább tanúbizonyságot.

Az, aki valóban meglátja és felismeri Jézust megváltójaként, az nem tartja ezt titokban és nem tartja meg magának. Csak akkor nem éltünk hiába, ha ilyen keresztelő jánosi feladattal éltük életünket, és bizonyságot tettünk Krisztusról!

Hogyan lehetünk ilyen emberré? Keresztelő János a pusztában végezte szolgálatát. Isten szava nagyon sokszor úgy szólal meg, hogy az embert a pusztába hívja ki, mert Ő csak akkor beszél, ha körülöttünk már minden elcsendesedett. A zajban nem lehet meghallani Isten szavát.

A csendet meg lehet találni, csak keresni, észrevenni kell. És a pusztában beszélni kezd Isten. Megkérdezi, ki vagy te? És aztán elmondja, hogy őszerinte ki vagyok én. És azt is elmondja, hogy ki lehetnék. Sőt, még azt is, hogy hogyan lehetnék azzá. A pusztában, a csendben nagy dolgok történnek. Emberek térnek meg, emberek élete újul meg, mi is köztük lehetünk. A pusztában, Isten

jelenlétében feladatot, célt és értelmet kapnak életek, a miénk is köztük lehet. Életre szóló ajándékot, Jézus Krisztust nyerhetjük meg.

János evangéliuma elején már Nagypéntekre mutat: Íme, az Isten Báránya, aki hordozza a világ bűnét! Adja Isten, hogy mi is meglássuk, felismerjük, és bizonyságot tehessünk Krisztusról és az Ő megváltó és önfeláldozó szeretetéről!

Böjti estek

Az évek során már megszokottá vált, hogy a korábbi gyakorlattól eltérve Felsőpetényben és Ipolyvecén azonos napon tartjuk sorozatunk esti alkalmait, így a vendégek szervezése is egyszerűbb, hiszen egy alkalommal mindkét helyen szolgálnak.

A sorozat Péter és halfogásának történetét *(Lk 5,1-11.)* vette sorra ***Halászból emberhalász*** címmel.

Lampért Gábor

Első vendégünk Lampért Gábor siófoki lelkész volt március 29-én, böjt 3. hetében. Igehirdetése *Lk 5,6-7.* alapján hangzott ***Szakadozó hálók*** címmel:

Jézus azt mondta Péternek és társainak, hogy vessék ki a hálót. Amikor a Jézust hallgató ember életében tetté válik az, amit Tőle hall, akkor következik be a csoda, a jel. Jézus készíti elő a cselekedetet — hiszen a tapasztalt halászok minden tudásukkal ellenkezve engednek szavának, amikor kivetik a hálót. Péter így mondta: *„de a te szavadra mégis” (Lk 5,5b.)*. Ahogyan Jézus tanított, az arra indíja Pétert, hogy hallgasson Rá. Aztán képtelenek bevonni a hálót, mert olyan sok halat fognak.

A ma embere óhatatlanul is arra gondol, milyen zseniális ez: hallgatni kell Isten szavára, Ő megáldja a munkámat — nekem pedig beindul a cégem. Olyan tömegét kerítem be a halaknak, hogy még! Mintha ma különösen is — újra — nagyon nagy jelentőséget tulajdonítanánk a megélhetéssel kapcsolatos kísértéseknek. Jézus azonban nem cégalapítási szándékkal ruházza föl a nagy halfogással Simonékat, amely majd ellátja Őt, tanítványait és missziós körét, amely ellátja őket élelemmel. *(Itt megfogják a halat, majd egy másik helyen megszólít egy péket és ellátja kenyérrel, a harmadik helyen elhívja Mátét és már hitele is van — és több se kell a mai embernek!)*

Ezek a halak Jézus számára mégis puszta eszközei annak a Rá testált hatalomnak a megjelenítésére, amiért elküldte Őt Isten a világra. Böjtben elsősorban arra figyelünk: Jézus mit tett értünk? Ebben a történetben is ezt kell kérdeznünk. Ha ez egy egyszeri dolog, akkor nem nagy segítség — nem oldja meg a hétköznapi élet problémáit. Ám a csoda nem azért adatik, hogy valamiféle mágikus választ adjon Jézus a mi e világi anyagi szükségleteinkre — hanem hogy átütő erővel jelezze, hogy Jézus valami más.

Azt jelenti ki, hogy van nagyobb erő, amely olyan csodákat képes véghezvinni, amelyeket el se tudunk képzelni. Amikor Istenre hallgatunk és az Ő utasítása szerint cselekszünk, akkor megtapasztaljuk az áldásnak azt a döbbenetes, túláradó voltát, amit nem lehet egy emberként kezelni. Most is segítséget kell hívni a háló kihúzásához.

Ma arra figyeljünk, hogy Istennek van áldása a számunkra: ezek olyan jelek, amelyek erősek arra, hogy egészen megváltozzon a képünk Istenről, önmagunkról, és arról a reménységről, amivel ezután fogjuk Jézust hallgatni és ezután fogunk az Ő nyomdokaiba szegődni.

Fűke Szabolcs

Második vendégünk Fűke Szabolcs volt, aki április 4-én jött el közénk, hogy *Lk 5,8-10a.* alapján, ***Bűnvalló félelem*** címmel hirdesse nekünk Isten igéjét:

Péter nem tud kikerülni Jézus beszédének hatása alól. Ezért nem tiltakozik Jézus szava ellen, hogy vessék ki a hálót, azt mondja: Mivel Te mondod... A Te szavadra mégis...

A halfogás után érkezünk mai témánkra. Megdöbbentő tapasztalata lesz azoknak, akik Jézus igéjének hatása alá kerülnek. Pl. átélik az elfogadás csodáját, ahol egy tiszteletre méltó ember (Jézus, egy rabbi — majd később kiderül: Isten Fia) befogad egy átlagos embert, egy magát talán nem sok mindenre tartó embert és biztat a barátságával. Ez nem volt jellemző Jézus korában sem, és ma sem.

Péter tehát megdöbbenve tapasztalja, hogy Jézus ott van a hajójában. Aztán pedig bődületesen sok halat fognak. Kiderül ki, mennyivel több lehet az életem, ha Jézus ott van! Ez indítja a mai est címében szereplő bűnvalló félelemre — ami természetesen az istenfélelem. Komoly pillanat egy ember életében, amikor meg meri vallani, hogy nincs egyensúly az életében. Az Úr Jézus szentsége, a Belőle áradó erő, az áldás bősége a bűneimet juttatja eszembe. A kontrasztot, hogy milyen vagyok — és milyen nem vagyok. Nem vagyok méltó...

Az Ő jelenléte tiszta látást eredményez abban, ki is vagyok, hol is vagyok. Abban is, hogy miért vagyok ott, ahol vagyok — természetesen a bűneim miatt. De abban is tiszta látást kapok, hogyan jöhetek ki ebből: én ugyan nem vagyok rá képes, de Ő meg tud változtatni.

Jézus tényleg azt kívánja, hogy Jézus otthagyja? Sokkal inkább arról van szó, hogy tudja: ha Jézus otthagyná, teljesen megérdemelné. Talán nem merészség Péter térden mondott szavait úgy érteni, hogy valójában azt kívánja, azt kérdezi: Uram, hogyan maradhatnék Veled? Az is istenfélelem, hogy félek Istentől, mert bűnös vagyok — és félek elveszíteni Őt. Amikor valaki megtér, mert Jézust megismeri, akkor már nem azt fogja mondani, hogy Uram, én ezt szeretném, meg azt szeretném, add meg nekem, álld meg nekem, amibe belekezdtem — hanem azt mondja: Uram, Te mondd meg, mit kell cselekednem, Neked miben engedjek?

Uram, hogyan maradhatnék Veled? Ez Péter kérdése. A megtérés kérdése. Mit akarsz, hogy cselekedjem, hogy Melletted maradhassak? Úr Jézus tulajdonképpen erre a ki nem mondott kérdésre azt válaszolja: Embereket fogsz halászni, úgy maradhatsz velem! Ha velem maradsz, akkor ez lesz az életedben! Kívánom ezt mindannyiunknak!

Győri János

Böjti sorozatunk utolsó vendége sokakat vonzott a felsőpetényi alkalmunkra — hiszen korábbi, 10 éven keresztül a gyülekezetben szolgáló lelkészünk érkezett közénk 2011. április 12-én.

Az est gondolata a mindent otthagyva követés volt, *Lk 5,10b-11.* alapján. Egyenesen megbotránkoztató ez a történet. Lukács leírja, milyen szenzációs akusztikus volt Jézus, hogy hajóból prédikált. Amikor a bánki tónál megépült a színpad, jól tudták, hogy ez az elrendezés szenzációs dolog — ha ott egy evangélizációt tartanánk, suttogva is lehetne beszélni, mégis jól hallható lenne.

Megbotránkoztató viszont, hogy egy fél kötőszót sem ír Lukács arról, mit is prédikált Jézus! Amikor befejezte a beszédét, akkor mondta Péternek, hogy evezzen a mélyre. Ez üzenet: hány prédikációt hagyunk ki! És egyszer el fog vétetni az egész világtól, *Magyarország*tól is az igehirdetés! Használjuk ki a lehetőséget! Kérleljük rokonainkat, szeretteinket — mert el fog vétetni a lehetőség...

Jézus követésében ma az a radikális fölszólítás, hogy mindent ott kell hagyni. A *Titanic* pusztulásáról sok mindent följegyeztek. Sok ember tudatáig nem jutott el, mi történik. Egy multimilliomos házaspár, akinek jutott mentőcsónak (mert amúgy nem terveztek elég mentőcsónakot, így csak az előkelőknek jutott). Már épp eresztették volna le a csónakot, amikor az asszony felkiáltott: Otthagytam a nercbundámat, én anélkül nem megyek! Erőszakoskodott, kiszállt. Többet senki nem látta, mert már nem tudott visszamenni. Hagyd ott, ne markold az életet, ne markold a földi dolgokat! A süllyedő hajóról minél előbb menekülj! A bűn hajójáról menekülj!

Jézus csodát tett Péterékkel — és ezért félelem fogja el őket. Mert nem az a félelmetes, ha az igehirdető holtan esik össze a szószéken — hanem ha a halott felkel! Hányszor olvassuk, hogy Jézus csodái láttán az embereket félelem fogja el! A csoda ugyanis szembesít bűneinkkel. Simon is fél — ezért borul le Jézus elé így: Menj el tőlem, mert bűnös vagyok.

Van, amitől el kell szakadnunk. Menekülj a hajóról, menekülj a bűn hajójáról! Nem a nercbundáért visszamenni! A bűnből gyorsan ki kell rántani a kezünket!

Szemléltetés: Füle Lajos: ***Fájt már neked a bűn?***

Egy ritka, de annál szörnyűbb betegség, amikor valaki nem érez fájdalmat — az ilyen gyerekek nem sokáig élnek. Isten azonban nem kapcsolta ki a fájdalomérzést a keresztfán — Neki fáj a bűn. Az újonnan születés fájdalma az, ami a keresztfán volt.

Amikor Jézus azt mondta a tanítványoknak, hogy kövessék Őt, akkor ezt a szeretetet érezték meg Benne — bár még előtte volt megváltói munkájának. Megérezték, hogy Jézus elhagyott mindent értük — most, hívására, ők is elhagynak mindent. Ő mindent elhagyott, és nem követi a mi bűnös életünket, hanem — Füle Lajos versével élve — fut utánunk. Éppen ezért érdemes élni, érdemes még igét hallgatni. Azt lehet kiolvasni a történetből, hogy lesz ébredés — mert indulnak az emberhalászok.

Böjti szeretetvendégség Felsőpetényben

Az évek során már megszokottá vált szeretetvendégség-sorozatunkban 2011 böjtjében Endreffy Géza budaörsi lelkész volt vendégünk, aki április 3-án érkezett közénk. Nem volt módja, hogy egész nap közöttünk legyen, az istentiszteleten is szolgálva, így meg kellett elégednünk a délutáni előadással.

Az előadás apropója az volt, hogy 2010 szeptemberétől decemberéig tanulmányi szabadságon vett részt családjával Izraelben. 3 hónap alatt több, mint 1000 fényképet készített — épp ezért nagyon nehéz volt választania, mintegy 50 képet hozott el hozzánk, hogy azok kapcsán beszéljen.

Főhadiszállása Haifa városában volt, ahol a Karmel hegy a tengerpartra érkezik. Ebben a városban már eszre lehetett venni a sokszínűséget és kettősséget — ugyanabban a városban, amelyik Illés próféta városa, sok más vallás is megtelepedett. Ennek legjellegzetesebb színhelye az ún. Baháj-kert, amely a hegy lábánál található — ezt a vallást egy arab ember hozta létre, azt hirdetve, hogy nincs szükség sok vallásra, úgyis egyetlen Isten van...

Ugyanennek a hegynek a másik lábánál történt a Karmel-hegyi istenítélet! *(1Kir 18,17kk.)* Pontosan az effajta

kétfelé sántikálás jellemzi a mai Izráelt is — van egyfelől nagy vallásosság, másfelől a többséget egyáltalán nem érdekli Isten, vagy épp más vallásokat követnek. Isten nélkül élnek — nagyon materiálisan gondolkodnak: ami a zsebemben van, az vagyok, stb. A lakosság nagy része a gyakorlatban megtagadja az URÁT, az ***Ószövetség***ből is megismerhető múltját. Izraelnek, mint Illés idején is, meg kellene térnie. Nem különben nekünk is!

Képek további segítségével megismerkedhettünk a mai Izrael mindennapjaival, sokféle szent helyszínével, amelyek a ***Bibliá***ból számunkra is ismerősen csengő helynevek. A jeruzsálemi siratófaltól, a hajdani templomból megmaradt nyugati faltól indultunk a képekkel illusztrált túránkra. A templom helyén ma a Sziklamecset áll — a hagyomány szerint ez volt Mórrijja azon hegye, ahol Izsákot kellett majdnem feláldoznia Ábrahámnak. Bár ennek helyét elfelejtették, ám Dávid idején Isten maga mutatta meg azáltal, hogy az ÚR angyala itt, Ornán szérűjén hagyta abba az öldöklést a dögvész idején *[1Krón 21,16kk.]*. Ez által dőlt el végül, hova is épüljön majd Salamon idején a templom.

Érdekes történetet hallhattunk arról is, hogy II. SZULEJMÁN az 1400-as években, miután tudomást szerzett a próféciákról, úgy akarta megakadályozni a Messiás visszatérését, hogy egyrészt befalaztatta az aranykaput, másrészt arab temetőt létesített köré, így téve tisztátalanná a területet, hogy ha bemegy a Messiás, tisztátalanná legyen, és így ne tudja beteljesíteni küldetését. Ám Jézusnak, Aki Isten Fia, nem lehet akadály sem a befalazott kapu, sem a temető — arról nem is beszélve, hogy Jézus virágvasárnapi bevonulása addigra már majdnem másfél évezrede megtörtént!

A Messiás amúgy sem mindenkit leigázó hadvezérként jött el. Azért vonult be Jeruzsálembe, hogy a keresztre menjen. Jézus keresztútját is végigjárhattuk néhány állomás képének segítségével. Legfőképpen a Szent Sír Bazilikát, a Golgotát, Jézus keresztre feszítésének katolikus hagyomány szerinti helyét vehettük szemügyre — de éppígy a *'protestáns Golgotát'* is láthattuk: egy másik — koponyához hasonlító — hegyet, amelynek közelében egy anglikán régész sziklasírt fedezett fel, amely szerinte Jézus sírja lehetett.

Érdekes volt hallani a messiási zsidó gyülekezet életéről, amely a *Norvég Izraeli Misszió* munkálkodása révén alakult. Tagjai olyan zsidók, akik Krisztus-hitre jutottak, azaz hiszik, hogy Jézus a Messiás. Így ők mind a zsidó, mind a keresztyén ünnepeket megülik — ahhoz hasonlíthatók, mint amilyen az ősgyülekezet volt, hiszen ők is zsidókból lettek keresztyénekké. Teljesen önfenntartóak, minden külső állami támogatás nélkül. Hogyan lehetséges ez? Úgy, hogy tagjai közül sokan Isten iránti hálából tizedüket áldozzák a gyülekezetnek.

Sok más érdekességet is hallhattunk és láthattunk Izrael vallási életéről és hétköznapjairól, ám mindenre természetesen nem térhetünk ki egy ilyen összefoglalóban.

Lelkészi Munkaközösségi ülés Felsőpetényben

A Húsvétot követő szerdán püspöki jelenléttel tartottuk a lelkészek ülésének áprilisi alkalmát. A gyülekezettel közösen tartott kezdő úrvacsorai istentiszteleten THURÁNSZKY ISTVÁN béri lelkész hirdette Isten igéjét *2Kor 12,9.* alapján, miszerint Isten azt feleli nekünk is, ahogyan Pál apostolnak felelte, hogy az élet sokféle baja között is elég nékünk az Ő kegyelme.

Ezt követően a lelkészi körben ZSUGYEL KORNÉL bánki lelkész tartott igehirdetési előkészítőt a vasárnapi alapigéről, *Ez 11,19-21.* alapján.

Ülésünkön Záborszky Csaba, a gyülekezet korábbi lelkésze is részt vett nyugdíjasként.

Előadást Fabiny Tamás tartott. Az év során a került egyházmegyéit járta, hogy a lelkészi ülések alkalmával a lelkészcsaládok válságaival kapcsolatosan szólaljon meg és tartsanak beszélgetéseket a megelőzés érdekében.

Korreferátumában Malik Péter Károly tette hozzá gondolatait az elhangzottakhoz.

Gyülekezetünk számára azért is fontos volt ez az alkalom, mert elnökségünknek sikerült a szoros program közepette egyeztetni is püspök úrral.

Egyrészt a gyülekezeti terem bővített szárnyának szentelési időpontját egyeztettük: püspök úr akkori (április 27.) legelső szabad időpontját, szeptember 18-át jelöltük meg.

Másrészt püspök úr ígéretet tett arra, hogy az országos egyháztól felvett kölcsön 2012-től esedékes részleteit az egyházkerület átvállalja (összesen 600 000 Ft-ot), mint az építkezéshez való kerületi hozzájárulást.

Lützschenai templomszentelés

Lützschenai testvérgyülekezetünkkel még 2005 nyarán elevenítődött fel a korábbi kapcsolat, amikor a Hannoveri testvérgyülekezet meghívására néhány autóval elindultunk, hogy részt vegyünk a Kirchentagon, a német egyházi napokon Hannoverben. Itt találkoztunk a lützschenaiakkal is, így végre személyes ismeretségre tettünk szert — a lelkészcsalád meg is látogatta hazaútja során Helge Voigt lelkészt.

A távolság nehézségei és a lelkészek időbeli leterheltsége ellenére, ha takaréklángon is, de a kapcsolat élt, időnkénti levélváltásokban és tervezésekben nyilvánult meg. 2011 kora tavaszán pedig konkrét meghívásban is megnyilvánult, mégpedig a gyülekezet küldöttségét várták templomszentelési ünnepükre, május 21-22-re — ugyanis egyik templomukat (Hainkirche) felújították.

Eleinte úgy tűnt, csak a lelkészcsalád vesz részt a német gyülekezet ünnepén. Az ottaniak azonban annyira szerették volna, hogy többen is útnak eredjünk, hogy még azzal is biztattak, hogy magukra vállalták az út költségeit is. Így végül további csatlakozók révén néhány au-

tónyi küldöttség ment. Családoknál kaptunk szállást, így közelebbi személyes ismeretségek is születtek a gyülekezet tagjai között. (Konkrétan a lelkészcsalád esetén ez annyira jól sikerült, ha a minket vendégül látó 4 gyermekes házaspárból őszre Nátán fiunk keresztszülei lettek — bár ez akkor még messze volt, ehhez természetesen szükséges volt egymás további megismerése is.)

A szentelési ünnepre ajándékképpen egy aranyozott úrvacsorai kelyhet vittünk. Azért is döntöttünk emellett, mert ez az ajándék hosszú időre emlékeztet a két gyülekezet partnerkapcsolatára, hiszen egy kelyhet nemhogy évtizedekig, de sokszor évszázadokig is használnak a gyülekezetek. Az ünnepségről a lützschenai helyi újság is beszámolt, és a címlapon épp a kehely átadásáról készült fotó látható:

Az ünnepség során — természetesen — találkoztunk a hármas testvér-gyülekezeti kapcsolat révén a hannoveriekkel is. Botho Ahlers igazgatólelkész átadta személyes és gyülekezeti köszöntése mellé a hannoveri gyülekezet adományát is.

Maga a templomszentelési ünnep szombaton, 2011. május 21-én délután volt, másnap pedig a szentelést végző, 3 napos gyülekezetlátogatáson levő Martin Henker szuperintendens prédikált a vizitációt lezáró Cantate ünnepi istentiszteleten. Az szebbé és emlékezetesebbé tették a zenei betétek — rézfúvósok, felnőtt- és gyermekkórus szereplésével. Az istentisztelet során gyermek-bibliaköri foglalkozás is volt — az istentisztelet elején még részt vettek és szerepeltek is, aztán az igehirdetés alatt már külön foglalkozáson vettek részt.

Helge Voigt lützschenai lelkész, Martin Henker szuperintendens és Botho Ahlers hannoveri lelkész

Az ünnepségen természetesen jelen volt a Lipcsében és Lützschenaban megosztva, de nagyobb arányban a városban szolgáló lelkész, Albrecht Häussler is. Személye azért is érdekes számunkra, mert tanult nálunk, *Magyarország*on is, így némileg beszéli is nyelvünket.

Martin Henker szuperintendens prédikációja

Örvendetes, hogy létrejött ez a találkozás, hiszen a testvér-gyülekezeti kapcsolat fontos része, hogy időnként találkozásban is megnyilvánuljon — és mi más lehetne legalkalmasabb apropója ezeknek, mint a gyülekezetek életének különlegesebb alkalmai, mint pl. egy szentelési ünnepség!?

Rodák Tamás és Albrecht Häussler

Hídszentelés Ipolyvecén

Különleges eseménnyel egészült ki 2011-ben az ipolyvecei falunap: egy kis híd került felavatásra, amely a jelkép révén is igyekszik összekötni az Ipoly két partján két országra szakadt, mégis közös múltú lakosságot.

Cserey András drégelypalánki plébánia kormányzó távolléte miatt a nógrádi plébánossal végeztük az ökumenikus szertartást.

Az avatáson jelen volt és beszédet tartott Balla Mihály országgyűlési képviselő is.

Jómagam a két útmutatói igehely alapján hirdettem néhány mondatban Isten igéjét, és szóltam a helyreállásról, az újra összeköttetésről: *„Nem teszik magukat többé tisztátalanná förtelmes bálványszobraikkal és sok vétkükkel. Megszabadítom őket minden vétküktől, mert elpártoltak tőlem, és megtisztítom őket. Az én népem lesznek, én pedig Istenük leszek.” (Ez 37,23.)* és *„Az ítélet ugyan egyetlen eset folytán vitt a kárhozatba, a kegyelmi ajándék viszont sokak elbukásából vitt megigazulásra.” (Rm 5,16b.)*.

Nagytúri falunap

Ipolysági testvérgyülekezetünktől is kaptunk egy meghívást a nyáron, mégpedig Nagytúrra, a falunapra, ahol egy ökumenikus (és tulajdonképpen nemzetközi, szlovák-magyar) istentiszteleten kértek igehirdetésre a ipolysági helyettes lelkésszel és a túri katolikus plébánossal együtt.

A július 2-i alkalom sajnálatosan egybeesett Csadó Balázs lelkésszé szentelésével, ezért csak a gyülekezet elnöksége megosztva tudott részt venni egyik ill. másik alkalmon. Értelemszerűen, a közelgő frigyre is tekintettel felügyelő úr és családja a lelkészavatáson vettek részt, magam pedig az ökumenikus istentisztelet meghívásának tettem eleget.)

A túri falunapon műsorral vett részt a hagyományőrző együttes és az általános iskola is.

A délelőtti istentisztelet igehirdetését *2Kor 3,4.6.12.* alapján tartottam:

„Ilyen bizodalmunk pedig a Krisztus által van Isten iránt. … Ő tett alkalmassá minket arra, hogy az új szövetség szolgái legyünk, nem betűé, hanem Léleké, mert a betű megöl, a Lélek pedig megelevenít. … Mivel tehát ilyen reménységünk van, teljes nyíltsággal szólunk”.

Pál apostol arra hivatkozik a korinthusi gyülekezetnek írva, hogy az ő missziói munkája révén alakult meg e világvárosban a kis keresztyén közösség, ezért ő tekintéllyel szólhat hozzájuk, mint lelki gyermekeihez. Jól ismerik őt és életét, az ő szava tehát hiteles, amikor a korinthusiaknak szól.

Na de mit mondhatok én, hogy szóljak az itt jelenlévőkhöz, amikor semmi tekintéllyel nem rendelkezem, nincs hitele a szavamnak, hisz csak néhányakat köszönthetek ismerősként?! A korinthusi gyülekezettel való apostoli kapcsolatról az én esetemben szó sem lehet, hisz először járok itt... Egyszóval *‘messziről jött emberként’* szólok most — sőt, határon túlról érkeztem. Ez ugyan schengeni értelemben nem igényelt határátlépést, a gyökereink is egybefonódnak, ugyanakkor a közelmúlt feszültségei miatt mégsem hagyható figyelmen kívül. Megterhelt időket élünk tehát, amikor emberek különféle csoportjai, pártok, nemzetek, felekezetek között sok feszültség és bizalmatlanság telepedett meg.

Hogyan lehet ilyen körülmények között hitelesen szólni? Sokszor hallani valami afféle véleményt, miszerint *‘hiteles üzenetet mindig csak hiteles emberek közvetíthetnek’*. Miként lehetnék hiteles, ha egyszer a döntő többség nem is ismer, és én sem ismerem hallgatóságomat? Ám erre nincs is feltétlen szükség, ugyanis Pál elveti a *‘hiteles üzenetet mindig csak hiteles emberek közvetíthetnek’* hamis elvét, és egészen máshol keresi a hitelességet, alkalmasságot.

Korunk a bizalmat, hitelességet, tekintélyt alaposan aláásta, és épp ezért is feszül annyi ellentét az emberek között. Figyeljünk azonban arra, hogy nekünk, akiknek Krisztus által van bizodalmunk, nem vehetünk részt az ilyesfajta ellentétekben, hanem nyíltsággal kell szólnunk a betű gyilkos hajlamával szemben a Lélek életadó munkájáról. Krisztus azért halt meg, hogy mindannyiunkat térdre kényszerítsen a kereszt tövében. Ha Pál most írná leveleit, valahogy így fogalmazna: Krisztusban nincs többé sem szlovák, sem magyar; szem szerb, sem bosnyák; sem német, sem lengyel; sem brit, sem francia; sem spanyol, sem baszk; mert Krisztusban mindnyájan egyek vagyunk!

Éppen ezért bízom benne, hogy itt és most mégis bizodalommal, bizalommal és teljes nyíltsággal szólhatok annak ellenére, hogy *‘messziről jött emberként’* állok most e helyütt — sőt, határon túlról érkezettként.

Nem rendelkezem olyan háttérszálakkal, mint amilyenek az apostolt fűzték Korinthushoz. De nem is ez a fontos, hiszen ez az egyedi ebben az igeszakaszban — számunkra az már nyilván 2000 év alatt elvesztette elevenségét, tehát az általános elem az érdekes, és az, ami ebből következik. Nos, az apostol és a gyülekezet kapcsolata azért érdekes, mert valójában Krisztus-kapcsolat! Most, itt, ez a lényeg, és ez a bizodalmunk és reménységünk alapja nekünk is! Akkor leszünk mi is közösségben, és akkor mondhatjuk az apostollal:

„Ilyen bizodalmunk pedig a Krisztus által van Isten iránt. … Mivel tehát ilyen reménységünk van, teljes nyíltsággal szólunk”. (4.12.)

Miről is szólunk? Arról, hogy mire is tett alkalmassá minket, ill. Ki által van bizodalmunk Isten iránt. Alkalmasságunk arra szól, hogy az új szövetség szolgái legyünk, bizodalmunk pedig az új szövetséget szerző Krisztus által van.

A régi, mózesi szövetség, a törvény szövetsége a betű erején nyugszik. Egyszerű utat kínál: megtartani a betű által mondottakat, hűnek lenni az isteni akarathoz. Neki lehet hát feszülni annak, hogy úgy éljek pl., ahogyan Jézus a ***Hegyi beszéd***ben elénk tárja. Neki lehet feszülni annak, hogy az emberek is jó véleménnyel legyenek rólunk, és mint jó keresztyének élhessünk. Minél inkább erőlködünk, annál inkább nem értjük, mi akkor mégis a baj, miért nincs mégsem békességünk.

Az apostol azonban megadja a feleletet: azért, mert a törvény megtartásának igyekezete ugyanaz a betű, amely aztán öl. Igen, a betű a legbrutálisabb gyilkos! Aki igyekszik követni szavát, az végül áldozatává lesz. Mert a betű teljesíthetetlen. Jézus nem azért mutatja fel nekünk a törvényt, hogy azáltal jussunk el az üdvösségre, hanem azért, hogy megöljön vele. Mindaz, amit vallásos buzgóságomból tenni képes vagyok, ennek a gyilkos betűnek a szolgája. Imádkozom, mert ezt kell tennem keresztyénként. Templomba járok, mert mutatnom kell az emberek előtt, milyen kegyes vagyok. Igét olvasok, igehirdetést hallgatok, mert ez a kötelességem. Ez mind a betű, amely öl.

Megváltónk egészen más utat nyitott meg nekünk. Az új szövetség nem csak abban új, amiben egy újabb autómárka újdonsága áll. Nemcsak abban új, amiben egy új mobiltelefon újdonsága áll. Nem egyszerűen egy másik jogszabály lép a régi helyébe. Az új szövetség abban áll, hogy a gyilkos betűt az életre keltő Lélek váltja le. Ha a régi autót egy repülőgépre cseréljük, ha a régi mobiltelefont gondolatátvitelre cseréljük le, akkor ezekben sokkal kisebb újdonság rejlik, mint amikor Isten a régi szövetséget az újra cserélte le — ugyanis ekkor a gyilkos betűt váltotta fel az életadó Lélek!

Mert a betű, legyen az a mózesi szövetségnek, a Sínai hegy szövetségének betűje, akkor is csak követeli, hogy teljesítsd azt — és épp ezáltal gyilkos marad, csak azzal szembesít, hogy képtelenség a betű szolgálata, képtelen-

ség a törvény teljesítése. Ellenben a Lélek szövetsége nem követel semmit, nem utasít, hogy így vagy úgy cselekedjem. A Lélek nem követel, hanem megajándékoz élettel. A törvény végső szava a Golgotán csattan, halált nemz, mert a betű öl. Az új szövetség, az evangélium végső szava az angyalok ajkán cseng az üres sírnál: nincsen itt, feltámadt, mert a Lélek megelevenít!

Nem lehet betű szerint, törvény módján, testileg imádni Istent, csak Lélek szerint. Csak ebben van Élet — örökélet. Abban, hogy bár továbbra is fontos, hogy imádkozó életet élek, de már nem a magam erőfeszítéséből, nem azért, mert keresztyénként ez a dolgom, hanem mert a Lélek indít, és belsőleg kényszerít arra, hogy a legszorosabb közösségben maradjak Urammal. Továbbra is fontos, hogy templomba járjak, de már nem kell hozzá önfegyelem, hanem természetes lelki igényből fakad, akárcsak az, hogy napról napra Isten igéjéből éljek. Már nem a magam cselekedetei a fontosak, hanem az, amit Isten Lelke végez el bennem.

Sokan talán már észrevették, hogy időnként kilógott a csuklómon levő piros karperecem. Ha csak kevéssé alkalmas is, de legalább ilyen alkalmatlan illusztrációnak megfelelhet ez a béklyó, amit családos Lelkészi munkaközösségi ülésről hazaúton szereztem csütörtökön, és direkt magamon hagytam, mert azt terveztem, hogy szemléltetőeszköznek használom majd... Ugyanis egy strandon kaptuk — belépéskor csuklónkra kattintották ezt a bilincset, ezt kell hordani végig a strand területén, hogy jelezze: jogosultak vagyunk ott lenni, mert váltottunk belépőjegyet. Ez a betű, a törvény — ott **kell** legyen csuklómon a karperec. És ha kicsit mondvacsinált példa is, de arról van szó, hogy a Lélek nem kényszerből, mint a betű, hanem önkéntesen cselekszi meg a jót — példánkban a karperecet máig kezemen hagytam...

A Lélek általi valódi élet: *„Az az Istennek tetsző dolog, hogy higgyetek abban, akit Ő küldött.” (Jn 6,29.)* A küldöttre vonatkozó próféciák megtalálhatók a betűben — de Izráel nem ismerte fel, mert nem Lélek szerint tekintette a törvényt. Pedig a Lélek szerinti élet a betűre épül, de Lélek szerint megelevenítve és nem holtan használva.

Nem lehet betű szerint, törvény módján, testileg imádni Istent, csak Lélek szerint.

Mit is jelent *‘a samáriai asszony evangéliuma’*? Azt, hogy *„eljön az óra, és az most van, amikor az igazi imádói lélekben és igazságban imádják az Atyát, mert az Atya is ilyen imádókat keres magának. Isten Lélek, és akik imádják Őt, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk.” (Jn 4,23k.)*

Ezen a mai falunapon is előttünk van a gyilkos betű és az életető Lélek. Kérjük Jézus Lelkét, hogy járja át szívünket, és emeljen ki a halálból az életre!

Gyermekhétvége Felsőpetényben

A korábbi évek után, a szervezés leterhelő volta és a segédkezők kisebb száma miatt 2011-ben nem teljes hetes gyermektábort rendezett aszszonykörünk, hanem egy hétvégét. Nagy lelkesedéssel készült mindenki ezekre az intenzív napokra.

A gyülekezet számára ismert fiatal segéderők érkeztek közénk, hogy a péntek délutántól vasárnap délutánig tartó programot vezessék 2001. július 8-10. között: Az egy héttel korábban lelkésszé szentelt Csadó Balázs, és a szupplikáció alkalmával már megismert Bajnóczi Márió vitték fiatalos lendülettel, zenei kísérettel az alkalmakat. (Ifj. Benyusovics Ervinnel együtt már egész zenekart alkottak.)

A hétvége témája Nóé története volt, mindennap ebben léptünk előre egyet egyet, és a kétkezi foglalkozások is e témát jelenítették meg. Ennek keretében készítettek a gyermekek bárkát, vágtak ki esőcseppeket, festettek szivárványt — utóbbit a vasárnapi istentiszteleten be is mutatták a gyülekezet számára, akárcsak a térddörzsöléssel-csettintéssel végezett esőcsinálást.

Szombat este az udvaron tábortűz emelte a hétvége fényét, vasárnap pedig családi és ifjúsági istentisztelettel ünnepeltünk a gyülekezettel közösen a templomban.

Ezt követően ebédre vártuk a gyülekezeti terembe nemcsak a résztvevőket, hanem a családokat és a gyülekezet minden tagját. Vidám akadályverseny zárta a két és fél nap élményeit.

Köszönet illeti mindazokat, akik bármi módon hozzájárultak a programok szervezéséhez, lebonyolításához, az étkezések előkészítéséhez, stb.

Parókiameszelés Felsőpetényben

Az idő előrehaladtával, 9 év után elérkezett az ideje annak is, hogy sorra kerüljön egy kis parókiameszelés, mint minimális karbantartás. A lelkészlakás és a terasz újult meg ezáltal 2011. július 18. és 27. között.

Ifj. Benyusovics Ervin végezte el a munkát — és hozzá kapcsolódva az egyik szoba laminált parkettával történő lefedését is, ugyanis a régi linóleum már kikopott és feljött.

Szentelési ünnep Felsőpetényben

Sok nehézség után, három év alatt elkészült a gyülekezeti terem bővítése. Az új épületszárny szentelését 2011. szeptember 18-án végezte dr. Fabiny Tamás püspök. Ő végezte a délelőtti istentisztelet igehirdetési szolgálatát is.

Az ünnepi istentisztelet és közgyűlés után a résztvevők sokasága felvonult az új rész terasz felőli bejáratához az akadálymentes járdán, ahol Menczelesz Miklós vállalkozó adta át a kulcsokat az egyházkerület püspökének, majd pedig ő nyújtotta azt a gyülekezet lelkészének, hogy kinyissa az ajtót, hogy azon aztán már szabadon járhasson-kelhessen a gyülekezet.

A közgyűlésen természetesen elhangzott a lelkészi összefoglaló az építkezés történetéről — ezt adjuk most alább közre:

A felsőpetényi gyülekezeti terem bővítésének története

Összefoglaló szentelési ünnepségre, 2001. szeptember 18.

A ***Biblia*** első 11 fejezete az emberiség *'történelem előtti történetét'*, az ún. *őstörténetet* tartalmazza. Építkezésünknek is van *'őstörténete'* — jóval előbb indult, mint azt a külső körülmények igazolnák. Ha nem is szükséges ezúttal Ádámtól és Évától kezdeni, mégis hallgassa meg most az ünneplő gyülekezet a mi kis Bábel tornyunk épülésének összefoglalását!

Az *'őstörténetünk'* a távoli múltba nyúlik vissza — lényege az, hogy évtizedek óta zajlik a gyermek-bibliaköri munka. Hullámzó a létszám — volt, hogy 20 főt közelített. Ám még a fele esetén is probléma volt a megfelelő hely hiánya. A nemrég még irodaként működő helyiség kicsi is, át is hallatszik a gyülekezeti terembe az istentiszteletek alkalmával. Tehát igencsak szorított a cipő. Mit lehet tenni? Hát, elvileg könnyű választ adni: kell egy saját helyiség! A gyülekezet mérete, anyagi helyzete azonban nem tett lehetővé mást, mint tűrni... Igaz, évről évre előkerült — bizonyára másfél-két évtizeden keresztül —, hogy kellene kapnunk kárpótlást, de hát ha nem is értette mindenki, ennek kifizetési időpontja nem rajtunk múlott.

A helyzet miatt növekvő feszültség ugyanakkor a mélyben energiákat halmozott fel, mint a földkéreg lemezeinek egymáshoz feszülése. Ez az energia bár nem egy mindent romba döntő földrengésben robbant ki, de annyi elhatározást mindenesetre hozott, hogy 2007 tavaszán a gyülekezet úgy határozott, nekifogunk az építkezésnek — legalább apránként, évről évre egy kicsit haladhatnánk előre. Ehhez természetesen minden évben szükséges lesz gyűjtést végezni, hogy a gyülekezet tagjainak adományai révén aztán nekifoghassunk a tényleges munkáknak. Így határozta el a gyülekezet 2007-ben, hogy első lépésként a tervet elkészítteti el (mintegy 300 000 Ft-ért, amely összeget nyilván elő tudja teremteni a gyülekezet egy az év során).

És aztán mintha az elhatározás is varázsütésként serkentette volna a kormányt és országos egyházunkat, váratlan csoda történt: még a 2007-es évben megkaptuk a kárpótlást, ráadásul a vártnál nagyobb összeget, 9,7 millió Ft-ot! Így hát a 2007-es év véget vetett építkezésünk őstörténetének, és már sokkal kézzelfoghatóbb szakaszba léptünk: immár a tervezésen is túlhaladva a kivitelezést kezdtük el szervezni.

Arra jutottunk, hogy a jelen viszonyok között már nehezen elképzelhető az a munkamód, amit 20 évvel korábban végzett a gyülekezet — se időben, se energiában, se személyi állományban nem úgy állunk, mint akkor. Emellett a jogi viszonyok is egészen mások már. (Bármilyen abszurd is, de pl. adózási szabályok miatt a gyülekezet tagjai valójában nem dolgozhatnak be csak úgy egy vállalkozónak segédmunkásként.) És más hasonló problémák vetődnek fel.

Sajnos sok nehézségről hallani olyan építkezések kapcsán, ahol külön vállalkozó végzi az egyes munkafázisokat: ha valami hibás, akkor általában mindenki a másikra hárítja a felelősséget, senki sem felelős érte. Az építtető pedig viselheti a költségeket és az idegességet. Ezért annak érdekében, hogy ne vesszen el a felelősség a részvállalkozók között, végül arra jutottunk, hogy inkább generálkivitelezőt keresünk.

A gyülekezet az önkormányzati könyvtár felújítása kapcsán, ill. falunkból származó munkása kapcsán egy váci vállalkozó, IGAR ANDRÁS felkérését vetette fel. Nem célszerű azonban, ha egyetlen lehetőség áll rendelkezésre. A gyülekezet ugyan több ötletet nem vetett fel, a lelkészcsalád felvetése alapján BAKSA ATTILÁtól is kértünk árajánlatot, mivel egyházunkban végzett sok munkája révén jó referenciája volt.

Az árajánlatok megérkeztek, eljött a döntés ideje, melyiket is bízza meg a gyülekezet. Presbiteri ülésünkre meghívtuk mindkettejüket. Tulajdonképpen minden szempont BAKSA ATTILA mellett szólt. Mintegy 4 millióval olcsóbb, 11 897 231 Ft-os ajánlata révén elérhető közelségbe került a befejezés is. IGAR ANDRÁS 15 798 463 Ft-os árajánlata esetén még néhány évet várnunk kellett volna arra, hogy elegendő pénzünk legyen a befejezéshez. Jellemük is egész más képet festett — sajnos IGAR ANDRÁS beszámolója során állandóan azt hajtogatta, hogy a másik ára kivitelezhetetlenül alacsony. (Ehhez csak annyit érdemes hozzáfűzni, hogy két évvel később, 2010 őszén a gerendasűrítés kapcsán szemlére felkért nőtincsi vállalkozó szintén erre a *'lehetetlen'* összegre értékelte az egész építkezést, ha akkor kellett volna tőle árajánlatot kérni. Tehát még a válság beütése után is megvalósíthatónak látta...)

Lelkesen bíztuk hát meg BAKSA ATTILÁt a munkával. Sajnos azonban csalódnunk kellett — folyamatosan csúsztak a munkák, egyre több üresjárat volt, aztán nyár végére szinte már semmit nem haladt az építkezés. Kifogások mindig voltak, és bizakodtunk, hogy sikerül összeszednie a vállalkozónak magát. Sajnos nem így történt. A kivitelező felelőssége mellett a magyarországi építésügy és lánctartozások helyzetét ismerve, valamint a világgazdaság alakulása alapján utólag már nem annyira meglepő, ami történt, számunkra azonban lesújtó volt a leállás. 2009 tavaszán ugyan történt nemcsak ígéret, hanem némi munka is, végül mégis elakadtunk. Nyár elején megtudtuk, hogy a vállalkozás felszámolás alatt áll. Ráadásul építési ellenőrzésben is komoly hibára derült fény tavasszal, amit ígéreteivel ellentétben a kivitelező nem rendezett el a hivatallal, így az építkezést a hatóság leállíttatta. Nemcsak többletköltségek jelentkeztek emiatt, hanem a vállalkozó mai napig tartozik a gyülekezetnek. Ezzel a hiánnyal a befejezéshez szükséges keretünk majdnem kimerült, egyértelműen kevés volt a befejezéshez.

A vállalkozó felelőssége mellett önvizsgálatra is indított az eset. Megdöbbentő volt a folytatás ügyében összehívott presbiteri ülés napjának útmutatóbeli igéje, amely arról szólt, hogy az *Egyiptom*ból kivonuló népet kerülőúton vezette az ÚR, nehogy megijedjenek a harctól. Csak nem sokféleképpen megszólaló kicsinyhitűségünk

miatt kellett nekünk is kerülőt tennünk? Azt is meg kell vallanunk, hogy ha az eredeti, vagy akár az elsőre módosított határidőre elkészült volna a vállalkozó, akkor a gyülekezet ki se tudta volna fizetni a teljes összeget, mert a vártnál jóval csekélyebb volt az adakozás mértéke. Sokan mondták, miért nem a másik vállalkozóval szerződtünk. Ám egyrészt azt, hogy ki megy csődbe, előre nem tudhatjuk — másrészt akkor meg az árkülönbség miatt lennénk nagyjából ugyanott.

Az újraindulást elsősorban az egyházmegye segítsége tette lehetővé. Eredetileg is hozzájárult az építkezéshez, de a tartozás miatti hiányt ill. a befejezéshez szükséges összeget felmérve a nagyobb részét kipótolta. A maradék részhez az országos egyház a gyülekezet felelősségére hivatkozva nem támogatás, hanem kölcsön formájában járult hozzá — ebből az összegből végül az egyházkerület a nagyobbik felét magára vállalta.

Ezek után már nem volt bizalma a gyülekezetnek arra, hogy ismét generálkivitelezőben gondolkodjon, hanem a részmunkákra külön-külön fogadtunk mestereket. Ugyanakkor beigazolódott az, ami miatt eredetileg egyetlen vállalkozót szándékoztunk megbízni: az építkezés különféle eltérései a tervtől többletmunkákat okoztak — és persze már nem volt felelőse ennek, így a költségeit a gyülekezet kellett viselje. Ezek után nem csoda, hogy az eredetileg felmért összegnél többe került a befejezés annak ellenére is, hogy most már a gyülekezet tagjai is komolyan hozzájárultak munkavállalásukkal a befejezéshez. A közben felvetődő nehézségek ellenére azért a munka haladt, ha nehezebben, és sokkal több szervezést igényelve is... Ugyan az engedélyeztetésnél is előkerültek még addig ismeretlen gondok — a gyülekezet számára új feltételeket kellett teljesíteni, amelyek ismét csak többletköltséggel jártak. Reménység szerint most már lassan elmondhatjuk, hogy pontot teszünk az építkezésre, és az örömteli használat ill. további berendezés következhet.

Érdemes egybevetni, miből és mennyiből is készült az új rész. Az építésre fordított összeg a következőképp alakult:

2008-ban a tervezőnek és generálkivitelezőnek: 9 683 500 Ft.

Az építkezés folytatása után 2009-2010 során egyedi vállalkozóknak: 6 465 625 Ft.

A lezáratlan 2011-es évben szeptemberig történt kifizetések: 473 580 Ft.

Összesen az építkezésre eddig fordított pénzösszeg: 16 622 705 Ft. (Ha az eredeti kivitelezői árajánlatot tekintjük, akkor az természetesen kisebb összeg volt; azonban a részletekben történő haladás és az időbeli elcsúszás mindenképp többletköltségekkel járt — ez abból is látszik, hogy ha a vállalkozó árajánlata és a tényleges beépítés foka alapján felbecsült tartozás 3 833 962 Ft-os összegét levonjuk, akkor 12 788 743 Ft jön ki, ami 891 512 Ft-tal több az árajánlati összegnél. (A különbözet az időeltolódásból fakadó áremelkedések miatt, ill. azért áll elő, mert a részmunkánkénti szerződések természetes velejárója, hogy drágábbak, mint az egész munkára egyetlen vállalkozóval kötött szerződés esetén.)

Meg lehet említeni még a nem anyagi hozzájárulást. Ezt persze se pénztárkönyvünk, se más dokumentumunk nem őrzi, de azért meg lehet becsülni. Természetes, hogy a szervezésben is, és szinte minden lépésben és munkafázisban érintett a lelkész. Mintegy 1500 munkaóra van az építkezés szervezése, ügyintézései, dokumentálása mögött. A gyülekezet is több alkalommal fogott szerszámot és áldozták saját munkaidejüket tagjai. Különösen is sokat fáradozott az építkezéssel kapcsolatban Benyusovics Ervin felügyelő és családja. Összesítve a gyülekezet által végzett munkákat is mintegy 1500 munkaórára lehet becsülni. Ebből kiemelendő Majer János és a neki segédkező Alföldi János munkája. Majer János a konyhabútor elkészítését adományként vállalta magára — ez az anyagárból kiindulva egy asztalost felfogadva 175 870 Ft-ba került volna. A mozgáskorlátozott feljáró elkészítésében pedig Janecskó Pál kőművesmunkáját kell megemlítenünk.

Tekintsük az építkezés bevételi forrásait is!

Legelőször is a kárpótlás: 9 700 000 Ft. (A kárpótlási összeg következtében megemelkedett kamatokból eredően mintegy 300 000 Ft többletbevétele volt a gyülekezetnek, azaz úgy is tekinthetjük, hogy 10 000 000 Ft kárpótlást kaptunk.)

A gyülekezet és a lelkészcsalád céladományai: 2007: 1 027 000 Ft; 2008: 479 500 Ft; 2009: 225 000 Ft; 2010: 813 100 Ft; összesen 2 544 600 Ft. (A 2011-es gyűjtés még folyamatban van, ezért erről most nem tudok adattal szolgálni.)

Az egyházmegyei támogatások: 2008: 1 000 000 Ft; 2010: 2 200 000 Ft; összesen 3 200 000 Ft.

Az egyházkerület támogatása az országos egyháztól kapott 1 000 000 Ft-os kölcsön törlesztésének átvállalásából: 600 000 Ft.

Az Ipolysági testvérgyülekezettől: 27 000 Ft (100 €).

A Hannover-Hainholzi testvérgyülekezet adományai Forintra váltás után: 2010-ben beváltva korábbi adományt: 351 000 Ft (1 300 €); 2011: 212 803 Ft; összesen 563 803 Ft. (A 2011-es 1 600 € adománynak egyelőre csak a felét váltottuk be, 800 € még valutában van, ez itt nem szerepel.)

A lützschenai testvérgyülekezettől: 500 € (még beváltatlanul).

A bevételek tehát összesen: 16 935 403 Ft (és 1 300 € beváltatlanul).

Megemlíthető még, hogy a parókia és gyülekezet terem építésének is évfordulója közelít: 1987. november 1-én volt a szentelése. Az eredeti 2008-as határidő esetén 1 évvel lettünk volna túl a kerek 20. évfordulón, most pedig 1 évvel vagyunk előtte a kerek 25. évfordulónak.

Természetes a bosszankodás és felháborodás Baksa Attila tartozása felett. Természetes, ha megfogalmazódik, nem kellett volna inkább Igar Andrást megbízni a munkákkal. Ám az igazság az, hogy az ő árajánlata kicsit még annál is nagyobb összeggel több, mint amennyivel most Baksa Attila tartozik. Ez esetben lehet, hogy a vállalkozó oldaláról minden rendben zajlott volna. (Bár épp a Baksa-eset mutatja, hogy ebben sosem lehetünk biztosak, bármilyen jók is a korábbi referenciák.) Ám a vállalkozóval hiába lett volna rendben minden, mert a gyülekezet nem tudta volna kifizetni, így szintén több évre elhúzódóan kellett volna számolni — márpedig ez esetben nyilván az árajánlati összeg is emelkedett volna az évek

során. Az emelkedés miatt pedig nagy valószínűséggel átléptük volna a mostani költségvetési összeget is, ami azt jelenti, hogy még ma sem lennénk kész az épülettel... Azt kell tehát mondanom, hogy a másik vállalkozóval sem jártunk volna jobban, ráadásul nem is lenne mit visszakövetelni a kifizetett összegből.

Most azonban még ott van a követelésünk Baksa Attila felé. Jóllehet a gyülekezet kezében nincs hatalmi-hatósági eszköz arra, hogy a csődbe ment vállalkozó tartozását behajtsa, így minden méltatlankodásunk és dohogásunk ellenére sem tudjuk kikényszeríteni a kár megtérítését, és jóllehet a vállalkozó ígéreteiből Dunát és Nílust lehet rekeszteni, mégsem mondtunk le a reményről, hogy legalább némi kompenzációt ad a következő években. Ezen reményünket persze nem a vállalkozóra alapozzuk, hanem Isten iránti bizalmunkra, Aki megsegítette az építkezést akkor is, ha sok bonyodalommal, nehézséggel, kudarccal megküzdve jutottunk is el idáig. Ha Urunk úgy akarja, a tartozás kompenzációját is megadja. Ha pedig másképp látja jónak, azt is hálás szívvel fogadjuk, hiszen kegyelmének jele, hogy ezt a napot megélhettük.

Így történt hát, hogy végül mégis itt állhatunk, és hálát adhatunk Istennek. A meghívónk igéje ugyan szokásos szentelési-építési igének tűnik, számunkra azonban nagyon is határozott jelentése van, mert benne valóban megtapasztaltuk, hogy *„Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők.” (Zsolt 127,1a.)* Fáradoztunk ugyan mi sokat, de Isten iránti hálával kell megvallanunk, hogy bármennyi erőfeszítést is tettünk, az hasztalan volt, csak csődbe jutottunk vele. Amikor már reménytelennek tűnt minden, akkor mégis megtapasztalhattuk Urunk szeretetét és kegyelmét.

A sok nehézség közepette is vezetett minket — és építette házát. Hiszen nem magunknak szántuk, nem a gyülekezetnek, még csak nem is a gyerekeknek és a fiataloknak, hanem mindenekelőtt a Mindenhatónak. Nem azért volt szükséges az új rész, hogy kényelmesebb legyen a mellékhelyiséget látogatnunk, vagy hogy szeretetvendégségen egyszerűbb legyen a vendéglátás, és nem is pusztán azért, hogy a gyermekek jobban érezzék magukat benne vasárnaponta, hittanórán vagy tábor alatt. Azért épült mindez, hogy általa is Krisztus teste épüljön. Azért folyik a gyermekmunka is, de minden gyülekezeti szolgálat, és ezért épült ez a terem is, hogy Isten maga építse Országát ezáltal is. Mi pedig hálás szível köszönhetjük meg Neki ajándékait.

Felsőpetény, 2011. szeptember 18.

Szakács Tamás

Műemlék kehely emléke

Sajnos mind Felsőpetényben, mind Ipolyvecén több betörés volt az elmúlt években a parókiákon. Ipolyvecén elsősorban a fűnyírók a *‘kelendők’*, de a templomba betörve vittek már el régi ***Bibliá***t is. Felsőpetényben 5 évvel ezelőtt a lakrészbe törtek be és vitték el a technikai eszközöket és készpénzt. Ezúttal (2011. október 24-ről 25-re virradó éjszaka) az irodába törtek be. Reggelre derült ki az eset — ugyanis hiányoztak az egyik oldalon az ablaktáblák, amelyeket leemelve hatoltak be az elkövetők.

Ezúttal nemcsak a lelkészcsalád technikai eszközeit (kivetítő, fényképezőgép, videokamera, diktafon, stb.) vitték el, hanem a lelakatolt szekrény pántját felfeszítve eltulajdonították a beteg-úrvacsorai kelyhet, és az 1730-as műemlék kelyhet is. Míg az összes többi tárgy elrablása csupán anyagi veszteséget jelent, sajnos ezúttal komoly eszmei hiány is keletkezett, hiszen egy több száz éves műtárgyat nem lehet pótolni újravásárlással.

Mókás elem is került ezúttal a történetbe: öt évvel ezelőtt még a betörést követő vasárnap igehirdetésében is említettem, hogy nem bibliákat, igemagyarázatokat vittek el, most — úgy látszik, meghallották — kommentárok is tűntek el... Mindemellett óvok minden olvasót attól, hogy a ***Kép—Tár***hoz lapozzon, mert a betörésről és az elkövetőkről sajnos hiába készültek fényképfelvételek, az elrablott és meg nem került tárgyak között szerepel a fényképezőgép is! ;-) Így hát a kehely helyett csak a műemlékvédelem által készült korábbi fotót tekinthetjük meg:

Mindamellett, hogy jogos a felháborodás a bűnözők tette felett, ne feledjük Mesterünk tanítását sem, amellyel az anyagiakról a lelkiekre igyekszik fordítani tekintetünket: *„Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, ahol a moly és a rozsda megemészti, és ahol a tolvajok kiássák és ellopják, hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem a moly, sem a rozsda nem emészti meg, és ahol a tolvajok sem ássák ki, és nem lopják el. Mert ahol a kincsed van, ott lesz a szíved is.” (Mt 6,19-21.)*

Palánta—Tár

Az arzanoi gyerekek evangéliuma — Marcello D'Orta gondozásában

Marcello D'Orta olasz gyerekeknek tartott hittanórái tapasztalatából gyűjtötte össze az ***Isten ingyér teremtett bennünket*** c. könyvében található írásokat. A gyerekek a maguk tudásával, huncutságot sem nélkülözően fogalmazták meg az órákon hallott bibliai történeteket. Mulattatóak a maguk nyíltszívű gyermeki voltával, ugyanakkor elgondolkodtatóak is. Érdemes olvasni nemcsak gyermekeknek, hanem felnőtteknek is.

Válassz egy tetszőleges személyt az evangéliumból, akiről beszélni akarsz

Az evangéliumi századosról akarok beszélni. A százados mindig ugy megfájditja a szivemet, mert végkép nem tudta, mit csináljon.

Volt egy haldokló fia, és mindenki küldte, hogy menj csak el Jézushoz, meglátod megmenti, csak ne nagyon ugrálj elötte.

A százados megtette nekik, találkozott a Messiással és összeszoritott szájjal azt mondta: „Kérlek, Megváltó, váltsd meg a fiamat, ne érdekeljen, hogy római vagyok".

A Messiás elintézte. Amikor a százados hazaért és látta, hogy megvan váltva, örömében elkezdett nevetni.

Igenám de másnap is százados volt, Jézus népének ellensége, akinek megparancsolhatták volna, hogy öljön meg a fajtájából két vagy háromszázat.

A százados tudta, hogy engedelmeskednie kell Jézus népe ellen, másrészt viszont végtelen hálás volt a Megváltónak a megváltásért.

Nemis értem, hogy nem bolondult bele.

Neked ki az őrangyalod?

Az őrangyal nem létezik, az tuti, az csak egy rajzfilmtrükk, a papok meg a szülők találták ki, mert már nem tudták mit csináljanak, hogy jók legyünk. De az én hátam mögött nekem nincs senki, se angyal se ördög, és azt hiszem, hogyha ilyen hazugságokkal tömik a gyerekek fejét, felnőtt korukra totál lebénul az agyuk, elhülyülnek, és az utcán mindenki ki fogja őket cikizni.

Én egyébként ha akarok és ha éppen nem vagyok bepipulva, magamtól is tudok jó lenni.

Hogyan haltak ki a dinók...

Legenda—Tár

1909-ben kapott irodalmi Nobel-díjat a svéd írónő, Selma Lagerlöf — éppen a *Krisztus-legendák* című könyvéért. Majdnem 100 évvel később, 2008-ban a *Szent István Társulat* friss kiadásban jelentette meg a művet. Ez az apropója annak, hogy a már megszokottabb rovataink mellé egy újat is felvegyünk, a **Legenda—Tár**at. Természetesen nem általában a legendákat fogjuk ebben tárolni, hanem Krisztusról szóló legendákat... Olyanokat, amelyek ugyan még véletlenül sem említhetők egy lapon a *Szentírás* Krisztusról szóló híradásaival, ennek ellenére az egyetemes egyház kincseihez tartoznak — amelyek ha másképpen is, mint a *Biblia* történetei, mégis építhetik hitünket és tanulságosak lehetnek.

A császár látomása

Abban az időben, amikor Augustus volt Róma császára, szent és titokzatos éjszaka ereszkedett a földre. A legsötétebb éj volt, minőt ember eddig látott. A föld mintha verembe süllyedt volna; a szárazföldet nem lehetett a víztől megkülönböztetni, s a legismertebb utakon is eltévedt a vándor. Egyetlen fénysugarat sem küldött az ég. A csillagok elrejtőztek, a jótékony Hold elfödte arcát.

Miként a sötétség, mély volt a csönd is. A folyók megálltak folyásukban, szellő sem rebbent, és nem remegett a nyárfalevél. A tenger mellett lakó észrevehette: nem döng partra a hullám, a sivatagjárónak pedig nem csikorgott a homok a léptei alatt. Kőmozdulatlan volt a világ: meg ne törje az éjszakát. Nem nőtt fű és nem hullt harmat. A virágok bezárták kelyheiket. A ragadozók nem támadtak, a kígyó rejtekbe bújt, és hallgattak a kutyák. De mindennél csöndesebb a tapintható világ volt: a tárgyaké, tisztelvén az éj szentségét, ne ártson neki a rossz. A tolvajkulcs nem fordította a zárat, és nem akadt kés vért fakasztani.

Rómában ezen az éjszakán maroknyi embercsoport a császári palotából a Palatinusra sietett, majd a Fórumon át a Capitoliumra. Az előző napokban tanácsosok fordultak Augustushoz: engedné meg, hogy Róma szent hegyén tiszteletére templomot építsenek. A császár habozott: mit szólnak majd az istenek, ha templomaik mellé egy másik kerül? Azt felelte hát: éjszakai áldozattal előbb áldoz védőjének, hogy szándékát megtudhassa.

Nos a császár volt hát, aki bizalmasaival azon az éjjelen útnak indult áldozatát bemutatni. Hordszéken vitték; öreg volt már, a capitoliumi lépcsők pedig magasak.

Kalitkába zárt galambokat szánt elégő áldozatnak. Nem kísérték papok, katonák, még csak szenátorok sem, csupán a barátai. S hogy világítsanak a sötétben, előtte fáklyások lépdeltek, mögötte meg rabszolgák, háromlábú oltárral, áldozati ruhával, késsel, szent lánggal és minden egyébbel, ami az áldozatbemutatáshoz szükséges volt.

A császár élénken diskurált kíséretével, és észre sem vették az éjszaka titokzatos csöndjét. Azonban a capitoliumi üres téren, ahová az új templomot gondolták fölépíteni, a kőszirtnél mindannyiuknak föltűnt egy különös alak. Először kikorhadt olajfatörzsnek vélték, majd Jupiter temploma egyik szobrának (de hogy került oda?), míg végre fölismerték: a Szibilla az, vénen, félelmetesen. A kíséret, ha nincs velük Augustus, tán hazamenekül és ágyba bújik.

— Ez ő — suttogták. — Annyi évet számlál, mint a föveny homokja. Miért jött ki a barlangjából éppen most? Mit akar a császárral s a birodalommal közölni ő, aki jövendöléseit fák leveleire írja, tudván: a szél kézbesíti üzeneteit!

Rémülten figyeltek: ha a Szibilla megmozdul, valamennyien földre vetik magukat. De nem mozdult. Mintha nem élne. Kiugró szirthez támaszkodott, s a messzeséget kémlelte. Hogy tudott még ebben a szurokéjben is tájékozódni!

A császár és kísérete ekkor vették észre az éjszaka csillagfogyatkozását. Micsoda csönd volt, micsoda mozdulatlanság. A Tiberis visszatartotta morajját. A levegő fullasztott. Verejték ült ki az arcokra, s a karokból kiszállt az erő. Érezték, valaminek történni kell.

Mindnyájan rejtegették félelmüket, s egyre mondták a császárnak: az előjelek biztatóak, a természet lélegzetvisszafojtva várja, hogy köszönthesse császári szellemét.

A Szibilla egyre csak a messzeséget fürkészte, s nem látta Augustus érkezését. Távoli világban járt, óriási sivatagban, mezőkön. Le-lehajolt, mint aki buckákat gyanít, melyek nehezítik járását. De juhokat tapintott, alvó bárányok közt vitt az útja.

Majd pásztortűz lobbant előtte, a legelő közepén. Afelé botorkált. A tűz körül pásztorok aludtak, mellettük hosszú fütykösök, a vadak ellen. De azok a fényes szemű, bozontos farkú, kis termetű állatok a tűz közelében nem sakálok? Mégis, a pásztorok nem ragadnak botot, a kutyák nyugodtak, a juhok sem riadnak. A vadak pedig egyre közelebb kerülnek, és leheverednek az emberek lábai elé.

Ezt látta a Szibilla, és mit sem tudott arról, ami a háta mögött történt. Oltárt állítottak, szenet izzítottak, rá füstölőszert hintettek, s a császár az egyik galambot áldozatra kivette a kalitkából. Keze azonban reszketett. S akkor a galamb egyetlen szárnycsapással kiszabadította magát, és eltűnt az éjszakában.

A történtek láttán az udvari kíséret gyanakvó, vádló pillantást vetett a Szibillára: ő az oka a kudarcnak.

Nem sejtették, hogy a jövendőmondó képzeletben még mindig a pásztortűznél időzik, és neszező dallamra figyel, mely feloldja a halálos némaságot. Hosszan hallgatta és nem tudta: nem földi dallam az, hanem égi ajándék. Amikor fölemelte a fejét, fényességet látott, tündöklő lények suhantak a sötétben. Angyalok voltak, önfeledten énekeltek és kutakodva szálldostak a távoli mezők fölött ide-oda.

A Szibilla még az angyali szót hallgatta, amikor a császár újabb áldozatra készült. Megmosta a kezét, megtisztította az oltárt, és kérte a másik galambot. Jóllehet

roppant óvatos volt, a madár könnyű testtel ezúttal is kisiklott a kezéből és tovaszállt az éjszakában.

Augustus megrettent. Térdre roskadt az üres oltár előtt, és védőszelleméhez könyörgött. A szerencsétlenségtől akart szabadulni, melyet — úgy érezte — ez az éjszaka jelez.

A Szibilla ebből sem hallott semmit. Teljesen átadta magát az angyali éneknek, mely egyre erősebben hangzott, és ébresztette a pásztorokat, akik könyökükre támaszkodva bámulták seregét a mennynek: a vidám angyalokat, akik mint vándormadarak érkeztek röpdöső csapatban. Egyesek lantot hoztak és hegedűt, mások hárfát, citerát. Szavuk tisztán csendült, mint a gyermekeké, és gondtalan örömmel, mint a pacsirtaszó.

A pásztorok már talpon voltak, és sietve indultak otthonukba, a hegyi városba, elbeszélni, amit láttak.

Lihegve kapaszkodtak fölfelé a keskeny, görbe úton. A Szibilla követte őket. Hirtelen fény gyúlt a hegyen. Szikrázó csillag támadt, melytől mint az ezüst, felvillant a város. Ujjongva angyalok érkeztek, és a lankadt pásztorok lépteiket megszaporázták. Az égi hírnökök a városkapu közelében lévő alacsony istálló fölött gyülekeztek. Nyomorúságos, zsúpfödeles építmény volt, rideg szirtfalakkal. Fölötte tüzelt a csillag, és mind ide sereglettek az angyalok. Közülük többen megültek a tetőn vagy a házikó mögötti sziklán, míg mások lengő szárnyakkal fölötte lebegtek.

Amikor a csillag kigyúlt, a természet föléledt. S ezt észre kellett venniük a Capitolium-dombon állóknak is.

Friss fuvalom indult, mézillatok ébredtek, erdők zsongtak, a Tiberis mormolt, a csillagok kifényesedtek, s a Hold az égi óceánon evezett. Fölragyogott a világ. A felhőkből megérkezett a két galamb és megült a császár vállán.

Ezt látva, Augustus ünnepélyesen fordult barátaihoz. Azok térdre borultak előtte: — Üdvöz légy, cézár — kiáltották —, védőszellemed válaszolt neked! Te vagy az az isten, akit a Capitoliumon imádni kell!

Oly hangos volt a hódolat szava, hogy a Szibilla fölfigyelt. Mintha álomból ébredt volna. Mindent hallott. S ekkor visszatért képzeletének látomásföldjéről. Elhagyta helyét, a sziklaívet, s mint sötét felhő, mely mélyből száll fel, és elborítja a bércet, az embercsoporthoz közeledett. Rettenetes volt évei ráncaiban. Kócos haja gyér csomókban hullott alá, végtagjai megvastagodtak, bőre, mint fakéreg feszült testére. Ezer barázda árkolta.

Tiszteletet parancsolt, ahogyan a császár elé lépett. Megragadta Augustus csuklóját, és a messzi Keletre mutatott: — Nézd — mondta. És a császár fölnézett. A távol megnyílt szemeinek, s a fölkelő Nap országában kőszirt-határolta rongyos istállót látott. Nyitott ajtajában néhány pásztor térdelt, bent pedig egy fiatal anya újszülött kisgyermek fölé hajolt, aki jászolban feküdt.

A Szibilla hosszú, csontos ujjaival erre a szegény kisgyerekre mutatott:

— Üdvöz légy, cézár — szólt gúnyos kacajjal, majd elrévedő arccal folytatta: — ő az az Isten, akit a Capitoliumon imádni kell!

Augustus hátrább lépett, azt hitte, őrülttel van dolga.

A Szibillát hatalmába kerítette a látók szelleme. Zavaros szeme lángolni kezdett, karját az ég felé tárta, hangja elváltozott, mintha nem is az ő hangja volna, s mint harangé, szertehangzott, hogy hallja a világ. A szavakat mintha a csillagok fényénél olvasta volna:

Krisztust fogja imádni az ember
e sziklai ormon
Vagy, aki ellene jő. A halandót
megveti sorban.

Amikor ezt elmondta, ellépdelt a döbbent emberek előtt, leballagott a hegyről és eltűnt. Augustus császár másnap megtiltotta, hogy a Capitoliumon neki templomot építsenek.

Helyette ő maga állíttatott szentélyt az újszülött királyi sarjnak és Ara coelinek, Égi oltárnak nevezte el.

A templomépítő legendája

Mivel a Lagerlöf-legenda templomépítésről szólt, talán érdemes egy másik templomépítéssel kapcsolatos keresztyén írást is közölni, amely Füller Tímea tollából jelent meg a január 9-i *Evangélikus Élet*ben:

Hogy hol és merre, nem tudom, hogy pontosan mikor, sajnos, fogalmam sincs, még is hinnetek kell nekem: élt valaha egy ember, aki egész életében arról álmodozott, hogy gyönyörű templomot építtet az Isten dicsőségére. Ezért dolgozott, erre gyűjtögetett, ezt tervezgette, még talán erről is álmodott. Csodálatos, magas, kőcsipkés, faragásos, színes ablakú templomot képzelt el, amely olyan szép lesz, hogy aki megpillantja, semmiképpen nem tud ellenállni a vágynak, hogy belülről is megláthassa. Aki pedig belép, dicsérni fogja az Istent, amiért ilyen nagyszerű dolgot láthatott.

Teltek, teltek az évek. Az embernek összegyűlt valamennyi pénze, de ahogyan az összeg gyarapodott, úgy fogyott az ő ereje. Kétségek között számolgatta a pénzét: bizony sokkal kevesebb volt, mint amennyire a számításai szerint szükség lett volna. Mit tegyen most már? – tépelődött. Végül belátta, nincs tovább vesztegetni való ideje, ne ki kell vágnia álma meg valósításának, annyi pénzből, amennyije van. Talán ha egy szegényebb, távoli országba megy, ott elég lehet – gondolta.

Összecsomagolta hát a legszükségesebbeket, a pénzét zacskóba kötötte, és elindult. Lóháton ment, hogy ne költsön sokat feleslegesen. Így is oda lehet érni a messze országba, és még többet is lát a világból.

* * *

Alighogy el indult, megpillantott egy feketébe öltözött, középkorú asszonyt. Mári néni volt az, ismerte jól a mi emberünk, szegről-végről még rokonok is voltak, bár ő már nemigen tudta volna pontosan megmondani, hogy is. Nem régen özvegyült meg, és a napokban állapították meg róla, hogy súlyos beteg. Napról napra fog leépülni, az izomzata el sorvad, míg végül képtelen lesz ellátni magát, és az sincs neki, aki egy jó szót szóljon hozzá. Mint mindenki, ő is irtózattal gondolt rá, hogy el kell hagynia az ott honát, és intézetben, idegenek között, kiszolgáltatottan kell leélnie, ami hátravan az életéből.

El keseredett arcát látva az ember le szállt a lováról. De meg előzték. Az asszony szomszédja, Julis futott oda éppen sírva.

– Jaj, Mári néni, képzelje, elküldtek a munkahelyemről! Nem tudok most már jön ni, hogy besegítsek, mert munka után kell futkosnom… És vajon kapok-e egyáltalán kicsi gyerekkel? Mi lesz velünk? Ha nem lesz munkám, hogy fogom ellátni a gyerekeket? A férjem már nem bír többet vállalni, és a számlákkal is le vagyunk maradva. Mit tegyek? Hova forduljak? – és a tenyerébe temette az arcát.

Az ember el gondolkodva nézte őket, aztán az erszényébe nyúlt, és odalépett hozzájuk.

– Jó asszony – mondta a munka nélkül maradt nőnek –, nekem rokonom Mári néni, és ő most ápolásra szorulna. Szívesen gondját viselném, de nincs időm és erőm rá, hív a munkám, te viszont el tudnád őt látni, azt hiszem. Kérlek, viseld gondját, amíg távol leszek, és én havonta elküldöm neked a fizetést ezért. Megtennéd, hogy kisegítesz?

Az asszony könnyes szemmel bólogatott, Mári néni meg belekarolt, és csak annyit mondott:

– Te jó ember vagy. Áldjon meg az Isten!

Az ember nem tudott szólni, mert valami szorította a torkát, hát inkább búcsút intett a két nőnek, és elindult, de a következő postánál megállt, intézkedett, hogy az asszony minden hónapban megkapja a gondozásért a fizetést. Aztán újra útra kelt.

Magában osztott-szorzott, gondolkodott, és belátta, ebből a maradék összegből bizony nem tud már hatalmas, díszes templomot építeni, legfeljebb egy kicsit, szerényet.

– Nem baj – gondolta –, a kicsi is lehet nagyszerű, az egyszerű is lehet szép. Tudom, hogy kedves lesz az is, ami ebből a pénzből kitelik. Az emberek meg dicsérni fogják Istent abban a templomban, és neki kedve telik majd benne. És lassan megbékélt ezzel az új álommal.

* * *

Ment, ment a mi emberünk, mígnem egy csapat utcagyerekkel találkozott. Piszkosak voltak, vadak és szemtelenek. Az embert meg a lovát megdobálták kővel és sárral, trágár szavakat kiabáltak utána, köpködtek és rútul káromkodtak. Az ember döbbenten állt meg.

– Miért támadtatok rám? Mit ártottam nektek, hogy így bántatok velem? Nem tudjátok, hogy fájdalmat okoztok embernek, állatnak, még a Teremtőnek is, ha így tesztek? – mondta elképedve.

De amazok csak nevettek gúnyosan, szájukból elővillantak a csúf szuvas fogaik. Az ember csak nézett rájuk csodálkozva. Látta, hogy ezek a gyerekek nem értenek semmit az ő fájdalmából, a felháborodása meg egyenesen tetszik nekik. Egy picit gondolkodott, mit is tegyen hát. Tovább nyargaljon, vagy szánjon rájuk némi időt? Végül leszállt a lováról, és közelebb ment hozzájuk.

– Nem vagytok éhesek? – kérdezte. – Az én gazdám történetesen egy nagyon gazdag ember. Olyan gazdag, hogy egyszer ötezer embert is vendégül látott. Gyertek, mesélek nektek róla.

– Persze. Akarjuk is hallani a dumáját a szorgos munka gyümölcseiről – mondták a kölykök. – Menjen a fenébe, örüljön, hogy jól megy a sora.

– Rendben – mondta az ember –, elmegyek, de előbb meghívlak titeket egy ebédre az ő nevében. Aki akar, tartson velem.

– Ez már igen! – örültek meg a gazfickók. – Gyerünk ebédelni!

És követték az embert a legközelebbi étteremig. Ott asztalhoz ültek, és meglepődve figyelték, hogyan terít eléjük a pincér tiszta abroszt, hogyan szolgálja fel az illatos, gőzölgő levest, majd a finoman el készített, bőséges második fogást, végül a süteményt is. Az ember nem szólt egy szót sem, csak evett velük együtt csendesen.

Mikor jóllaktak, a fiúk megkérdezték az embert:

– Na és nem lesz belőle balhé, hogy ennyi pénzt ránk költött? Nem fogja a gazdája megbüntetni érte?

– Nem hinném – mosolygott az ember –, ő ugyan is nagyon szeret benneteket. Kedvesek vagytok neki. Fontosak. Így, ahogy vagytok.

– Jézusom! – jajdult fel az egyik.

– Igen, ő az – mondta az ember nevetve, és mesélt nekik Jézusról, aki utcalányokkal és zűrös pénzügyekbe keveredett csirkefogókkal barátkozott, és aki a kivégzésekor is egy bűnözővel beszélgetett, és őt is meghívta a menny be.

A fiúk ámultak, aztán azt mondták:

– Ja, akkor ez egy másik Jézus. Mert mi már hallottunk egyről. Az templomban lakik, és baromi puccosan kell hozzá felöltözni, hogy üzenni lehessen neki.

Még sokáig beszélgettek, aztán a fiúk kipróbálták a lovaglást, és egész jól ment nekik. Elmesélték, hogy már régen szerettek volna állatokkal foglalkozni, mert kisebb korukban egy lovasiskolában segédkeztek, ami nagyon jó volt.

Végül az ember vett egy kisebb tanyát, nekik adta a saját türelmes, jó természetű lovát, és vásárolt még két csikót. Felfogadott egy embert, hogy eleinte segítse a fiúkat a lovak ápolásában, gondozásában, hogy aztán ha belejönnek, tudjanak fuvarozást vállalni és lovasiskolát indítani, ami el is tartja őket. A mi emberünk pedig maradt még né hány napot, amíg minden elrendeződött, aztán búcsút vett a fiúktól, és folytatta útját.

Most már gyalog, hiszen nem volt lova. Bizony a pénze is megcsappant, el is gondolkodott, hogyan, merre tovább.

– Ha messzi re utazom, még a maradék pénzem is el megy. Jobb lenne mégis itt a közelben próbálkozni. Talán egy csöpp kis kápolna valami szép helyen még kitelhet a maradékból. Ismerek egy híres festőt, ő majd készít egy csodálatos képet a közepére. Így mégiscsak megvalósul az álmom – gondolta.

* * *

Éppen egy vasútállomásra érkezett. A térképen ki szemelt egy kisebb falut, ahol talán alacsonyabbak az ingatlanárak, oda készült.

A vonaton kevesen utaztak. A mi emberünk sokáig nézegette az ablak előtt elsuhanó tájat, az tán egy újságot kezdett lapozgatni, amelyet az egyik ülésen talált. A hírekben éppen az ő ki szemelt faluja melletti település szerepelt. Valami furcsa katasztrófa érte. Eddig az ember még csak elképzelni sem tudta, hogy ilyesmi előfordulhat, és most hirtelen ott voltak előtte a képek az össze dőlt, lakhatatlanná vált házakról, a sárban fetrengő, rémült szemű állatokról, a hajlék nélkül maradt, kiszolgáltatott emberekről.

Nem akarta látni ezeket a képeket. Becsukta az újságot, és az álmára próbált gondol ni. A falu melletti

völgyben meghúzódó kedves kis kápolnára, benne a csodás festményre, amelyen az irgalmas Jézus kitárja karját az emberek felé. Újra meg újra megpróbálta el képzelni, de nem ment. Sehogyan sem tudta elfelejteni a szörnyűséges képeket, minduntalan visszalopakodtak, és elhomályosították az ő el képzelt templomának varázsos világát.

– Nem, teljességgel lehetetlen – gondolta. – Sajnos, ezek a mai idők nem kedveznek az álmoknak. Irány a valóság – és só hajtva leemelte a csomagját a csomagtartóról.

A vonat né hány perc múlva az ő állomásán fékezett. A faluban hamar megtalálta az újjáépítésért felelős vezetőket. Nagyon örültek neki, amikor felajánlotta a maradék pénzét építőanyagra.

– Az Isten áldjon meg, ebből akár két ház anyaga is kitelhet! – örvendezett az egyik segítő. És már indult is a teherautóhoz, hogy elhozza a megkezdett új ház folytatásához szükséges dolgokat.

A mi emberünk ottmaradt az építkezés közepén üres kézzel, és a szívében nagy-nagy ürességet érzett.

– Most örülnöm kéne – gondolta –, hiszen segíteni tudtam. Fontos volt, amit tettem, de nem érzek semmi jót, csak fájdalmat és keserűséget. Talán nem is kel lett volna mindezt megtennem. Igen, ilyen szívvel az Istennek sem kedves áldozat ez. Csalódott vagyok, hiszen nem erről álmodoztam, nem erre gyűjtögettem. Én templomot akartam építeni, és most itt állok megvalósulatlan álmaim súlyával. De hát mi mást tehettem volna?! Ha a szomszéd faluban hajléktalanná vált családok sírása hallatszott volna, nem tudtam volna szívből örülni a szép kis kápolnámnak. Meg aztán meddig is örül az ember egy-egy megvalósult tervének? Sokszor csupán órákig, napokig vagy legfeljebb pár hétig. Csacskaság! Mégsem volt bolondság odaadni azt a pénzt. Ott lesz a legjobb helyen! Igen, azt hiszem, mégis csak ez az én utam – nyugodott meg, aztán átöltözött, és beállt segíteni a munkába.

* * *

Teltek a napok, a hetek. A házak lassan, nagyon lassan készültek, a hideg pedig napról napra közelgett. Keményen dolgoztak, olykor elkeseredetten, olykor rosszkedvűen. Mint akik érzik, hogy a bajban hírnek számítottak, de az újjáépítésben már nem érdekesek senkinek, és a sok-sok részvét után mostanra a felejtés maradt csak az osztályrészük.

Erejük végén voltak, mire a munkájuknak valami eredménye kezdett látszani. Sírva-nevetve álltak meg az első kész ház előtt – még ki sem szellőzött belőle a festékszag –, és büszkén néztek egymásra: „Megcsináltuk!” Aztán persze folytatták, hogy elkészüljön a következő és a következő és a következő is a tél beállta előtt. De hát mi kor is áll be a tél…

A mi emberünk velük maradt. Sokat fázott, és sokszor volt ki merült. De sokat ügyesedett, és sok barátra tett szert.

Végül be állt a fagy. A benti munkák lassan elfogytak, a kintieket abba kellett hagyni. Költöztettek, cipekedtek, végül megegyeztek, hogy már csak jövő tavaszszal folytatják a munkát.

Az ember napokig csak aludt és evett, annyira kimerült volt. Aztán persze munkát és el foglaltságokat kellett keresnie. Talált is bőven. Szívesen látták itt is, ott is, besegített ide is, oda is, és egykettőre elröpült a tél.

* * *

A tavasz új lendületet hozott, újult erejükkel mint ha a munka is könnyebben haladt volna. Meg persze a sürgetés is meg szűnt, szépen haladtak és jó kedvűen. Az utolsó ház festése közben valamelyikük kinézett az ablakon.

– Milyen szép kis lakópark lett ez végül – mondta. – Már csak valami közösségi ház hiányzik innen.

– Meg egy kis templom – toldotta meg egy másik.

– Egy kis kápolna… – suttogta maga elé a mi emberünk.

– Igen ám, de nem sok pénzünk maradt – só hajtott az első.

– Hozhatnánk a hegyekből köveket…

– Végül is meg lehetne csinál ni – morfondírozott egy ügyes kőműves.

– Igazi kövekből építenénk.

– Mint asszisziz Ferenc…

– Mert mi is azt hisszük…

És nevettek. Pedig nem tréfáltak. Ők is azt hitték akkor már.

És az emberek egymást hívták. Jött a sógor, a koma meg a cimborák, a mi emberünk pedig telefonált a fiúknak, akiket az útja elején ebédre látott vendégül. És a hír valahogy eljutott a szülővárosába is: jött Mári néni meg Julis, igaz, ők csak egy kis pogácsát akartak hozni, de a végén valahogy mégiscsak ott találták magukat a köveket adogató emberek között. Mári néni már tolókocsiban ült.

– Ne bolondozzanak, hát nem látják, én már nem vagyok jó semmire se! – kacarászott, de a legények az ölébe raktak egy kisebb kődarabot, és tolókocsistul odatolták az építkezéshez.

– Tessék, ez a Mári néni köve.

Mári néni meg nem szólt semmit, csak a szemét futotta el a könny. Ő is építette a templomot.

És építették a fiúk. Építette az újonnan épült falurész apraja-nagyja.

És építette a mi emberünk is.

Építette faragatlan kövekből a láthatatlan templom – a láthatót.

Fűller Tímea

Ha csöndben lennél...

Ha csöndben lennél, lenne rá okod,
tán felfigyelnél, mint a pásztorok.
Ők hallottak és láttak, mert lehet
az éjszakában angyaléneket
hallani, csak a lélek csendje kell
hozzá, mikor nem ember énekel,
mikor felülről jön az üzenet,
mikor VALAKI nyitja füledet,
s az Ég, a Föld, a LÉLEK, s az anyag
beszélni kezd mind, vagy visszhangot ad.
Ha csendben lennél, szinte hallanád
a molekulák termikus zaját,
sőt hallanál — a földi zaj helyett —
égi Igét és angyaléneket,
szívig elérőt és csodálatost,
s véget nem érő ünnep jönne most!

Ha nem meleg, vagy nem elég
egy gyertyaláng, mely benned ég,
m á s fényre is nyiss ablakot:
s o k gyertya és s egy csillag ... Ott!

Fűle Lajos

Luther—Tár

E rovat célja, hogy jobban megismerjük reformátorunkat — azon írásai által, amelyekben követőit tanítja a helyes istenismeretre a *Szentírás* alapján. Igen tanulságos lehet mind Luther stílusát, mind teológiai gondolkodását megfigyelni, ezért időnként e rovatban részleteket közlünk írásaiból.

A *Mag—Tár* imádságról szóló sorozatának megfelelően Luther *Miatyánk-magyarázatait* vesszük sorra. Ezúttal a *Kis Káté* magyarázata következik.

Luther –
Az egykori Pozsonyi Evangélikus Líceum könyvtárának metszete alapján.

A Miatyánk

A családfő ilyen egyszerűen tanítsa reá házanépét!

A megszólítás

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben!

Mit jelent ez? — Felelet: Isten ezzel arra biztat minket, hogy higgyük, hogy Ő igazán Atyánk, mi pedig igazán gyermekei vagyunk, és ezért bátran és teljes bizalommal kérjük Őt, mint a gyermekek édes atyjukat.

Az első kérés

Szenteltessék meg a Te neved!

Mit jelent ez? — Felelet: Isten neve amúgy is szent, mégis azt kérjük ebben az imádságban, hogy nekünk is szent legyen.

Hogyan történik ez? — Felelet: Ha Isten igéjét tisztán és igazán tanítják, és mi aszerint szentül élünk Isten gyermekeihez illően. Erre segíts minket, szerető mennyei Atyánk! Aki pedig nem úgy tanít és él, ahogyan Isten igéje tanítja, az megszentségteleníti közöttünk Isten nevét. Ettől őrizz meg minket, mennyei Atyánk!

A második kérés

Jöjjön el a Te országod!

Mit jelent ez? — Felelet: Isten országa eljön magától, kérésünk nélkül is, mégis azt kérjük ebben az imádságban, hogy hozzánk is eljöjjön.

Hogyan történik ez? — Felelet: Ha a mennyei Atya Szentlelkét adja nekünk, hogy kegyelméből higgyünk szent igéjének, és istenesen éljünk itt ideig és ott örökké.

A harmadik kérés

Legyen meg a Te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is!

Mit jelent ez? — Felelet: Isten jó és kegyelmes akarata meglesz imádságunk nélkül is, mégis azt kérjük ebben az imádságban, hogy bennünk is meglegyen.

Hogyan történik ez? — Felelet: Ha Isten megtör és meggátol minden gonosz szándékot és akaratot, amely nem engedi Isten nevét megszentelni és országát hozzánk jönni, amilyen az ördögnek, a világnak és testünknek akarata; ellenben megerősít és szilárdan megtart minket igéjében és a hitben életünk végéig, ez az Ő kegyelmes és jó akarata.

A negyedik kérés

A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!

Mit jelent ez? — Felelet: Isten kérésünk nélkül is ad mindennapi kenyeret, még a gonoszoknak is, mégis kérjük ebben az imádságban, hogy ezt velünk megláttassa, és ezért hálaadással vegyük mindennapi kenyerünket.

Mi a mindennapi kenyér? — Felelet: Mindaz, ami a test és élet fenntartására és táplálására kell, mint például: étel, ital, ruházat, lábbeli, ház, gazdaság, szántóföld, barom, pénz, anyagi javak, derék házastárs, derék gyermekek, becsületes háznép, tisztességes és hűséges felsőbbség, jó kormányzat, jó időjárás, béke, egészség, közrend, becsület, jó barátok, megbízható szomszédok és ezekhez hasonlók.

Az ötödik kérés

És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek!

Mit jelent ez? — Felelet: Azt kérjük ebben az imádságban, hogy a mennyei Atya ne nézze bűneinket, és miattuk ne tagadja meg kérdéseinket; mert mindabból, amit kérünk, semmire sem vagyunk méltók vagy érdemesek; mégis kérjük, hogy mindezt kegyelemből adja meg nekünk, mert naponta sokat vétkezünk, és bizony csak büntetést érdemlünk; ugyanígy mi is szívesen megbocsátunk, és jót teszünk azokkal, akik vétkeznek ellenünk.

A hatodik kérés

És ne vígy minket kísértésbe!

Mit jelent ez? — Felelet: Isten senkit sem kísért, mégis azt kérjük ebben az imádságban, hogy Isten őrizzen és tartson meg minket, hogy az ördög, a világ és testünk meg ne tévesszen, és ne vigyen minket téves hitbe, kétségbeesésbe, vagy más nagy gyalázatba és bűnbe; ha pedig ilyesmi mégis megkísértene, végre felülkerekedjünk és miénk legyen a győzelem.

A hetedik kérés

De szabadíts meg minket a gonosztól!

Mit jelent ez? — Felelet: Mindent összefoglalva azt kérjük ebben az imádságban, hogy a mennyei Atya szabadítson meg a testet, lelket, javakat és becsületet rontó mindenféle gonosztól, ha pedig eljön a halál órája, adjon üdvösséges véget, és vegyen magához kegyelmesen e földi nyomorúságból a mennybe.

A befejezés

Ámen.

Mit jelent ez? — Felelet: Azt jelenti, hogy legyek bizonyos abban, hogy a mennyei Atya ezeket a kéréseket szívesen fogadja és meghallgatja, mert Ő maga parancsolta, hogy így imádkozzunk, és megígérte, hogy meghallgat minket. Ámen, Ámen azt jelenti: Igen, igen, úgy legyen!

Kép—Tár

Utolsó rovatunk célja, hogy a beszámolók, cikkek alkalmával elő nem került képek segítségével további betekintést nyújtson gyülekezeteink életébe, az elmúlt időszak eseményeibe.

Közös reformációi istentisztelet a baptistáknál

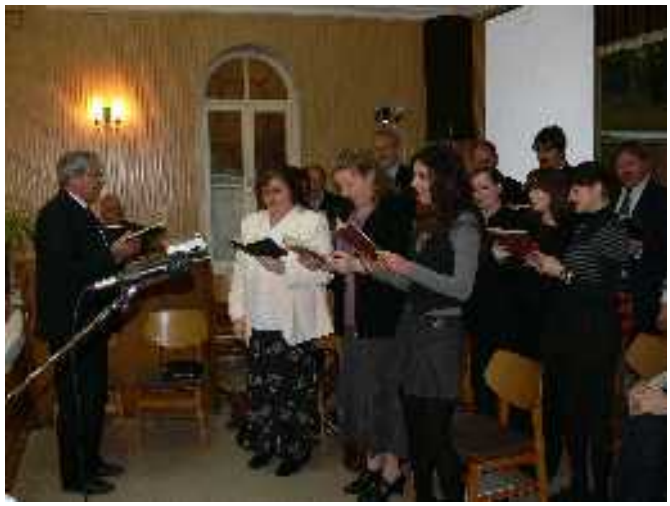

Közös reformációi istentisztelet a baptistáknál

Alföldi-Kiss Sára keresztelője Felsőpetényben

Alföldi-Kiss Sára keresztelője Felsőpetényben

Ádventi gyertyagyújtások Felsőpetényben:

Ádventi est: Pablényi Edina

Ádventi est: Malik Péter Károly

Ádventi szeretetvendégség: Fischl Vilmos

Szentesti gyermekműsor Felsőpetényben:

Karácsonyi színdarabok Felsőpetényben:

Ökumenikus imahét — Felsőpetény

Kezdés: a gyülekezet

Kezdés: Grúber Géza és Sellyei Imre

Ökumenikus imahét — Felsőpetény

Hétközi alkalom: a gyülekezet

Hétközi alkalom: Grúber Gáza

Nőtincsi alkalom

Ősagárdi alkalom

Zárás: a gyülekezet

Zárás: Sellyei Imre és Grúber Géza, Eszlényi Ákos

Ökumenikus imahét — Ipolyvece

Kezdés: ökumenikus énekkar

Kezdés: római katolikus templom

Zárás: a gyülekezet

Zárás: Cserey András

Szupplikáció: Bajnóczi Márió

Böjti estek

LAMPÉRT GÁBOR böjti vendégszolgálata

FŰKE SZABOLCS böjti vendégszolgálata

GYŐRI JÁNOS böjti vendégszolgálata

Böjti szeretetvendégség Felsőpetényben:

ENDREFFY GÉZA családja

Passióolvasás Felsőpetényben Virágvasárnap és Nagypénteken:

ALFÖLDI BÁLINT keresztelője Felsőpetényben:

Húsvéti műsor Felsőpetényben:

Anyák napi műsor Felsőpetényben:

Lelkészi munkaközösségi ülés Felsőpetényben:

A lützschenai testvérgyülekezet templomszentelési ünnepén:

A Hainkirche szentelési ünnepe

A Hainkirche oltára és keresztelői kútja

Szakács Tamás és
Albrecht Häussler (magyarul tudó lipcsei lelkész)

A lützschenai testvérgyülekezet templomszentelési ünnepén:

A szentelés utáni vacsora során
gyermekek nyílt tűzön sütögetése

Gyermekkórus a Cantate vasárnapi istentiszteleten

Gyermekműsor a Cantate vasárnapi istentiszteleten

Gyermekbibliakör

A fúvósok és az énekkar
a Cantate vasárnapi istentiszteleten

Martin Henker szuperintendens igehirdetése
a Cantate vasárnapi istentiszteleten

A lützschenai testvérgyülekezet templomszentelési ünnepén
(gyülekezeti *'magyar búcsúztató'* grillparti vasárnap délután a KRUSCHWITZ-család kertjében):

KOLLÁR TÍMEA és NAGY PÉTER esküvője (2011. május 28.)

HAFFNER ÁDÁM ZSOLT keresztelője Felsőpetényben (2011. június 5.):

Hídavatás Ipolyvecén (2011. június 18.):

Hagyományőrző kórus

Hagyományőrző táncegyüttes

Ipolysági testvér-gyülekezeti kapcsolat: Falunap Túron (2011. július 2.):

Ökumenikus istentisztelet

Ebéd

Lelátó és résztvevők

Zenekar műsora

Felsőpetényi hagyományőrzők

Felsőpetényi hagyományőrzők

Ipolysági testvér-gyülekezeti kapcsolat: Falunap Túron (2011. július 2.), a felsőpetényi iskolások műsora:

Felsőpetényi gyermekhétvége (2011. július 8-10.):

Bárkák

és a csapatok

Felsőpetényi gyermekhétvége (2011. július 8-10.):

A kezdőnap vacsorája

A zárónap vasárnapi ebédje

Vízibombázás

Záró istentisztelet

Szivárvány a záró istentiszteleten

Szivárvány a záró istentiszteleten

Akadályverseny

Parókiameszelés (2011. július 18-26.):

Gyermekhétvége utótalálkozója Felsőpetényben (2011. augusztus 14.):

Őszi nagytakarítás Felsőpetényben (2011. szeptember 3.):

Őszi nagytakarítás Felsőpetényben (2011. szeptember 3.):

Szentelési ünnep Felsőpetényben (2011. szeptember 18.):

Szentelési ünnep Felsőpetényben (2011. szeptember 18.):

HELGE VOIGT, a lützschenai testvérgyülekezet lelkésze

A lützschenaiak ajándéka

Az ipolyságiak ajándéka (DUŠAN CHOVANEC helyettes lelkész és MAKOVÍNYI PÁL)

DETRE JÁNOS ny. esperes köszöntője

DÁNYI ISTVÁN köszöntője a római katolikus testvérek részéről

MOLNÁR JÁNOS ipolyvecei felügyelő köszöntője

BENCZÚR LÁSZLÓ egyházkerületi felügyelő köszöntője

dr. FABINY TAMÁS püspök köszöntője

A lützschenai KRUSCHWITZ család (egy része)

Szentelés-kulcsátadás

Szentelés-kulcsátadás

Szentelés-kulcsátadás

Benyusovics Kitti és Csadó Balázs esküvője (2011. szeptember 24.):

Polgári esküvő a gyülekezeti teremben

Az esketők lelkész-barátokkal:
Ribárszki Ákos, Pongrácz Máté és Weltler Gábor

Szabó Rebeka keresztelője (2011. október 9.):

Az építkezés képeiből (az utolsó év előrehaladása):

Keresztút—Levél

A Felsőpeté-nyi és Jpolyvecei Evangélikus Gyülekeze-tek

Hírlevele

Csak belső használatra!

Következő számunk várhatóan **2012. őszén** jelenik meg.